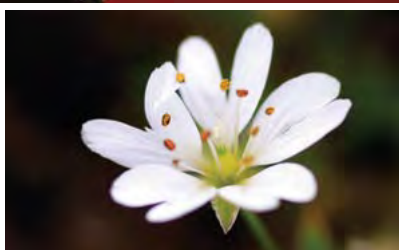

ÅRSBERETNING 2013

INNHOOLD

LEDERENS KOMMENTAR	3	BYDRIFT KF	19
POLITISK ORGANISERING	4	Formål.....	19
Rammer for virksomheten.....	4	Organisering.....	19
Politisk struktur.....	4	Mål og resultater.....	19
Ny politisk organisering vedtatt.....	4	Prosjekter.....	20
Lokalstyret.....	4	Energiverket.....	21
Administrasjonsutvalget.....	4	Teknisk infrastruktur.....	22
Miljø- og næringsutvalget.....	4	Eiendomsforvaltning.....	24
Styret for Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF.....	5	Brann- og beredskap.....	24
Styret for Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF.....	5	Longyearbyen havn.....	25
Styret for Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF.....	5	KULTUR- OG FRITIDSFORETAK KF	27
Ungdomsråd.....	5	Formål.....	27
Barnetalsperson.....	5	Organisering.....	27
Offentlig spørretid.....	5	Samarbeid med næringslivet og tilskuddsordninger.....	27
Næringskomiteen.....	5	Longyearbyen Kulturhus, herunder programmeringsarbeid.....	27
ADMINISTRASJONSSJEFENS KOMMENTAR	7	Longyearbyen folkebibliotek.....	28
ADMINISTRASJON	9	Svalbardhallen med nærmiljøanlegg.....	28
Longyearbyen lokalstyre.....	9	Galleri Svalbard og Longyearbyen kunst- og håndverkssenter.....	30
Administrativ organisering.....	9	Tyfusstatuetten.....	30
Åpenhet og tilgjengelighet.....	9	Ungdommens kulturstipend.....	30
Målstyring.....	9	Ung i Longyearbyen.....	30
Økonomi.....	9	Longyearbyen ungdomsråd.....	31
Korkpenger.....	10	Besøksstatistikk.....	31
Beredskap.....	10	OPPVEKSTFORETAK KF	33
«SNU 2» - NY ORGANISERING	11	Formål.....	33
SAMFUNNSUTVIKLING	15	Organisering.....	33
Et kvalitativt godt familiesamfunn.....	15	Tilsyn.....	34
Lokalsamfunnsplan.....	15	PPT (Pedagogisk - psykologisk tjeneste).....	34
Trafikksikkerhetsplan.....	15	Barnehager.....	34
Arealplanlegging.....	15	Longyearbyen skole.....	36
Byggesaker.....	15	MÅLOPPNÅELSE 2013	41
Matrikkel, kart og landmåling.....	16	NØKKELTALL	45
Tjenester for barn og familier.....	16	KOMMENTARER TIL REGNSKAPET	46
Rusforebyggende arbeid.....	17	KORKPENGES 2013	51
Analyser, statistikker og indekser.....	17	VEDLEGG: SAMFUNNS- OG NÆRINGSANALYSEN - FOR SVALBARD 2012 OG 2013	53

Foto forside: Stort bilde: Tone Johanne Sund.

Små bilder (fra venstre): Grete R. Haldorsen, Jorunn Tove Høiland, Marianne S. Aasen og Grete R. Haldorsen.

Foto bakside: Stort bilde: Grete R. Haldorsen.

Små bilder (fra venstre): Jorunn Tove Høiland, 3 bilder, og Anita Utsi.

Design: Longyearbyen lokalstyre 2014

Trykk: Fagtrykk Idé AS

LEDERENS KOMMENTAR

Kjære medborgere! Takk for at vi sammen delte 2013

Vi bor på et sted som er i nasjonalt og internasjonalt fokus. Beredskap, sikkerhet i Arktis, næringsutvikling og kunnskap er viktige tema. Dette leder til mange besøk fra inn- og utland og økt fokus på vår rolle i- og for Norge og verden. Vi merker økt aktivitet som følge av vår posisjon i verden, og økt fokus på sikkerhet som en følge av de naturgitte utfordringer vår plassering gir oss. Da Canada overtok formannskapet i Arktisk råd i mai 2013, het det i deres program for formannskapet at de setter «Northerners first» og «development for the people in the north». Det er oss. Historien om Svalbard og Longyearbyen er en historie om næringsaktivitet og kunnskap om å leve i Arktis. Dette er et godt grunnlag for å utvikle ny næringsaktivitet og verdiskapning.

2013 var året vi startet en strategisk næringsanalyse som skal resultere i en klargjøring av vårt potensiale i nord. Den forrige, og frem til nå eneste slik analyse, ble gjort i 1989 og resulterte i St. meld. 50 «Næringstiltak for Svalbard». Vi mener det er tid for nye næringstiltak. Jeg vil takke Svalbard næringsforening for utmerket initiativ og innsats i prosessen. Vi jobber sammen, våre egne dyktige lokale aktører, regionale samhandlingspartnere og nasjonale samfunnsinteressenter med denne utviklingen.

2013 var året vi utviklet vår strategiske havneplan, også denne i nært samarbeid med næringslivet, og fikk tilsagn om 200 millioner i Nasjonal Transportplan til dette uvurderlige arbeidet for fremtiden vår her i Longyearbyen. Få steder i verden finns så godt utbygd samfunn med tilhørende infrastruktur så langt nord som Norge. Det gir Norge et strategisk fortrinn i Arktis. Både Polhavrapporten fra Utenriksdepartementet, Technology Outlook og Rederiforbundet konkluderer med klare forventninger til økt aktivitet i Arktis. Klimaendringer tilgjengeliggjør havområder større deler av året og åpner for ny næringsvirksomhet offshore og på land, økt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap, samt nye transportruter. Vi mener også at våre breddegrader vil bli svært aktuell som øvingsarena for ulike arktiske operasjoner. Visjonen for vår havneutvikling er følgende: Longyearbyen Havn skal være det foretrukne knutepunkt for all aktivitet med et maritimt logistikkbehov i Høy-Arktis.

2013 var året vi fikk sikret finansiering av røykgassrensing i Longyearbyen og slik er i stand til å imøtekomme viktige miljømessige mål for øyriket vårt.

2013 var året da Store Norske startet arbeidet i Lunckefjell med de utfordringer og muligheter det gir. Nedbemanningen i Store Norske viser seg i lokalsamfunnet og forteller oss blant annet hvor viktig gode rammevilkår både lokalt og sentralt er for utviklingen her nord.

2013 var også året da Svalbard reiseliv startet arbeidet med Masterplan 2025 og Bærekraft reisemål, der kvalitet, utvikling og bærekraft står i høysetet for den viktige næringen her nord. Et godt arbeid for fremtiden som vi støtter.

Vi besitter ikke bare godt utbygd infrastruktur i nord, vi har også høy kompetanse på drift. Våre barnehageansatte er særlig god på å utvikle en god barnehagehverdag i kaldt klima, vår skole

Lokalstyreleder Christin Kristoffersen. Foto: Grete R. Haldorsen.

Jeg takker alle som bidrar til et aktivt Longyearbyen

har grunnet turn-overen kompetanse på sosial omstilling. Våre ingeniører er i tillegg til fagkompetanse arktiske eksperter på sine områder, vår anleggs-, logistikk- og infrastrukturkompetanse er særlig viktig for den fremtiden mange ser for seg i nord ... og slik kunne jeg fortsette. Dette er ressurser i dag og for fremtiden. Når vi så har tydeliggjort vårt potensiale er det opp til storting og regjering å vurdere hva vi velger å satse på, i samhandling med oss.

Longyearbyen overtok også en del av ansvaret for beredskap i Longyearbyen i 2013. Vårt ansvar i en krisesituasjon er å delta i arbeidet med skadebegrensende tiltak for å sikre mennesker, kritiske samfunnsfunksjoner, miljø og økonomiske verdier. Vi skal bla. kartlegge evakueringskapasiteten og planlegge evakuert- og pårørendesenter (EPS). Et viktig ansvar, og første utkast til beredskapsplanen er klar.

Vi bygger et aktivt og kunnskapsbasert nord, basert på lokale ressurser. Og jeg lar meg stadig imponere over de fantastiske ressursene vi har, eller riktigere: Dere er! Det er en fryd å jobbe sammen med samfunnsengasjerte, dyktige mennesker med et brennende hjerte for lokalsamfunnet og nord.

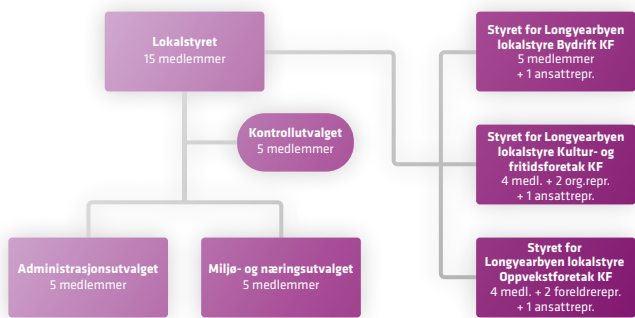
Vi er stolt av vårt robuste internasjonale familiesamfunn. Vi er stolt av vårt folk-til-folk samarbeid med våre russiske venner i nord. Vi er også stolt av våre unge sitt engasjement for byen vår og fremtiden. Jeg takker alle som bidrar til et aktivt Longyearbyen. Sammen jobber vi for vår solide, bærekraftige og aktive fremtid i nord!

Longyearbyen, februar 2014

Christin Kristoffersen

Christin Kristoffersen
Lokalstyreleder

POLITISK ORGANISERING

Ny politisk- og administrativ organisering er vedtatt fra 1.1.2014, se nytt organisasjonskart på side 13.

Rammer for virksomheten

Longyearbyen lokalstyres virksomhet reguleres av Svalbardlovens kapittel 5. Longyearbyen lokalstyres ansvarsområde er avgrenset til Longyearbyen planområde. Innenfor sitt geografiske ansvarsområde kan Longyearbyen lokalstyre drive virksomhet av allmenn interesse som ikke ivaretas av staten og Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for all infrastruktur som ikke er tillagt staten eller andre.

Sysselemanden har fylkesmannsmyndighet i forhold til Longyearbyen lokalstyre. De særskilte forholdene på Svalbard gjør imidlertid at det også er løpende kontakt gjennom året mellom Longyearbyen lokalstyre og Polaravdelingen i Justisdepartementet.

Politisk struktur

Lokalstyret er Longyearbyen lokalstyres øverste organ og treffer vedtak på vegne av Longyearbyen lokalstyre så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak. Lokalstyret behandler alle saker av prinsipiell og overordnet karakter, mens enkeltsaker og mindre prinsipielle saker har blitt delegert til faste underutvalg, kommunale foretak eller administrasjonen. Lokalstyret velger selv, blant sine medlemmer, leder og nestleder. Vervet som leder av lokalstyret er på fulltid.

Lokalstyret har hatt to faste underutvalg; administrasjonsutvalget og miljø- og næringsutvalget. De kommunale foretakene har hatt egne foretaksstyrer.

Ny politisk organisering vedtatt

I sitt møte i desember vedtok lokalstyret ny politisk og administrativ organisering gjeldende fra 1. januar 2014. Vedtaket innebærer at miljø- og næringsutvalget og de tre foretaksstyrene legges ned, og at det opprettes to nye utvalg: Teknisk utvalg og Oppvekst- og kulturutvalget.

Se nærmere omtale lengre bak i årsberetningen.

Lokalstyret

Lokalstyret har 15 medlemmer, og følgende partier/lister er representert i valgperioden 2011-2015: Arbeiderpartiet (AP) 7 medlemmer, Høyre (H) 3 medlemmer, Konsekvenslista (KL) 2

medlemmer og Tverrpolitisk Fellesliste (TF) 3 medlemmer. Christin Kristoffersen (AP) er valgt som lokalstyreleder og Geir Hekne (H) som nestleder.

Ved utgangen av 2013 hadde lokalstyret følgende sammensetning:

Arbeiderpartiet	Høyre
Christin Kristoffersen	Geir Hekne
Anita Johansen	Trond Erik Johansen
Elise Strømseng	Stig Onarheim
Odd Gunnar Brøto Braathen	
Karin S. Mella	
Arild Olsen	
Sølvi Jacobsen*	

Tverrpolitisk fellesliste	Konsekvenslista
Kristin Furu Grøtting	Jørn Dybdahl
Håvar Fjerdingsøy	Trond Ola Berg
Stine Eidissen Bya	

På grunn av flytting ble Kari Schrøder Hansen (AP) fritatt fra sine verv høsten 2013, og Arild Olsen overtok som fast representant i lokalstyret. Sven-Erik Svendsen (AP) har permisjon fra sine verv, og Sølvi Jacobsen fungerer som fast lokalstyrerepresentant i permisjonstiden.

Administrasjonsutvalget

I Svalbardloven er det bestemt at lokalstyret skal ha et administrasjonsutvalg som skal behandle forslag til økonomiplan og årsbudsjett. I tillegg avgjør administrasjonsutvalget selv, eller innstiller for lokalstyret, i saker vedrørende tildeling av «Korkpenger», tildeling av tilskudd til lag- og foreninger, tildeling av tilskudd fra næringsfondet, skjenkebevillinger, avgivelse av høringsuttalelser, økonomi- og finansforvaltning og interne reglementer, samt saker som ikke naturlig hører inn under andre utvalg. Administrasjonsutvalget er også valgstyre og klagenemnd, og avgjør saker der det ikke er tid til å innkalle lokalstyret. Administrasjonsutvalget representerer ofte lokalstyret i møter med stortingskomiteer, departementer og Sysselemanden.

Administrasjonsutvalget er også tillagt ansvaret for overordnet personal- og organisasjonspolitikk og personalpolitiske retningslinjer. I slike saker utvides utvalget med 2 representanter fra de ansatte, og kalles da partssammensatt utvalg.

Administrasjonsutvalget har følgende sammensetning: Leder Christin Kristoffersen (AP), nestleder Geir Hekne (H), Anita Johansen (AP), Odd Gunnar Brøto Braathen (AP), og Kristin Furu Grøtting (TF).

Miljø- og næringsutvalget

Utvalgets oppgave har vært å fatte vedtak, eller innstille overfor lokalstyret, i saker vedrørende arealplan og delplaner til arealplanen, dispensasjoner fra planer og annet regelverk i forbindelse med bygge- og delingssaker, transportløyver, brannforebygging, samt andre miljø- og næringssaker.

Miljø- og næringsutvalget har bestått av: Leder Odd Gunnar Brøto Braathen (AP), nestleder Trond Erik Johansen (H), Kari Schrøder Hansen (AP), Ottar Svensen (AP) og Lene Villumsen (TF).

Styret for Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF

Hovedformålet for Bydrift KF har vært å ivareta driften innenfor tekniske tjenester for Longyearbyen lokalstyre. Foretaket har hatt ansvaret for produksjon og distribusjon av energi, vei, vann, avløp, renovasjon, havn, brann og beredskap, samt utbygging og forvaltning av infrastruktur og eiendom.

Foretaket har vært ledet av et styre med 5 medlemmer valgt av lokalstyret og 1 medlem valgt av og blant de ansatte i foretaket. Styret har bestått av: Styreleder Heinrich Eggenfellner (H), nestleder Arild Olsen (AP), Sølvi Jacobsen (AP), Tora Hultgreen (AP), Trygve Steen (TF), Else Marie Prytz (ansattrepresentant).

Styret for Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF

Hovedformålet for Kultur- og fritidsforetak KF har vært å ivareta driften av kultur- og fritidsoppgavene som ligger til Longyearbyen lokalstyre. Foretaket har hatt ansvaret for det allmenne kulturarbeidet, ungdomsklubben, fritidsaktiviteter for ungdom, Svalbardhallen, Longyearbyen alpinbakke, Longyearbyen folkebibliotek, Galleri Svalbard, Longyearbyen kunst- og håndverkssenter og Longyearbyen kulturhus. Foretaket har også hatt ansvar for gjennomføring av flere store arrangementer.

Foretaket har vært ledet av et styre med 4 medlemmer valgt av lokalstyret, 2 medlemmer valgt av lag/foreninger og 1 medlem valgt av og blant de ansatte i foretaket. Styret har bestått av: Leder Elise Strømseng (AP), nestleder Gunnhild Antonsen (TF), Tom Ramberg (AP), Stig Onarheim (H), Sveinung Lystrup Thesen (lag/foreninger), Karianne Steen (lag/foreninger) og Kristine Lidin Malm (ansattrepresentant).

Styret for Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF

Hovedformålet for Oppvekstforetak KF har vært å ivareta driften av oppvekstoppgavene som ligger til Longyearbyen lokalstyre. Foretaket har hatt ansvar for barnehagedrift, grunnskoleopplæring, videregående opplæring, kulturskole og skolefritidsordningen, samt norsk med samfunnskunnskap for fremmedspråklige voksne.

Foretaket har vært ledet av et styre med 4 medlemmer valgt av lokalstyret, 2 foreldrerepresentanter og 1 medlem valgt av og blant de ansatte i foretaket. Styret har bestått av: Leder Anita Johansen (AP), nestleder Torgeir Prytz (H), Viljar Hanssen (AP), Stine Eidissen Bya (TF), Ida Dyreng (foreldrerepresentant – barnehage), Diana Snibbsøer (foreldrerepresentant – skole) og Sigrid Frostvoll (ansattrepresentant).

Ungdomsråd

Longyearbyen ungdomsråd består av 10 faste medlemmer og valgperioden er på 1 år.

Ungdomsrådet hadde følgende sammensetning ved utgangen av 2013: Leder Marlene Mellum, nestleder Birk Pettersen, Pauline Skreslett, Sondre Stormoen, Andreas Bendiksen, Therese Bjerkeng, Sondre Hvedding Krogstad, Ida Christine Aske Lima, Tone Hvedding Krogstad, Vårinn S. Storø.

En representant fra ungdomsrådet har møte-, tale- og forslagsrett i lokalstyret og i administrasjonsutvalget. I tillegg har de også hatt dette i miljø- og næringsutvalget samt i de tre foretaksstyrene.

Barnetalsperson

Ordningen med oppnevning av en tjenestemann som barnetalsperson i miljø- og næringsutvalget, har blitt praktisert i Longyearbyen lokalstyre siden årsskiftet 2003/2004. Høsten 2010 ble barnetalspersonens rolle utvidet med møte-, tale- og forslagsrett for å ivareta barnas interesser i saker som behandles i AU og lokalstyret. Barnetalspersonens oppgaver er:

- å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i arealplanlegging etter Svalbardmiljøloven og byggesaksbehandling etter byggesaksforskriften for Longyearbyen
- å gi Longyearbyen lokalstyre bedre grunnlag for å integrere barn og unges interesser i sin løpende planlegging og saksbehandling
- å gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andres hensyn/interesser.

Ved utgangen av 2013 er Anne Jahre barnetalsperson i Longyearbyen lokalstyre.

Offentlig spørretid

For at innbyggerne i Longyearbyen skal ha mulighet til å stille spørsmål direkte til politikerne, har lokalstyret en ordning med offentlig spørretid i forbindelse med lokalstyremøtene. Den som er innført i befolkningsregisteret og bosatt i Longyearbyen, kan benytte seg av denne muligheten. I 2013 ble det tatt opp 3 spørsmål.

Antall politiske saker	2010	2011	2012	2013
Lokalstyret	82	67	111	84
Administrasjonsutvalget	73	54	110	74
Miljø- og næringsutvalget	32	40	34	37
Styret for Kultur- og fritidsforetak KF	18	18	29	26
Styret for Oppvekstforetak KF	26	28	39	33
Styret for Bydrift KF	37	52	67	53

Grunnet behandling av ca. 20 søknader om fornyelse av skjenkebevillinger var det noe flere politiske saker til behandling i lokalstyret og i administrasjonsutvalget i 2012. I 2013 var antall behandlede saker på et normalnivå.

Næringskomiteén

Næringskomiteén ble opprettet i lokalstyret i 2012, for å sette fokus på utviklingen av og tilretteleggingen for næringslivet i Longyearbyen. I dette ligger at komiteén også fokuserte på rammebetingelsene for næringslivet, og hadde en pådriverrolle for tett og god kontakt mellom næringslivet i Longyearbyen og Longyearbyen lokalstyre.

Hvert parti/liste i lokalstyret hadde et fast medlem med varamedlem i komiteén i tillegg til lokalstyreleder. I 2013 besto komiteén av: Leder Christin Kristoffersen (AP), nestleder Roger Eriksen (H), Steve Daldorf Torgersen (AP), Lene Villumsen (TF) og Jørn Dybdahl (KL). Varamedlemmer: Jørn K. Hansen (AP), Morten Helliksen (H), Anne Line Pedersen (TF) og Jens Abild (KL).

Gjennom 2013 var hovedfokus arbeidet med ny strategisk næringsplan for Svalbard, med hovedvekt på utviklingen av Longyearbyen. Eier av dette prosjektet er Svalbard Næringsforening. Sist en slik plan ble utarbeidet resulterte utkastet i St.m. nr. 50, Nærings tiltak for Svalbard (1990-91). Det nye utkastet til næringsplan ble finansiert som et spleiselag mellom Innovasjon Norge, Justisdepartementet, Næringsdepartementet, Longyearbyen lokalstyre og Svalbard Næringsforening.

I juni avga komiteen høringsuttalelse på Forslag til endringer i forskrifter etter lov om miljøvern på Svalbard i nært samarbeid med næringslivsaktører på Svalbard. Sammen med Svalbard Reiseliv, Svalbard Næringsforening og AECO sendte LL ved Næringskomiteén i februar brev til Direktoratet for naturforvalt-

ning i forbindelse med Endring av motorferdsselforskriften for Svalbard – «turistflyvning».

Svalbard Reiseliv søkte støtte til utarbeidelsen av ny reiselivsplan, Masterplan 2025. Søknaden ble behandlet av næringskomiteén, som anbefalte lokalstyre å støtte prosjektet. I tillegg til støtten ble følgende tatt inn i Longyearbyen lokalstyres handlingsplan for 2014-2017, som ett av tiltakene som spesielt skal prioriteres i planperioden: «Understøtte arbeidet som gjøres med masterplan 2025 og støtte reiselivet».

I mars 2013 arrangerte NHO en næringskonferanse i Longyearbyen i samarbeid med næringskomiteén. Konferanse ble godt besøkt og bidro til økt næringsfokus.

Lokalstyret etter møtet 18. juni 2013. Foto: Grete R. Haldorsen.

ADMINISTRASJONSSJEFENS KOMMENTAR

2013 var et endringsår for Longyearbyen lokalstyre. Oppvekstforetaket, Kultur- og fritidsforetaket og Bydrift ble nedlagt som kommunale foretak 31.12 2013. Etter oppdrag fra lokalstyret utarbeidet Kommunenens sentralforbund en rapport som evaluerte organiseringen og styringsformen hos Longyearbyen lokalstyre. Denne ble lagt fram i februar 2013. Rapporten anbefalte å endre til en enklere og mer styrbar organisering og at lokalstyret som organ tok tilbake beslutningsmyndigheten. De nødvendige politiske beslutningene ble tatt, og endringene gjennomført i god samhandling med alle ansatte og de tillitsvalgte spesielt. Jeg er godt fornøyd med gjennomføringen av prosessen. Vi får nå en enklere og mer styrbar administrativ organisering. Parallelt er også den politiske organiseringen endret. 2014 vil bli et år hvor vi må endre mange styringsdokumenter og jobbe intenst med å etablere en felles bedriftskultur.

En ny Lokalsamfunnsplan ble vedtatt i 2013. Den gir retning på hvordan Longyearbyen som by og samfunn vil utvikle seg i de nærmeste årene. Det er viktig å følge den opp med målsetninger og budsjettvedtak i de kommende årene. Samtidig er det viktig at staten ved Justis- og beredskapsdepartementet er tydelig på de nasjonale forventningene til oss som lokal myndighet. Framtiden for kulldriften er helt avgjørende for vår dimensjonering av de tjenester som skal leveres for å ha et robust familiesamfunn.

Et varierende barnetall er utfordrende spesielt opp mot volum på barnehageplasser og videregående opplæring. Nedbemanning i Store norske påvirker dette, men det er også mange andre faktorer som har betydning. Gjennom årlige samfunns- og næringsanalyser klarer vi likevel ikke presist nok å framskrive utviklingen.

Arktisk infrastruktur er krevende. Den er dyr å etablere og å holde vedlike. Det er avgjørende at Longyearbyen lokalstyre følger opp alle vedlikeholdsplaner slik at vi ikke får et økende etterslep. Energiverket er livsnerven i Longyearbyen, - uten elektrisitet og varme derfra vil det ikke være mulig over tid å bo i byen vår. Jeg er glad for at staten tok det fulle ansvaret for å finansiere røykgassrensingen. Utfordringen for oss er likevel nødvendig levetidsforlengelse og det framtidige vedlikeholdet av et 30 år gammelt kullkraftverk. På fastlandet tjener kommunene gode penger på å eie kraftverk og kraftaksjer, i Longyearbyen er det det motsatte. Vi vil i løpet av noen år bruke opp alle våre oppsparte midler hvis ikke staten bidrar til vedlikeholdet av Norges eneste kullfyrte kraftverk.

Vi ser at vårt klima er utfordrende. Brua i Vei 106 (Museumsveien) forsvant på 24 timer i juni, samtidig så vi at 2 sørpeskred sperret veien ut til Adventdalen og delvis ut til flyplassen. Dette er en av grunnene til at vi må ta vår beredskapsplikt på alvor. Vi har i hele 2013 jobbet med vår beredskapsplan og utdannet ansatte i henhold til denne. Jeg er glad for det gode samarbeidet vi har med Sysselmannen, Røde kors og nærlivslivet, som gjør planen realistisk og gjennomførbar.

Administrasjonssjef Lars Ole Saugnes. Foto: Grete R. Haldorsen.

Longyearbyen lokalstyre har den økonomiske situasjonen under kontroll. Alle foretakene og administrasjonen går i pluss. Ser vi dette i sammenheng, har hele Longyearbyen lokalstyre et overskudd på 4,5 % (netto driftsresultat). Dette er et godt resultat, 1 % bedre enn det som er anbefalingen i god offentlig økonomi. Det vil bli meget utfordrende å oppnå slike resultater i de nærmeste årene da alle reserver og frigjorte midler vil gå til å vedlikeholde Energiverket.

Kulturlivet har en viktig helse og trivselsfremmende funksjon i byen vår. Den frivillige innsatsen fra enkeltpersoner, lag og foreninger imponerer.

Vi skal også i 2014 produsere tjenester av god kvalitet, men det er en rekke tjenester vi ikke skal ha i Longyearbyen. Stortinget har gjennom Svalbardmeldingen sagt at vi skal være: «Et robust familiesamfunn, men ikke et livsløpssamfunn». Det er viktig at vi alle som innbyggere tenker igjennom hva dette betyr, og planlegger og tilrettelegger livene vår deretter.

Jeg vil takke Longyearbyens politikere for et godt samarbeid til byens beste. De avgående foretaksstyrene for ryddighet i endringsprosessene i 2013. Alle ansatte for at dere gjør en utmerket jobb og står på, produserer gode tjenester og bidrar til en positiv bedriftskultur som igjen gir et lavt sykefravær. Tusen takk!

Longyearbyen, februar 2014

Lars Ole Saugnes

Lars Ole Saugnes
Administrasjonssjef

Foto: Marianne S. Aasen.

ADMINISTRASJON

Longyearbyen lokalstyre

Longyearbyen lokalstyre ble opprettet 01.01.02. Ansvars- og myndighetsområdet til Longyearbyen lokalstyre følger grensene til Longyearbyen arealplanområde. Arealområde til Longyearbyen lokalstyre ble utvidet i 2013 slik at hele Adventfjorden innlemmes i planområdet. Forskriftsendringene trår i kraft 1. januar 2014.

Administrativ organisering

I tillegg til administrasjonssjefen besto Longyearbyen lokalstyres administrasjon pr 31.12.2013 av *Personal- og serviceavdelingen*, *Økonomi- og IKT-avdelingen* og *Plan- og utviklingsavdelingen*.

Bemanning – administrasjonen	Antall
Antall ansatte totalt	24
Fast ansatte	21
Vikarer/engasjement	3
Kvinner	17
Menn	7
Antall årsverk	21,5
Sykefravær	6,7 %

Alle faste ansatte i administrasjonen har 100 % stilling. I forbindelse med omorganiseringen (SNU 2), har det vært noe omrokeringer i administrasjonens ressursbruk og det har også utløst noe bruk av vikarer. I tillegg har vi hatt et engasjement i forbindelse med ordning og digitalisering av personalarkivet (prosjekt). Deltid er for øvrig lite brukt i organisasjonen, med unntak av i foretakene, bl.a. kinovakter, badevakter, brannmannskap og noe i barnehagene og SFO.

Sykefraværet har vært 6,7 % i administrasjonen i 2013. Økningen i sykefraværet er i hovedsak langtidsfravær og der tilrettelegging ikke har vært mulig.

Longyearbyen lokalstyres ledergruppe har bestått av 1 mann og 3 kvinner. Likestilling blir vektlagt ved lokale lønnsoppgjør, samt prioritert ved rekruttering til sektorer med ubalanse i kjønnsfordelingen.

I mars tiltrådte Lars Ole Saugnes som ny administrasjonssjef. Det er lokalstyret selv som ansetter øverste leder for organisasjonen.

Virksomheten i Longyearbyen lokalstyre og kommunale foretak har vært organisert slik at enhetene skulle bidra til å oppnå Long-

yearbyen lokalstyres overordnede målsettinger, handlingsprogram og planer. De kommunale foretakene skulle i tillegg til sin utførerfunksjon for Longyearbyen lokalstyre, også bidra i utviklingen av Longyearbysamfunnet, herunder ta initiativ og komme med innspill i forhold til utvikling av egne tjenesteområder.

I lokalstyrets desembermøte ble det vedtatt ny politisk og administrativ organisering gjeldende fra 1. januar. 2014. Vedtaket innebærer at organisasjonen endres fra en foretaksmodell til en to-nivå organisasjonsmodell med 13 resultatenheter. Se nærmere omtale i eget kapittel om ny organisering.

Åpenhet og tilgjengelighet

Longyearbyen lokalstyre har som målsetting å være en åpen og tilgjengelig organisasjon. I Infotorget i Næringsbygget kan innbyggere henvende seg for å få informasjon og veiledning om de tjenester Longyearbyen lokalstyre har ansvar for. NAV Tromsø avd. Svalbard er lokalisert sammen med Infotorget.

Arbeidet med å oppgradere hjemmesiden pågår fremdeles. På de nye nettsidene har organisasjonen vektlagt å bli enda bedre på å formidle informasjon, gjennom for eksempel å videreutvikle tjenestebeskrivelser for hele organisasjonen sine tjenesteområder. På grunn av store organisatoriske endringer pr 1.1.2014, vil også dette arbeidet fortsette i 2014.

På hjemmesiden publiseres saksdokumenter og møteprotokoller fra alle politiske utvalg og foretaksstyres, samt offentlig postjournal. Saksdokumenter til møtene i politiske utvalg/foretaksstyrene var også tilgjengelige på papir i Infotorget og på Longyearbyen folkebibliotek.

Vi jobber hele tiden for at Longyearbyen lokalstyre skal være en åpen og tilgjengelig organisasjon, med en struktur og retningslinjer som legger til rette for dette. Det skal være lett å ta opp ting, også kritikkverdige forhold. Skjema for varsling ligger tilgjengelig på våre internettsider. I 2013 var det ingen som har benyttet seg av varslingsskjemaet.

Målstyring

Styringssystemet i Longyearbyen lokalstyre bygger på at lokalstyret minst en gang i året skal vedta en rullerende økonomiplan med handlingsprogram. Handlingsprogrammet bygger på overordnede strategier i Lokalsamfunnsplanen, og angir målene til lokalstyret for den kommende 4-årsperioden, samt hvilke tiltak/aktiviteter som skal gjennomføres for å sikre måloppnåelse. Innen årets utgang skal lokalstyret også vedta budsjetter for kommende kalenderår.

Mål og måloppnåelse for 2013 er omtalt lenger bak i årsberetningen.

Økonomi

Longyearbyen lokalstyre fikk i 2013 bevilget 146,9 mill. kroner over svalbardbudsjettet til delfinansiering av sine aktiviteter. Av dette beløpet var 30,4 mill. kr øremerket avgassrensing ved energiverket. Den del av bevilgningen som ikke er øremerket er benyttet til dekning av investeringer, driftsunderskudd og finanskostnader i Bydrift KF (15,9 mill.), i Kultur- og fritidsforetak KF (12

mill.), i Oppvekstforetak KF (62,2 mill.) og i Longyearbyen lokalstyre (26,4 mill.). En mer detaljert regnskapsoppstilling finnes bak i årsberetningen.

Gebyrer for tilknytning til byens infrastruktur og leveranse av strøm, fjernvarme og kommunaltekniske tjenester, samt foreldrebetaling i barnehage, skolefritidsordning og kulturskole, fastsettes av lokalstyret. De inntekter som Bydrift KF, Oppvekstforetak KF og Kultur- og fritidsforetak KF har fått gjennom gebyrer og priser inngår som en del av virksomhetenes driftsøkonomi.

Korkpenger

Longyearbyen lokalstyre fordeler hvert år nettooverskuddet fra Nordpolet AS (korkpengene) til allmenntilretteleggende tiltak for befolkningen i Longyearbyen og Svea. Korkpengene og disponeringen av disse inngår i Longyearbyen lokalstyres regnskap.

I 2013 fikk lokalstyret overført ca. 5,65 mill. kr fra Nordpolet AS, noe som er omlag kr 500 000 mer enn året før. Av det overførte beløpet ble 2,8 mill. kr delt ut til ulike lag og foreninger. Det resterende beløpet på ca. 2,84 mill. kr ble avsatt på fond, og av dette gikk ca. 2,4 mill. kr til betjening av lånet til Kulturhuset.

Satsingsområdene som ble lagt til grunn for tildelingen var de samme som foregående år:

- barne- og ungdomsarbeid
- tiltak for seniorungdom
- flerbrukstankegang og tiltak på tvers av aldersgrupper og aktiviteter.

Oversikt over korkpengetildelingen i 2013 er tatt inn lenger bak i årsberetningen.

Longyearbyen lokalstyre har også et fond for korkpenger. Korkpengefondet er ved utgangen av 2013 på ca. 9,9 mill. kr.

Beredskap

Den 1.1.2013 ble beredskapsforskriften gjort gjeldende på Svalbard. Longyearbyen lokalstyres beredskapsansvar omfatter Longyearbyen samt dets beboere og besøkende. I 2013 ble det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser og produsert et førsteutkast av den overordnede beredskapsplanen. Alle avdelingene i Longyearbyen lokalstyre har vært involvert og beredskapsplanen er utformet på et realistisk virkelighetsbilde. Grunnlaget for rask etablering av evakuerings- og pårørende-senter (EPS) er lagt i samarbeid med Sysselmannen, kirken, UNIS, UNN og næringslivet. Longyearbyen lokalstyre er godt forberedt på både beredskapsøvelse og virkelige uforutsette hendelser.

«SNU 2» – NY ORGANISERING

Longyearbyen lokalstyre valgte i sin tid å organisere sin virksomhet slik at myndighetsutøvelse, strategisk planlegging og administrative funksjoner ble ivarettatt i Longyearbyen lokalstyres administrasjon og selve tjenesteproduksjonen i hovedsak ble utført i tre kommunale foretak.

I 2012 ble det vedtatt at det skulle gjennomføres en vurdering av Longyearbyen lokalstyre med foretak sine tjenester. Kvalitet og omfang på både lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester skulle vurderes.

Del to i dette prosjektet, som ble kalt «SNU 2», var utarbeidelse av en organisasjonsanalyse som innebar en evaluering av dagens politiske- og administrative styringsmodell.

Med dette som utgangspunkt ble det gjennomført en analyse i regi av KS Konsulent med fokus på demokratisk kontroll, styringseffektivitet, kompleksitet, produktivitet, samspill mellom lokalstyret og administrasjon, samt politiske og administrative omkostninger.

Hovedkonklusjonene i denne analysen var å legge ned foretakene fordi foretaksorganiseringen som en helhetlig styringsmodell fragmenterer, formaliserer og byråkratiserer de politiske og administrative prosessene, snarere enn å sikre helhet, samarbeid og transparens.

I mars 2013 ble det så vedtatt å igangsette en prosess som skulle lede frem til alternative forslag til organisering som er mer kostnadseffektiv og som vil gi bedre styring og ledelse av Longyearbyen lokalstyre, samt styrke legitimiteten til lokalstyret/administrasjonsutvalget.

Hovedmålene i omorganiseringsprosessen var:

- Å styrke legitimiteten til lokalstyret og den administrative styringen ved å etablere bedre redskap for politisk styring og styrke legitimiteten til lokalstyret.
- Å få til et skille mellom politikk og administrasjon i en rendyrket politisk-administrativ modell gjennom å etablere en organisasjonsmodell som er åpen, enkel og mer effektiv.
- At de formaliserte styringslinjene skulle reduseres og organisasjon forenkles.
- At organisasjonen skal ha felles arbeidsgiverpolitikk, personalpolitikk, verdigrunnlag og etiske retningslinjer.
- At Hovedavtalens regler om ansattes medvirkning utnyttes maksimalt i en slik prosess.

Selve prosessen for SNU 2 ble besluttet gjennomført med bruk av interne ressurser, fordi det er vi selv som best kjenner tjenestemrådene, organisasjonen og de ansatte. Det var også et ønske om at organisasjonen skulle beholde kompetansen som opparbeides i slike prosesser.

Lokalstyret er vårt øverste politiske beslutningsorgan, og var prosjekteier for SNU 2. Det er lokalstyret som fatter endelig vedtak om organisatoriske endringer av dette omfang.

Partssammensatt utvalg (PU) var styringsgruppe for prosjektet. Lokalstyreleder Christin Kristoffersen var styringsgruppens leder. Øvrige medlemmer var: Anita Johansen (AP), Odd Gunnar Brøto Braathen (AP), Kristin Furu Grøtting (TF), Geir

18. juni 2013 ble hovedprinsippet for ny organisering vedtatt. Foto: Grete R. Haldorsen.

Hekne (H), samt ansattrepresentantene Aimee Lind Adamiak og Mari Tefre.

Styringsgruppen hadde som viktigste oppgave å:

- Godkjenne prosjektplanen
- Bidra til at prosjektet får de nødvendige ressurser
- Gi råd/støtte i problemstillinger
- Følge med i prosjektets fremdrift og ta de nødvendige beslutningene for fremdrift i prosjektet

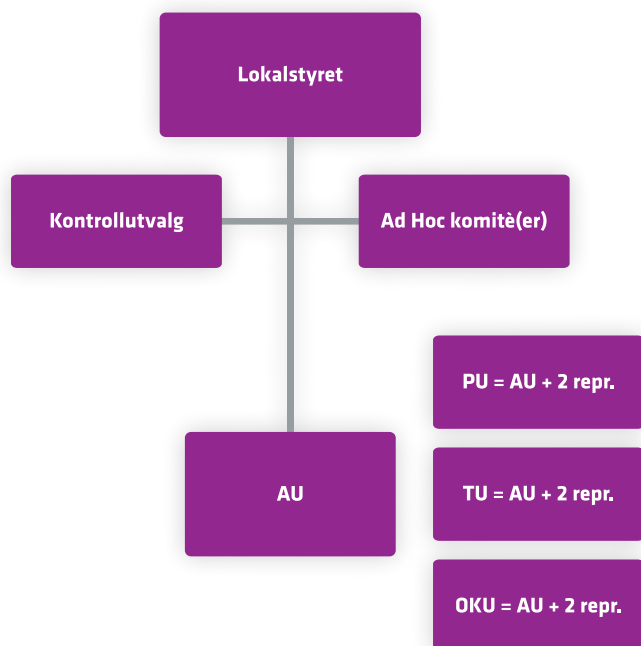
Prosjektansvarlig var administrasjonssjef Lars Ole Saugnes. Han hadde det totale og overordnede ansvaret for prosjektet, og sørget for rapportering til lokalstyret. Sissel Hultgren, som til daglig jobber som personalsjef, var prosjektleder og hadde det operative ansvaret for gjennomføringen av prosjektet. Seniorrådgiver Turid Telebond var prosjektmedarbeider og prosjektleders «høyre hånd». Andre rådgivende grupper i prosjektet var «koordineringsgruppen» (toppledelsen), tillitsmannsutvalget (TMU), arbeidsmiljøutvalget (AMU) og foretaksstyrene.

I omorganiseringsprosessen har det vært stor fokus på at de ansattes medvirkning utnyttes maksimalt i prosessen. Dette ble gjort gjennom å involvere TMU og AMU, men også gjennom en prosjektplan som kunne brukes til å kommunisere med omgivelsene. I tillegg besøkte prosjektledelsen samtlige enheter og snakket med alle ansatte. De ansatte kom med innspill på hva som var viktig å bevare, hva som fungerte bra, og hva som kunne bli bedre gjennom organisatoriske endringer. De ansattes involvering har i stor grad vært «nøkkelen til suksess» i prosjektet.

Forslag til ny politisk- og administrativ organisering ble behandlet av lokalstyret den 10.12.2013, og det ble da vedtatt ny organisering som skulle tre i kraft fra 1.1.2014. Vedtaket innebærer at Longyearbyen lokalstyre går over fra foretaksmodell til en to-nivå organisasjonsmodell. En to-nivåmodell er en såkalt «flat struktur» som gir store fullmakter til enhetsledere på nivå 2 og som dermed også flytter makt og myndighet enda nærmere brukere.

Nansenbreen. Foto: Grete R. Haldorsen.

Nytt politisk organisasjonskart etter 1.1.2014:

AU = Administrasjonsutvalg

PU = Partssammensatt administrasjonsutvalg

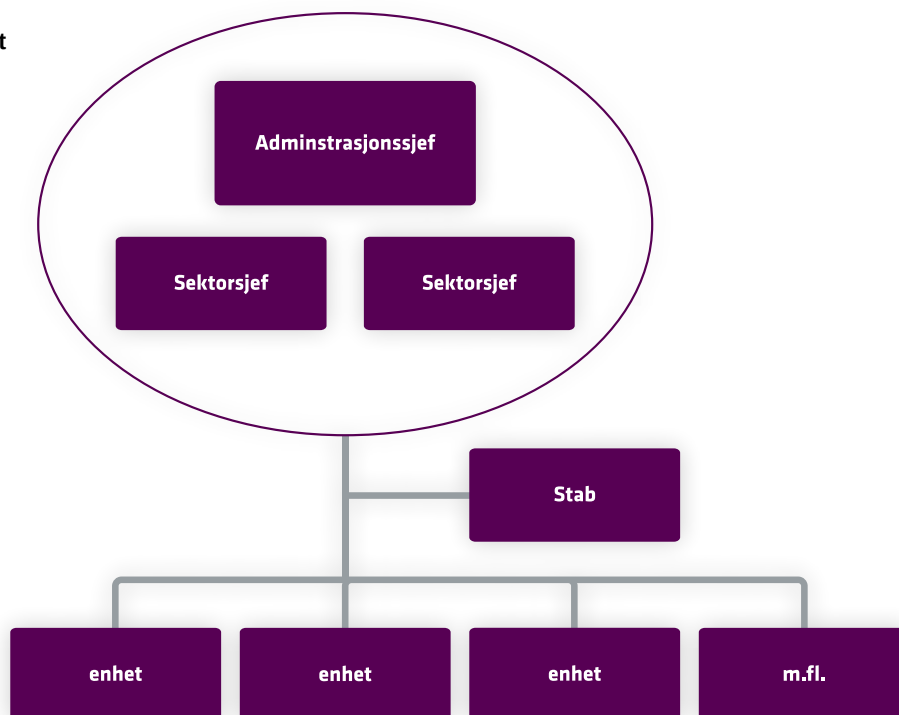
TU = Teknisk utvalg

OKU = Oppvekst- og kulturutvalg

Nytt administrativt organisasjonskart etter 1.1.2014

Den nye organiseringen innebærer etablering av følgende 13 resultatenheter:

- Økonomi og IKT
- Personal og organisasjon
- Eiendom
- Barn og unge
- Kullungen barnehage
- Polarflokken barnehage
- Longyearbyen barnehage
- Longyearbyen skole
- Kultur og idrett
- Energiverket
- Longyearbyen havn
- Brann og redning
- Tekniske tjenester

Longyearbyen havn og Energiverket og organisering av disse har vært særskilt vurdert i SNU 2-prosjektet. Den politiske konklusjonen var å organisere disse på like linje med øvrige resultatenheter.

Med en helt ny struktur på organiseringen er det mange delprosjekter som følger i kjølvannet. Nesten alt som er av håndbøker, maler, skjemaer, dokumenter etc. skal revideres i løpet

av 2014. I tillegg skal det utarbeides nytt delegasjonsreglement for hele organisasjonen.

Prosjektledelsen er imponert over endringsviljen som finnes i organisasjonen og ønsker å rette en særskilt takk til politikere, tillitsvalgte og øvrige ansatte for konstruktive innspill, godt samarbeid og god dialog i SNU 2-prosjektet.

Isbjørn med Edgeøya i bakgrunn. Foto: Grete R. Haldorsen.

SAMFUNNSUTVIKLING

Et kvalitativt godt familiesamfunn

Longyearbyen skal være et robust, stabilt og kvalitativt godt familiesamfunn, men ikke et livsløpssamfunn. Dette er en av hovedlinjene i Svalbardpolitikken, som blant annet er nedfelt i Stortingsmelding nr. 22 (2008 – 2009) om Svalbard (Svalbardmeldinga). Longyearbyen har en utypisk befolkningsstruktur sammenlignet med fastlandsnorge. Vi har relativt få barn og ungdommer samt en mye lavere andel personer over 60 år. Derimot er andelen personer i arbeidsfør alder høy, og det er et tilnærmet én til én-forhold mellom voksne innbyggere og gjennomførte årsverk. Samtlige voksne innbyggere jobber med andre ord i gjennomsnitt ett årsverk hver seg. Befolkningen har relativt høy utdannelse, god helse og det er en overvekt av menn. Mer enn halvparten av husholdningene består av en person. De siste årene har befolkningsstrukturen endret seg med gradvis flere kvinner og barn, og en svak økning i antall eldre. Innbyggertallet i Longyearbyen var rundt 2050 ved utgangen av 2013, en nedgang på rundt 50 personer fra året før. Andelen utenlandske statsborgere øker stadig, og utgjør nå 23,5 % av befolkningen. Ved utgangen av året hadde 43 nasjoner borgere i Longyearbyen.

Longyearbyen er i økende grad et familiesamfunn. Dette stiller helt andre krav til planlegging og utvikling av samfunnet enn tidligere tiders mannsdominerte gruve- og anleggssamfunn. Det satses blant annet på skole og barnehage, SFO, kulturskole, bibliotek og ungdomsklubb samt infrastruktur som legger til rette for trygge lekeområder og ferdsel for myke trafikanter, og stadig bygges det større familieboliger.

Alt planarbeid er avhengig av pålitelige data om samfunnet det skal planlegges for. Årlig samles det inn ulike typer data i forbindelse med utarbeidelsen av samfunns- og næringsanalysen for Svalbard,

Lokalsamfunnsplan

I desember ble det vedtatt en ny lokalsamfunnsplan. Lokalsamfunnsplanen er sammen med arealplanleggingen en del av det langsiktige plansystemet i Longyearbyen lokalstyre. Tidsperspektivet er 8 -10 år, med rullering i hver valgperiode. Lokalsamfunnsplanen er retningsgivende styringsverktøy for Longyearbyen lokalstyres politiske og administrative ledelse, og arbeidet med lokalsamfunnsplanen er den viktigste arenaen for overordnede diskusjoner om fremtidig utvikling av lokalsamfunnet.

Trafikksikkerhetsplan

Trafikksikkerhetsplan for Longyearbyen ble vedtatt av lokalstyret i februar 2013. Planen er en revisjon av tidligere utarbeidet trafikksikkerhetsplan. Hovedmålet med planen er at den skal bidra til at det forblir trygt og trivelig å bo og ferdes i Longyearbyen. Trafikksikkerhetsplan legger stor vekt på trygge skoleveier og trygg ferdsel for myke trafikanter. Planen inneholder tiltak som gir stor trafikksikkerhetsgevinst med tanke på befolkningstilvekst, økende turisme og mer bruk av motorisert ferdsel i Longyearbyen.

Arealplanlegging

Longyearbyen lokalstyre har ansvar for arealplanlegging innenfor Longyearbyen planområde. Svalbardmiljøloven stiller krav til at hvert planområde skal ha en arealplan med utfyllende bestemmelser som viser eksisterende og fremtidig arealbruk for hele planområdet. Selv om Svalbard er stort, og Longyearbyen planområde omfatter 240 km², er det knapphet på arealer som er egnet til og kan benyttes til utbyggingsformål. Gjennom arealplanlegging legges det til rette for samordning av ulike interesser knyttet til arealdisponering og utforming av bebyggelse. Planlegging gir grunnlag for beslutninger om bruk og vern av ressurser og arealer.

I 2007 – 2009 ble det gjort et omfattende arbeid med rullering av arealplan for Longyearbyen planområde, og i desember 2009 ble arealplanen vedtatt av lokalstyret. Planen ivaretar behovet innenfor de ulike arealkategoriene i tiårsperioden fram til 2019. Arealplanen inneholder krav om at delplan må utarbeides før nye byggeområder kan tas i bruk eller større byggeprosjekt kan igangsettes. Det skal igangsettes rullering av arealplan i 2014.

I 2013 har lokalstyret godkjent 2 delplaner til arealplan. Delplan for Eiscat som ble godkjent av lokalstyret i juni. Delplanen legger til rette for å bygge en tredje antenne med tilhørende infrastruktur til EISCAT. Delplan for aske og slagg ble vedtatt i oktober. Hovedmålet for delplanen er å legge til rette for å etablere et deponi for aske og slagg fra energiverket i tilknytning til masseuttaket øst for skytebanen ved Gruve 3.

Miljø- og næringsutvalget behandlet også oppstart av planarbeid. Utvalget har i løpet av året vedtatt å legge forslag til 4 delplaner ut til offentlig ettersyn, derav delplan for Eiscat og delplan for deponi og slagg. I slutten av 2013 ble delplan for Spear radar på Breinosa lagt ut til offentlig ettersyn. Hovedmålet for delplanen er å legge til rette for å bygge en ny radar på Gruve 7-fjellet i tilknytning til den eksisterende Spear-radaren. Delplan for Gruvedalen felt D3 ble også lagt ut til offentlig ettersyn. Hovedmålet for denne delplanen er tilrettelegging for bygging av flere boliger ved fortetting i Gruvedalen.

I 2013 ble det også behandlet oppstart av planprogram for forskningsrelaterte aktiviteter i Adventdalen.

Byggesaker

Det er behandlet 111 byggetiltak av større eller mindre karakter i 2013. Dette inkluderer 27 ferdigattester og 5 midlertidig brukstillatelser.

Det har vært god byggeaktivitet i 2013. Det største tiltaket som ble godkjent i 2013 er bygging av ny helikopterhangar på flyplassen. Hangaren har et bebygd areal på 1850 m² og et bruksareal på 2046 m². Hangaren har plass til 2 helikoptre og inneholder også oppholdsrom, kontorer verksted og tekniske rom. Det er også under oppføring et tilbygg på 527 m² til Selsmanns administrasjonsbygning.

Det er gitt rammetillatelse for ett næringsbygg med boligdel i Sjøskrenten. Dette bygget har et bruksareal på 365 m². Det er også gitt rammetillatelse for oppføring av 2 boligbygg med til sammen 24 leiligheter i Nybyen.

Veien til Endalen stod i fare for å bli tatt av flom. Foto: Marianne S. Aasen.

I 2013 ble det igangsatt en kartlegging av bruken av naust i sjøområde. Dette gjaldt eiendommer som ligger innenfor delplan for Sjøområde nord og sydvest. Det har vært svært viktig for Longyearbyen lokalstyre å få kartlagt området. Det oppbevares bensin, drivstoff og skutere i naustene og flere naust blir benyttet til bolig, noe som ikke er tillatt. En eventuell brann i naustområde vil bli en stor utfordring for brannvesenet. Videreføring av dette arbeidet fortsetter inn i 2014.

Matrikkel, kart og landmåling

Matrikkelloven, som er den nye loven om eiendomsregistrering, ble innført i Norge i 2010. Det ble utarbeidet en forskrift om bruk av deler av denne loven på Svalbard. Matrikkelføring av bygninger, adressering, seksjonering og sammenslåing av tomter foregår etter ny lov. Fradeling av tomter, oppretting av festetomter og grensejustering mellom eksisterende eiendommer foregår fortsatt etter Svalbardloven.

Miljøverndepartementet arbeider med en endring av lov og forskrift slik at også den resterende del av lov om eiendomsregistrering blir gjort gjeldende for Svalbard.

I 2013 ble det opprettet åtte nye eiendoms- og festetomter, noen eiendommer ble sammenslått eller grensejustert, og flere seksjoneringsaker ble behandlet og registrert i matrikkelen. I tillegg ble det tildelt nye adresser ved oppføring av nybygg.

All landmåling foregikk i 2013 ved hjelp av GPS. Ved hjelp av stasjonær referansestasjon ble det målt inn ny infrastruktur eller endringer i denne for Bydrift KF, nye bygg ble plassert ut på

oppdrag fra byggherre, byggekontrollmålinger og nye eiendomsgrenser målt og stukket ut. I tillegg ble det utført terrengmålinger, etablering av fastpunkter, etablering av hjelpepunkter for stikningsarbeider, foretatt snødybdemålinger og utsetting av borrepunkt for private aktører, og gitt målebistand til UNIS-studenter og Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS.

Tjenester for barn og familier

Lov om barneverntjenester er gjort gjeldende på Svalbard, og innenfor Longyearbyen arealplanområde er myndigheten etter denne loven delegert til Longyearbyen lokalstyre.

I 2013 mottok barne- og familietjenesten i Longyearbyen 20 nye bekymringsmeldinger. I løpet av året hadde barne- og familietjenesten 8 barn i aktive hjelpetiltak. Det har i rapporteringsperioden vært ført to saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker, og ved utgangen av året hadde barne- og familietjenesten 3 plasseringer i fosterhjem. Barne- og familietjenesten gir råd- og veiledning til familier og har tett samarbeid med skole, barnehager, ungdomsklubb og helse-søster i forebyggende arbeid rettet mot barn og unge.

Tverrfaglig team er et forpliktende tverrfaglig samarbeid mellom barne- og familietjenesten, pedagogisk- psykologisk tjeneste og helsestasjonen. Tverrfaglig team har faste møter minst en gang i halvåret på hver av byens barnehager og på skolen. Det er et lavterskeltilbud og en møteplass for foreldre og ansatte i skole og barnehage som har behov for råd, veiledning og bistand fra en eller flere hjelpetjenester. Det er laget en egen informasjonsbrosjyre om tilbudet.

Barne- og familietjenesten har henvisningsmyndighet til BUP Tromsø for utredning og psykiatrisk behandling av barn og unge. To ganger i året kommer et team fra BUP Tromsø til Longyearbyen for å utrede og samarbeide om barna som er henvist til Tromsø.

Barne- og familietjenesten har inngått samarbeid med familievernkontoret i Tromsø som har kontordager i Longyearbyen ca. en gang pr måned. Familievernkontoret tilbyr parterapi, familierapi og mekling ved samlivsbrudd. Tilbudene er gratis, og det trengs ikke henvisning. Kontordager blir annonsert i Svalbardposten, og timeavtale skjer ved direkte kontakt med familievernkontoret.

Barne- og familietjenesten bistår regionskontorene i Barne-, ungdoms- og familieetaten i forbindelse med utredning og tilrådning om adopsjon.

Sosiallovgivningen for øvrig er ikke gjort gjeldende for Svalbard. For norske statsborgere er det den enkeltes fastlandskommune som er ansvarlig for å iverksette tiltak i henhold til denne lovgivningen. Longyearbyen lokalstyre bistår imidlertid de innbyggerne som ønsker det i kontakt med sin fastlandskommune. Den enkelte fastlandskommune er ikke forpliktet å gi hjelp etter sosialtjenestelovgivningen for de som er bosatt utenfor kommunen, og flere kommuner gir avslag på slik hjelp. Dette berører blant annet familier med funksjonshemmede barn.

Rusforebyggende arbeid

Til grunn for behandling av søknad om skjenkebevilling, ligger forskrift om alkoholordningen for Svalbard, ruspolitisk handlingsplan og skjenkepolitiske retningslinjer. Den ruspolitiske handlingsplanen for 2012 – 2023 setter fokus på det forebyggende arbeidet, spesielt på barn og unge og deres rusdebut. Hovedmålet for det ruspolitiske arbeidet i Longyearbyen er at «Longyearbyen lokalstyre vil føre en rusmiddelpolitikk som bedre forebygger at rusmiddelproblemer oppstår».

Longyearbyen lokalstyre har hatt et samarbeid med KoRusNord om bl.a. forebyggende tiltak i skolen og kurs i ansvarlig alkoholhåndtering for skjenkestedene.

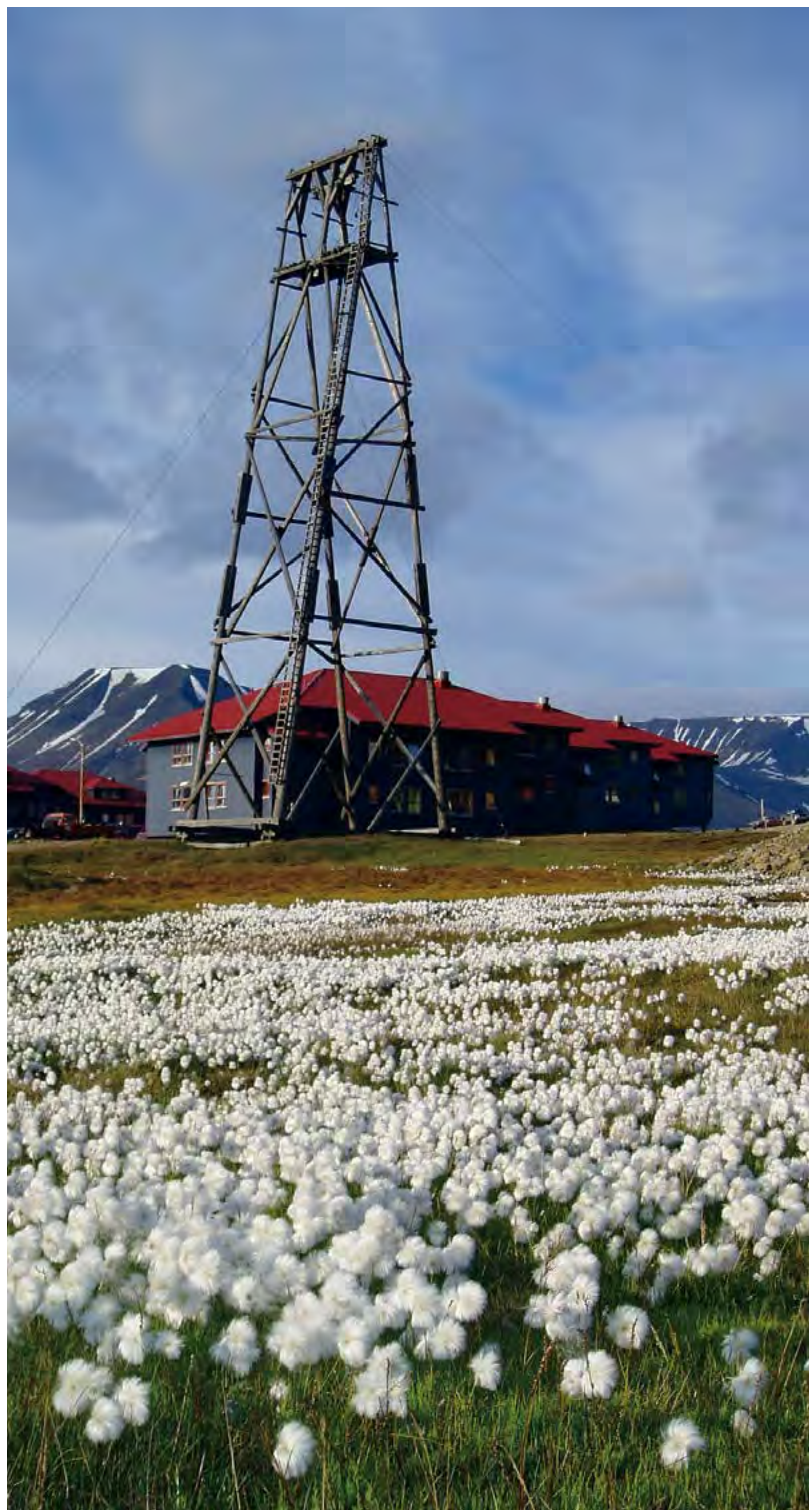
Som en oppfølging av det som ble vedtatt i den ruspolitiske handlingsplanen ble det i januar arrangert et seminar om «Ansvarlig vertskap». Seminaret ble arrangert i samarbeid med KoRusNord, og representanter fra alle skjenkestedene i Longyearbyen var invitert til å delta. På seminaret deltok det også representanter fra Longyearbyen sykehus, Sysselmannen og Securitas.

Securitas utfører kontroll med skjenkestedene i Longyearbyen på oppdrag for Longyearbyen lokalstyre. Skjenkekontrollen driver også veiledning overfor skjenkestedene. Heller ikke i 2013 er det ikke avdekket alvorlige brudd på skjenkereglene.

Analyser, statistikker og indekser

I tillegg til de dataene som samles inn i forbindelse med samfunns- og næringsanalysen, har også Longyearbyen lokalstyre et godt samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB) om utarbeidelse av forskjellige statistikker og indekser, som den årlige konsumprisindeksen for Svalbard. I tillegg inngår Svalbard i SSBs ansvarsområde når det gjelder nasjonale statistikker. SSB har også opprettet et rådgivende utvalg for svalbardstatistikk, som vanligvis har ett møte i året.

SSBs konsumprisindeks for Svalbard for 2013 viste en stigning på 1,4 % fra september 2012 til september 2013. Særlig bidro prisutviklingen for gruppen «bolig, lys og brensel» til oppgangen med en økning på 4,7 %, mens gruppen «matvarer og alkoholfrie drikkevarer» kun økte med 0,8 %. Selve prisnivået på Svalbard ligger 13,9 % under fastlandsnorge i 2013. Siden det er fritak for moms og særavgifter på Svalbard, bidrar for eksempel gruppen alkoholholdige drikkevarer og tobakk sterkt til denne forskjellen.

Blåmyra. Foto: Stein Gramstad.

Nye LED-lys i byen. Foto: Marianne S. Aasen.

BYDRIFT KF

Formål

Foretakets formål har vært å ivareta forvaltning, drift og vedlikehold av teknisk infrastruktur (vann, avløp, fjernvarme, renovasjon og veier), energiforsyning (elektrisitet og fjernvarme), havn, brann og beredskap samt eiendomsforvaltning i Longyearbyen lokalstyre.

Overordnede målsetninger for styret i 2013 var å legge til rette for at administrasjonen skal kunne gjennomføre aktiviteter i handlingsplanen på en best mulig måte.

I 2013 har styret i Bydrift KF fokusert på å fullføre tilstands-/levetidsvurdering og alternativanalysen av energiverket som ble bestilt av Polaravdelingen høsten 2012, og få til en fullfinansiering av renseanlegget på energiverket. Det har også vært arbeidet med å ferdigstille den strategiske havneplanen. Videre har bruk og innlegging av dokumentasjon i FDV-verktøyet ISY Jobtech vært høyt prioritert. Styret har også fokusert på en oppfølging av gjennomførte tilstandsvurderinger og vedlikeholdsplaner innenfor årets budsjettrammer for alle fagområder.

Organisering

Bydrift KF har vært ledet av et politisk styre og med en daglig leder som øverste administrativt ansvarlig. Daglig leder har forstått den daglige ledelsen av foretaket. Styrets overordnede oppgave har vært å påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål og vedtekter og innenfor de økonomiske rammer, vedtak og retningslinjer som er fastsatt av lokalstyret. Styret har også hatt ansvar for å føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten. Styret har i tillegg hatt funksjonen som havnestyre i Longyearbyen.

Bydrift KF har bestått av følgende enheter:

- Energiverket
- Brannvesen
- Havn
- Teknisk infrastruktur
- Eiendom

Bydrift KFs virksomhet har i hovedsak vært administrert av eget personell, med noen unntak, f.eks. prosjektleidelse/byggeledelse til større prosjekter og utredningsoppdrag. Til større vedlikeholdsoppdrag, revisjoner av kjeler på energiverket og lignende har det vært kjøpt inn kompetanse enten via drift og vedlikeholdsavtaler (FDV-avtaler), eller ved å legge oppdrag ut på anbud. Drift og vedlikehold av teknisk infrastruktur gjennomføres av firma det er inngått FDV-avtaler med.

Bemanning – Bydrift KF	Antall
Antall ansatte totalt	64
Fast ansatte	58
Vikarer/engasjement	6
Kvinner	9
Menn	55
Antall årsverk	47,5
Sykefravær	2,1 %

Inspeksjon av Isdammen. Foto: Marianne S. Aasen.

Det var 46 ansatte i 100 % stillinger resterende tilhører deltidsbrannmannskap, der alle har ca. 20 % stilling.

Sykefravær har vært 2,1 %, som er det samme som i 2012. Utførelsen av DLE kontrolltjenesten er kjøpt av Tromskraft også i 2013, med godt resultat.

Det er fra juli innført seksskiftsordning ved produksjon ved Longyear Energiverk, noe som gitt et bedre arbeidsmiljø for de ansatte. Bemanningen er økt med 2 medarbeidere fra april 2013.

Bydrift KF har hatt ansvar for mange fagområder som generelt er mannsdominert, f.eks. maskinister, ingeniører og brannmannskap. Ved rekruttering er en bevisst på å fremme likestilling. Det siste året ble det rekruttert en kvinne som kvalitet- og IK-ansvarlig. I tillegg ble det engasjert en kvinne som prosjektleder for etablering av digitalt tegningsarkiv.

Bydrift KF har i 2013 gjennomgått etiske retningslinjer og hatt dette som fokus i den daglige driften.

Lokalstyret har vedtatt å endre Longyearbyen lokalstyres organisasjonsmodell fra en foretaksmodell til en to-nivå organisasjonsmodell fra 1.1.2014. Det innebærer bl.a. at foretakene utvikles, og tjenester, tilbud og aktiviteter som har vært utført av Bydrift KF vil da bli videreført i egne enheter i den nye organisasjonen.

Mål og resultater

Det er fortsatt en del ugjorte overordnede oppgaver innenfor ansvarsområdet. Noe av dette er knyttet til internkontroll og kvalitetssikring av arbeidsprosesser. I tillegg er det fortsatt gjenstående arbeider knyttet til tilstandsvurderinger, vedlikeholdsbehov og vedlikeholdsplanlegging. Dette er forhold det vil bli arbeidet videre med i den nye organisasjonen fra 2014.

Prosjekter

Bydrift KF har gjennomført mange små og store prosjekter i 2013. Hovedfokus har vært på tilstandsvurdering og påfølgende vedlikeholdsplaner samt å forberede avgassrensing.

Prosjekt	Status
Ny fending Bykaia	Prosjektet er utsatt til 2014.
Nytt lager og servicebygg og godsterminal	Skisseprosjekt for planlegging og prosjektering av nytt havnebygg er igangsatt.
Renseanlegg Longyear energiverk	Leverandør ble kontrahert desember 2013. Byggestart i 2014 med ferdigstillelse 2015.
Ny bru Museumsveien	Ny bru ble bestilt i 2013. Ferdigstilles 1. kvartal 2014.
Beredskapsplaner	Revisjon av Bydrift KFs beredskapsplaner er gjennomført.
LED gatelys	Utskifting av nye energibesparende gatelysarmaturer er i hovedsak fullført.
Direktevarsling brann	Store Norske, Statsbygg og Longyearbyen lokalstyre har installert utstyr for direktevarsling brann i sine boliger. Settes i drift i 2014.
Utredninger av behov knyttet til revidert avfallsplan	Utredning om mulighet for avfallsforbrenning i tilknytning til Energiverket gjøres når røykgassrensing er gjennomført.

Bydrift KF har i 2013 gjennomført følgende prosjekter med støtte fra Svalbard Miljøvernfond:

Fremtidig avfallshåndtering i Longyearbyen	Utredning for å se på muligheten for fremtidig avfallsforbrenning i Longyearbyen samt relokalisering av avfallsanlegget.
Søppelamnesti	Gratis levering av biler og scootere til avfallsanlegget.

Fullstendig prosjektoversikt finnes i Bydrift KFs årsberetning.

Elvekrysningen av Museumsveien kollapset grunnet en flomstor Longyearelv. Foto: Marianne S. Aasen.

De viktigste forhold det har blitt arbeidet med i 2013 er:

- Videreføring av implementering av internkontroll- avviks- og forbedringssystemet Prosmart.
- Videreføring av implementering av FDV-verktøyet (forvaltning, drift og vedlikehold) ISY-JobTech.
- Tilstandsvurdering av Longyear energiverk.
- Rasvurdering av Vannledningsdalen.
- Samarbeidsprosjekter med forskningsinstitusjoner; UNIS, NTNU.
- Strategisk havneplan.
- Mulig forbrenning av avfall/relokalisering avfallsanlegget.

Utfordringer i 2013

I løpet av året oppstod flere uforutsette hendelser:

- Elvekryssingen av Museumsveien kollapset grunnet dårlig konstruksjon i kombinasjon med en flomstor Longyearelv.
- Båten Longyear II begynte å ta inn vann og var i ferd med å synke. Båten fikk så store skader at den må bygges opp igjen.
- Konstruksjonen som bærer vannledningstrase over Steintippdalen var nær ved å kollapse. Tiltak for å forhindre ledningsbrudd ble igangsatt. Ny konstruksjon er i ferd med å bli etablert.
- Mildt vær førte til at det gikk et sørpeskred ved Bykaia. Skredbanen stemte godt med skredvurderingen som var utført i forbindelse med havneplanen. Ingen skader oppstod.

På Gruve 7-veien er det strekninger som ikke tilfredsstillende ønsket kvalitetsnivå. Det ble i midlertid ikke gjennomført tiltak her i 2013.

Det er utført utbedring av råteutsatt fundamentering på boliger i vei 212.

Som følge av sørpeskredet i Vannledningsdalen i 2012 ble det igangsatt nye rasvurderinger av dalen. Utredningen ble ikke sluttført i 2013 da snømålinger utført vinteren 2013-2014 vil legge grunnlag for endelig konklusjon. Høsten 2013 ble NVE delegert ansvar for ras- og flomsikring på Svalbard.

Positive hendelser i 2013

Prosjektet LED-gatelys ble hovedsak fullført i 2013.

Renseanlegg på energiverket ble i statsbudsjettet for 2014 fullfinansiert. Kontrakt med leverandør ble signert i midten av desember.

Det har vært svært få avvik på nyinstallasjonen av matavfallskverner. Prosjektet er ferdigstilt og ser ut til å fungere bra. Ny havnebåt ble satt i bestilling i 2013 og den planlegges levert våren 2014.

Økonomi

Ved utgangen av året hadde Bydrift KF god økonomi. Utfordringene ligger nå i muligheten til å ta igjen etterslepet på vedlikehold på bygninger og infrastruktur og gjennomføring av nødvendige investeringer beskrevet i vedtatte planer.

Lokalstyret har som intensjon at de fleste av foretakets tjenester skal være selvfinansierende. Planlagte investeringer vil føre til at brukerbetalningene vil nå et nivå langt over tilsvarende tjenester på fastlandet.

Tilstandsvurdering av de store komponentene ved energiverket

Longyear Energiverk stilte med lag i Ta Sjansen 2013. Foto: Marianne S. Aasen.

er gjennomført. Dette har resultert i et omfattende rehabiliteringsprogram til ca. 69 mill. kr som må gjennomføres for å sikre videre drift på energiverket i 25 år.

En eventuell nedgang i befolkningen vil føre til at det blir færre til å betale for tjenestene, og dermed høyere kostnader på den enkelte om prinsippet med selvkost skal videreføres.

Energiverket

Longyear Energiverk er landets eneste kullfyrte kraftvarmeverk og produserer både strøm og fjernvarme, med en reservedieselskraftstasjon for strøm. Det er også muligheter for å kjøre fyrhus for produksjon av fjernvarme.

Viktige vedlikeholdsaktiviteter i 2013 har vært:

Steamventilene på kjelene er enten overhelt eller skiftet ut med nye. Det er også utført påleggssveising på enkelte rør i fyrgang. Dette grunnet gjentagende lekkasjer på rørene. Disse skal skiftes i løpet av 2014. Dieselen til reservekraften er sjekket av PonPower. Motorpaneler og krysskobling er skiftet. De ble kjørt ca. 1 uke under stoppen på verket i juni/juli, og fungerte helt tilfredsstillende. Det er videre utført tankrens på dieseltankene.

Murverket kjele 1 er skiftet i sin helhet. Rist kjele 1 har skade, men er kjørbær. Nye deler er satt i produksjon, med levering 2.kv 2014.

Utviklingen på energiproduksjon har vært følgende:

	El (MWh)	Termisk (MWh)	Kull (tonn)	Diesel (liter)	Slagg (m³)	Aske (m³)	Kjelevann (m³)
2013	39.868	68.861	23.799	411.785	3123	1394	12397
2012	38.988	62.194	21.777	390.417	2431	1692	12085
2011	39.409	68.949	25.158	530.287	2629	2114	17024
2010	41.424	69.935	26.197	72.907	2915	1897	16671

Dette gir følgende utslipp til luft:

	Co2 (tonn)	Svovel SO2(tonn)	NOx (tonn)	Støv (tonn)
2013	54 657	392	169	92
2012	50 014	359	155	85
2011	58 030	455	177	72
2010	58 911	330	188	106

El-distribusjon

I 2013 ble det tilkoblet 4 leilighetsbygg, 2 lager, 4 hytter og 6 naust til strømmettet. Det ble skiftet ut 1 fordelingsskap. Arbeidet med utskifting til fjernavleste el-målere fortsatte, og til nå er det byttet 1300 målere. Prosjektet stopper i 2014, men utvalgte målere vil bli byttet.

Det er bygget ny høyspentforsyning over elva i Museumsveien etter at veien raste ut.

Det Lokale El-tilsyn (DLE)

Longyear Energiverk er med hjemmel i tilsynslover pålagt å føre tilsyn innenfor sitt forsyningsområdet.

DLE har i løpet av året gjennomført kontroll med 118 elektriske installasjoner i Longyearbyen. Det ble ikke funnet store eller farlige avvik i noen av kontrollene som ble utført. Generelt er tilstanden på de elektriske installasjonene god. Etter at vedkommende som var ansatt som DLE sluttet har kontrollene blitt gjennomført av Troms kraft.

Høydebassenget i Gruvedalen . Foto: Elin Johanne Dolmseth.

Utkoblinger

I løpet av 2013 var hele, eller deler av Longyearbyen uten strømforsyning 4 ganger.

Teknisk infrastruktur

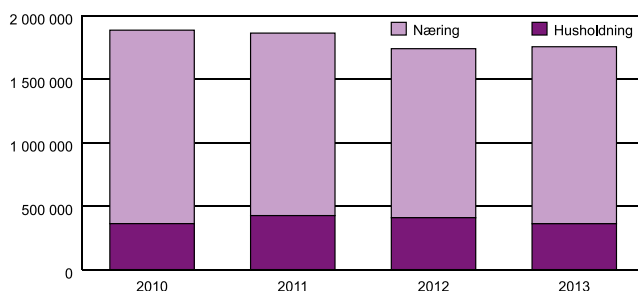
Teknisk infrastrukturens ansvar har vært forvaltning, drift og vedlikehold av vei, vann, avløp, fjernvarme og renovasjon i Longyearbyen.

Uforutsette hendelser førte til 151 utrykninger i 2013 knyttet til vann, avløp, fjernvarme og rørkasser som driftes av Bydrift KF. Dette er en nedgang i forhold til 2012, da det var 161 utrykninger.

Renovasjon

Den totale avfallsmengden og fordelingen mellom nærings- og husholdningsavfall er relativt lik 2012. Det er litt mindre avfall for husholdning men en liten økning for næring. I hovedsak er det trevirke det har kommet inn mye av, grunnet riving av gammelkaia og kaia på Hotellneset. Glass og brennbart har også økt noe. Ellers er det en generell nedgang i avfall på de andre fraksjonene. Næringslivet står for 79 prosent av innsamlet avfall.

Fordeling mellom nærings- og husholdningsavfall (Kg)

Det har vært en reduksjon på 16 prosent avfall til deponi, noe som er positivt med tanke på forventet levetid.

I tillegg til avfall er det deponert 1394 m³ aske og ca. 3123 m³ slagg fra energiverket.

Planprosessen for delplan for askedeponi ble ferdig i 2013 og tiltak starter i 2014. Dette er et pålegg fra Miljødirektoratet og Sysselmannen, og i tråd med å redusere behovet for askedeponering på deponiet i Adventdalen.

Gjeldende avfallsplan ble ferdigstilt og vedtatt i 2011. I 2013 er det gjennomført en undersøkelse på mulig avfallsforbrenning i Longyearbyen sammen med røykgassrensing i Energiverkets kommende røykgassanlegg.

Fordeling mellom deponert avfall og avfall til gjenvinning

Eksisterende avfallsanlegg er kapasitetsmessig ikke tilpasset dagens avfallshåndtering. Foto: Grete R. Haldorsen.

Driften av avfallsanlegget er fremdeles preget av utfordringer med drift av kvern og balleanlegget. Det henlegges stadig også søppel på utsiden av containere på enkelte returpunkter i byen, noe som skaper unødig merarbeid for våre renovatører.

Med bakgrunn i avfallsforskrift for Longyearbyen planområde som ble fastsatt av Sysselmannen september 2009, ble det installert matavfallskverner i Longyearbyen. Prosjektet er nå ferdigstilt og fungerer bra. I 2013 er det gjennomført en resipientundersøkelse i Adventfjorden for å evaluere konsekvensene av de nye utslippene av matavfall. Resultatet av undersøkelsen viser ingen store forskjeller i forhold til de tidligere utførte recipientundersøkelsene i 1994, 1998 og 2005.

Som i de foregående årene ble det gjennomført en ryddeaksjon uka etter skoleslutt, der skoleelever har plukket avfall/søppel. Interessen for å delta var som vanlig veldig stor.

Veier

I 2013 ble Vei 505, Vei 308 og avkjørsel til Gamlekaia, samt gangvei langs Vei 500, bygget.

I sommer ble det gjennomført asfaltering av veier i Longyearbyen. Vei 505, Vei 612 og gangvei langs Vei 500 ble nyasfaltert og deler av Vei 600 og Vei 100 ble reasfaltert. I tillegg ble det asfaltert i tidligere oppgravde veikryssinger.

Flere veier fikk i 2012 LED-belysning. Dette prosjektet har blitt videreført i 2013.

Elvedosing

Omfanget av elvedosing for sikring av bygninger og infrastruktur har vært svært høyt i alle elveløpene som Longyearbyen lokalstyre har ansvar for, fordi det kom ekstraordinært mye nedbør i løpet av sommeren.

Vann og avløp

Vannkvaliteten i år har vært god og uten de store avvikene i forhold til drikkevannsforskriften. Vannrenseanlegget har fungert svært godt uten store driftsproblem, bortsett fra at grenseverdien for mangan noen ganger er oversteget. Mangan er et stoff som ikke er skadelig for helsen, men det kan gi misfarging av klær ved vasking. Det ble startet opp et prosjekt for å se på manganfjerning, og prosjektet videreføres i 2014.

På grunn av liten kapasitet på inntaksledningene til renseanlegget var reservepumpestasjonen til Isdammen i drift i store deler av 2013. Den ene inntaksledningen er nesten helt tett og det er gjort flere forsøk på å få den åpnet. Det har blitt konkludert med at en ny pumpestasjon og nye inntaksledninger skal bygges. Ny pumpestasjon og nye inntaksledninger vil også kunne erstatte reservepumpestasjonen som er i veldig dårlig forfatning. Prosjektet gjennomføres i 2014.

Ledningsnett for vann og avløp har fungert godt i 2013, men med noen større driftsavbrudd. Problemene som har oppstått er i stor grad forårsaket av frost som skyldes defekte varmekabler.

Det er blitt tilknyttet flere naust i sjøområdet, samt nye boliger på Haugen og Elvesletta sør.

Hovedplan for vann er politisk behandlet og godkjent. Prosjektene settes i gang fra og med 2013 i henhold til hovedplanen. Høydebassenget i Nybyen er pusset opp. Bassenget har blitt epoxybehandlet og armatur er byttet ut.

Nærmiljøanlegg

Det ble i 2013 gjort enkelte tiltak på gravplassen. Korsene ble malt og grøfter for bortledning av overvann gjenåpnet.

Fjernvarme

Omlag 3000 m2 bygningsmasse ble i 2013 knyttet til fjernvarmenettet. Ca. 150 m2 av disse var eksisterende bygg som kunne knyttes til i kraft av de utvidelsene av fjernvarmenettet som er gjennomført de senere årene. De resterende 2850 m2 var nye bygg.

Fjernvarmerør mellom vekslerhus H320 og opp til administrasjonsbygget for Sysselmannen er skiftet. Dette er en strekning som har vært plaget av flere fjernvarmelekkasjer. To undersentraller er renoveret og har fått mengderegulering noe som på sikt gir lavere forbruk.

For rørkasser har det ikke vært noen større problemer i 2013, trolig grunnet vedlikehold som er gjort tidligere år.

I 2013 klarte en endelig å finne noen som kunne gjennomføre en tilstandsanalyse av medierøret på primærnettet. Undersøkelse viste at medierøret er i god stand.

Eiendomsforvaltning

Forvaltning

7 familieboliger er rehabilitert i løpet av året, og det er gjort diverse vedlikehold på flere andre boliger. Det er foretatt oppussing av 5 små leiligheter på Blåmyra samt fellesgang. I tillegg er det utført diverse annet vedlikehold.

Lekeplassen i Longyearbyen barnehage ble oppgradert i 2013. Foto: Marianne S. Aasen.

Et leilighetsbygg ble solgt i 2013, noe som reduserte den eksterne utleien med 18 leiligheter/hybler. Totalt er utleien redusert med 112 leiligheter/hybler siden 2012.

Det er stor etterspørsel etter familieboliger og det ble derfor kjøpt inn 2 nye boliger i 2013. Det leies per i dag også inn 2 eksterne familieboliger, noe som gjør at det totalt er 82 familieboliger å tilby de ansatte. Alle familieboligene er utleid til ansatte i Longyearbyen lokalstyre.

Driftsavtaler

Eiendomsforvaltningen har inngått en ny renholdsavtale med ISS Svalbard AS fra 1.1.2014. Dette gjelder renhold i alle leilighetsbyggenes fellesareal samt i næringsbygget og barnehager.

Brann- og beredskap

Longyearbyen Brannvesen er byens brann- og redningskorps som skal verne om innbyggernes liv, helse, miljø og materielle verdier. Beredskapsstyrken består av 24 personer, 3 personer på heltid, og 21 deltidsmannskaper. Mannskapene er fordelt på 5 vaktlag. De går en dreierende vaktsyklus med en uke på vakt, hver 5. uke. Samtlige brannmannskaper er oppsatt med personøkere.

Målsetting

Innenfor brannvesenets forvaltningsområde er målsettingen å drive forebyggende arbeide og en effektiv utrykningstjeneste for å sikre Longyearbyens innbyggere og materielle verdier mot ulykker og skader, som følge av brann, eksplosjon, kjemikalieulykker, uhell ved transport av farlig gods og forurensing.

Ambulansetjeneste

Brannvesenet står for drift av ambulansetjenesten i Longyearbyen. Dette utføres i henhold til avtale og i nært samarbeid med Longyearbyen Sykehus.

Ambulanseoppdrag og brannutrykninger 2010 – 2013:

	2010	2011	2012	2013
Ambulanseoppdrag	120	111	137	141
Brannutrykninger	149	147	131	155

Brannforebyggende arbeid

Det er høy fokus på en kontinuitet vedrørende brannforebyggende informasjon – og motivasjonstiltak ovenfor Longyearbyens innbyggere. I løpet av året holdes det mange brannvernkurs med teoretiske emner og praktiske øvelser for næringsvirksomhet, institusjoner og innbyggere i byen. Dette er en viktig del av arbeidet, og som helt klart gir en målbar effekt. Det kommer ofte svært positive tilbakemeldinger ifra publikum.

Høsten 2013 ble det, tradisjon tro, arrangert «åpen dag» på brannstasjonen. Nødetatene med Sysselmannen, Longyearbyen sykehus og Avinor deltok med mye utstyr og kjøretøyer. Kafédrift ble organisert av TV-aksjonsgruppa og sykehuset, noe som ga gode inntekter til høstens innsamlingsaksjon. Dette har vært en årlig ubetinget suksess, for barn og voksne.

Brannutrykninger

Fakta viser at alle hendelser kommer som følge av menneskelig adferd og handlinger. I 2013 var det 17 hendelser/tilfeller til brann,

Havari av MV Longyear II ved Bykaia i juni. Foto: Marianne S. Aasen.

mot 8 året før. Med andre ord en økning på over 100 %, noe som i seg selv er svært bekymringsverdig.

Branntilsyn

Longyearbyen brannvesen foretok i 2013 12 branntilsyn i Longyearbyen. I tillegg ble Sysselmannen bistått med branntilsyn på Hopen, Bjørnøya, Svea, Ny-Ålesund, Barentsburg, Pyramiden og Isfjord Radio. Totalt ble det i løpet av året gjennomført branntilsyn i 34 særskilte brannobjekter.

Longyearbyen havn

Longyearbyen havn utøver Longyearbyen lokalstyres havnedrift og er tilbyder av offentlige havnetjenester. Havneoppsynet har det daglige tilsyn i Longyearbyen havnedistrikt, og skal påse at havne- og farvannsloven samt forskrifter, enkeltvedtak og andre avgjørelser truffet i medhold av denne loven blir etterfulgt.

I 2013 hadde Longyearbyen havn trafikk på nivå med 2012. Aktivitet knyttet til tjenester for Kystverket har medvirket til økt aktivitet ut over budsjett.

Samtidig påvirkes årsresultatet av kostnader til anskaffelse av reservefortøyningsbåt og forsikringsutbetaling på havari av MV Longyear II. Dette ga seg utslag i en totalomsetning på ca. 13,5 mill. kr og et resultat på ca. 1,550 mill. kr.

Trafikkutvikling

2013 har hatt en flat vekst, med svak økning i både i bruttotonnasje og i antall passasjerer over kai. Dette til tross for en liten nedgang i anløp og nedgang av passasjerer i ekspedisjons-cruisesegmentet, noe som bekrefter at skipene blir større. I lokalcruisesegmentet har det vært en sterk vekst på nær 40 % i passasjergrunnlaget i 2013.

Som for 2012 er kaikapasiteten begrensende for antall fartøy til kai og liggetid ved kai. I 2013 har etter hvert både Kullkaia og Gamlekaia kommet i ordinær drift, og bidratt til å avhjelpe trafikken i havna.

Trafikkutviklingen i antall skip er stabil, men bruttotonnasjen stiger og bekrefter at skipene blir stadig større. I 2012 var veksten i GT (bruttotonnasje) på hele 21 % i forhold til 2011, mens vi i 2013 har hatt en utflating på ca. 4 % vekst.

Tabellen viser trafikksituasjonen i 2013 sammenlignet med tidligere år:

	2010	2011	2012	2013
Bruttotonnasje totalt	1 841 969	1 883 001	2 278 189	2 361 374
Antall anløp	814	773	812	802
Antall liggedøgn	690,5	684,7	688	661
Antall passasjerer	40 123	39 046	55 091	56 877

Aktiviteter

Longyearbyen havn inngikk våren 2012 en sesongbasert avtale med Kystverket om leveranse av infrastruktur og tilbringertjeneste. Fra sesongen 2013 ble det innført losplikt for oversjøiske cruiseskip, noe som medførte at havna har levert tilbringertjenester til alle oversjøiske cruiseanløp i 2013. Totalt har havnas båter utført ca. 70 losoppdrag av ulik karakter og varighet.

Longyearbyen havn inngikk i april en 10 årlig avtale med Kystverket om levering av tilbringertjenester fra 2014. I denne avtalen inngikk bygging av et nytt tilbringerfartøy. Avtale om bygging av fartøyet ble undertegnet med verftet Marine Alutech OY i Finland. Fartøyet skal overleveres Longyearbyen havn i slutten av mai 2014.

I begynnelsen av juni fikk MV Longyear II havari på kjølevannskretsen. Motorrom og cabin ble satt under vann og båten ble sendt til fastlandet for taksering og reparasjon. Skaden er en forsikringssak. Båten vil være tilbake i Longyearbyen før sesongstart 2014.

Til erstatning for Longyear som fortøyningsbåt ble det vedtatt innkjøpt en Schat Harding 760 Stinger MOB båt. Denne båten har fungert svært bra som fortøyningsbåt og til bruk i oljevernberedskapen i Longyearbyen. Båten vil sammen med Longyear II sikre at havna kan levere en stabil fortøyningstjeneste.

Dronningen ønskes velkommen til Huset av lokalstyrets nestleder. Foto: Tone Johanne Sund.

KULTUR- OG FRITIDSFORETAK KF

Formål

Foretakets formål har vært å ivareta driften av kultur- og fritidsoppgavene i Longyearbyen lokalstyre. Foretakets mål har vært å være tilrettelegger for det frivillige kulturarbeidet og bidra til å skape et tilbud som favner så bredt som mulig i forhold til aldersgrupper, interesser og behov.

Kulturstaben produserer en rekke ulike kulturtiltak innenfor egne ansvarsområder. I tillegg er man samarbeidspartner med - og tilrettelegger for - lokale lag og foreninger. Det tilbys også moderne lyd- og lysutstyr i kombinasjon med faglig kompetanse. For kulturlivet er dette gratis, mens kommersielle aktører kan leie det samme mot betaling.

Organiseringen av idretts-, kultur- og fritidstilbudet representerer på mange måter 'helse- og omsorgssektoren' i Longyearbyen. Arbeidet er viktig for trivsel og folkehelse, og det tas sikte på fortsatt videreutvikling av tilbudet.

Organisering

Kultur- og fritidsforetaket har vært ledet av et politisk styre og med en daglig leder som øverste administrativt ansvarlig. Daglig leder har forestått den daglige ledelsen av foretaket. Styrets overordnede oppgave har vært å påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål og vedtekter og innenfor de økonomiske rammer, vedtak og retningslinjer som er fastsatt av lokalstyret. Styret har også hatt ansvar for å føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Foretaket har bestått av følgende enheter:

- Longyearbyen folkebibliotek
- Svalbardhallen med nærmiljøanlegg
- Galleri Svalbard og Longyearbyen kunst- og håndverkssenter
- Ungdomsklubben og Selvstyrt ungdomshus
- Longyearbyen kulturhus og Longyearbyen kino.

Ledergruppen har bestått av daglig leder, biblioteksjef, enhetsleder Galleri Svalbard, enhetsleder idrettsanlegg, kulturhusleder og enhetsleder ungdomsvirksomhet/producent.

Bemanning – Kultur- og fritidsforetak KF	Antall
Antall ansatte totalt	23
Fast ansatte	23
Vikarer/engasjement	-
Kvinner	10
Menn	13
Antall årsverk	13,6
Sykefravær	8,2 %

Foretakets årsverksramme er 13,6, fordelt på 23 faste ansatte, herav 10 kvinner og 13 menn. I ledergruppen var det 2 kvinner og 4 menn. Det er 9 ansatte i 100 % stilling og resterende har ulike stillingsbrøker fra 10 - 70 %. Sykefravær har vært 8,2 %.

Fra 1. januar 2014 endres Longyearbyen lokalstyres oppbygging fra foretaksmodell til to-nivå organisasjonsmodell. Fore-

Lan-party i Longyearbyen kulturhus. Foto: Ingeborg Runde.

taket legges ned, og videreføres i 2014 som enhet idrett og kultur. Dette innbefatter at kulturskolen inngår i enheten, mens ungdomsvirksomheten overføres til enheten barn og unge.

Samarbeid med næringslivet og tilskuddsordninger

Næringslivets støtter kulturlivet på en god måte, noe som muliggjør planlegging og gjennomføring av så vidt mange og omfattende arrangementer. Eksempelvis bidro bedrifter med ca kr 370 000 til gjennomføringen av Solfestuka, KunstPause Svalbard og Camp Svalbard. I tillegg støttes kulturarbeidet gjennom en rekke gode samarbeidsavtaler, og ved at bedrifter støtter enkeltprosjekter. Den økonomiske støtten dette representerer er avgjørende for å kunne opprettholde kvalitet, kvantitet og bredde i programproduksjonen. Kultur- og fritidsforetak KF har vært opp tatt av den gjensidige gevinsten i sponsorarbeid, og søker å ivareta dette på en hensiktsmessig måte. Foretaket fikk videre ca. kr 170 000 i støtte fra Norsk Kulturråd og varierende beløp via den lokale korkpengeordningen.

Longyearbyen kulturhus, herunder programmeringsarbeid

Longyearbyen kulturhus har, i tillegg til å skape aktivitet i kulturhuset, som hovedoppgave å utvikle idéer, legge til rette for, samt gjennomføre varierte kulturtiltak. Prosjektledelse av ca. 50 - 60 kulturarrangement, koordinere og utvikle et nært samarbeid med stedets frivillige organisasjoner er andre viktige arbeidsoppgaver. Staben består av kulturhusleder og to kulturhusteknikere (hvorav en stilling fordeler seg med 70 % i kulturhuset og 30 % i Svalbardhallen). I løpet av året er det en rekke enkeltarrangementer som krever en stor grad av detaljplanlegging ettersom produksjoner i dag ofte involverer mange mennesker og flere organisasjoner. I tillegg til enkeltarrangementene er det Solfestuka (i mars) og KunstPause Svalbard (i november) - med til sammen ca. 40 - 45 enkeltarrangementer - som skal planlegges og gjennomføres. Ikke minst er ønsker og krav til profesjonalitet

i så vel planlegging, markedsføring, teknikk og gjennomføring blitt større og større.

Kongelig besøk

Longyearbyen ble igjen beæret av kongelig besøk, denne gangen av H. M. Dronning Sonja i tiden 30.1. - 1.2.2013. Den offisielle delen av programmet ble gjennomført torsdag 31.1. og besto bl.a. av offisiell åpning av kunstutstilling «Tre reiser – Tre landskap» med Dronningen, Ørnulf Opdahl og Kjell Nupen (sistnevnte ikke til stede) i Galleri Svalbard, offisiell åpning av Polarjazz 2013 og tilstedeværelse under åpningskonserten med Kari Bremnes i Longyearbyen kulturhus. Kulturhuslederen var Longyearbyen lokalstyres prosjektleder for besøket, og programmet ble gjennomført i nært samarbeid med Sysselmannen på Svalbard, Galleri Svalbard og Polarjazz.

Kunstprosjekter

Etter en konkurranse med 73 deltakere har Kunstutvalget valgt ut tre kunstnere/kunstprosjekt til kulturhuset:

- Jenny Alnæs med lysinstallasjonen «Ekvinoktium» på sidepanelene på Hovedscene.
- Svein Flygari Johansen med videokunstverket «Now» over inngangspartiet.
- Stefan Törner med speilmosaikken «Speilfotinger» på mesaninen.

Kunstutvalget har bestått av Sigfrid Hernes (leder/kunstnerisk konsulent fra KORO – Kunst i offentlige rom), arkitekt Øyvind Lind (PW Arkitekter AS, Harstad), enhetsleder Galleri Svalbard Jan Martin Berg, brukerrepresentant og kulturhusleder Roger Zahl Ødegård, byggherre og sekretær.

Kunstprosjektene hadde et totalbudsjett på kr 645 000 – i sin helhet finansiert av næringslivsbidrag og støtte fra KORO – Kunst i offentlig rom.

I tillegg bidrar Telenor Svalbard AS med midler til innkjøp av kunst fra kunstnere med lokal tilknytning – hhv. H. M. Dronningen, Ørnulf Opdahl, Kjell Nupen og Aino Grib. Bildene av Dronningen, Opdahl og Nupen betraktes som «lokal tilknytning» på basis av Dronningens fotografier fra Svalbard (2006) og utstillingen «Tre reiser – tre landskap» som ble åpnet i Galleri Svalbard 31.1.2013.

Kunstprosjektene ble avduket under KunstPause Svalbard 8.11.2013.

Longyearbyen Kino

I 2013 ble det solgt 2 750 billetter til forestillingene kl. 18 (hovedsakelig barne-/ungdomsfilmer) og 3 057 billetter til forestillingene kl. 20 (ungdoms-/voksenfilmer), dvs. til sammen 5 952 besøkende. Dette tilsvarer en økning på 23,4 % for barne-/ungdomsforestillinger og en reduksjon på ca. 10,5 for ungdoms-/voksenfilmer. Den samlede økningen utgjør ca. 0,5 % (156 flere solgte billetter sammenlignet med 2012).

Billettinntektene utgjorde kr 470 770 - ca. kr 2 460 høyere enn året før, men kr 10 230 lavere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak dårlig filmtilgang i 1. halvår 2013.

Longyearbyen folkebibliotek

Longyearbyen folkebibliotek holder til i 2. etasje i Lompensenteret. Biblioteket skal være en møteplass og en arena for litteratur-

og kulturformidling. Det skal ha en aktuell mediesamling som møter brukernes behov. Materiale som biblioteket ikke har selv skal lånes fra andre bibliotek. Det jobbes for at brukerne alltid skal føle seg velkomne og at de skal ha et positivt eierforhold til biblioteket.

Longyearbyen folkebibliotek består av en voksenavdeling, Polarsamling (for både barn og voksne), barneavdeling og ungdomsavdeling. Ungdomsavdelingen ble åpnet i oktober 2013. Polarsamlingen utgjør på mange måter kjernen i bibliotekets samling. Her har biblioteket en unik samling av litteratur knyttet til polare tema, med særskilt vekt på Arktis. Samlingen er mye brukt, ikke minst av Longyearbyens stadig nye innflyttere og av studenter og turister. Biblioteket er spesielt stolte av denne flotte samlingen og av den store tegnseriesamlingen med over 700 titler.

Bibliotekets mediesamling består av 23 863 enheter. 1 142 av disse er lydbøker, 1 615 DVDer, 44 tidsskrifter, 6 avisabonnement, 16 X-box spill, 27 Nintendo DS-spill og 34 PC-spill. I tillegg finnes en del analoge spill.

Spesielt for 2013

- Åpning av ny ungdomsavdeling 5. oktober.
- Innkjøp av tre Xbox spillkonsoller med 16 spill til ungdomsavdelingen.
- Utlån E-bøker fra april måned.
- Ansettelse ny biblioteksjef 1. oktober.

Antall besøk til biblioteket i 2013 var 17 699, noe som gir et besøk pr. innbygger på 8,06. Landsgjennomsnittet er 4,3 (2012-tall).

Totalt var det 14 957 utlån av alle media, et utlån pr. innbygger på 6,81. Landsgjennomsnittet er 4,9 (2012-tall).

Utlånstallene viser en liten økning fra 2012 (14 308). Nasjonalt har utlånet i folkebibliotek gått ned. Utlånet av barne- og ungdomsbøker er spesielt høyt. Mye av årsaken til dette er et aktivt samarbeid med skolen og barnehagene. Biblioteket inviterer skoleklasser og barnehager, men reiser også ut til skolen og barnehagene. For voksne er særlig nyheter populært, og uten konkurranse fra bokhandel betyr det spesielt mye for Longyearbyens befolkning. Det lånes også mye fra Polarsamlingen.

Tilbud om lån av E-bøker startet i 2013. E-bøker til utlån består for det meste av norske nyere romaner. I 2013 var det totalt 77 utlån. Dette vil trolig øke kraftig i tiden fremover og det er ønskelig å gjøre denne tjenesten bedre kjent.

Biblioteket hadde fortellerstunder for barnehager ukentlig og klassebesøk annenhver uke, spedbarnstreff hver tirsdag og Lesering den første onsdagen i måneden. Dessuten var det åpne fortellerstunder i forbindelse med andre markeringer som Solfestuka, Kunstpause, Advent og Lucia. I 2013 var det to polare foredrag og 2 forfatterbesøk. 44 små og store arrangementer i regi av biblioteket i 2013 ble besøkt av 1 425 personer. 29 av arrangementene hadde barn/familier som målgruppe.

Svalbardhallen med nærmiljøanlegg

Svalbardhallen er ett av de mest besøkte byggene i Longyearbyen. Hallen er flerbrukshall på 3 400 m² som ble tatt i bruk høsten 1996. Den består av idrettshall med klatrevegg, svøm-

mehall, squashhall, skytebane, spinningrom, treningsrom, møterom og kontorer. Det er også 2 solsenger som brukes av publikum. På ukedager starter aktivitetene opp kl. 07.00, og avsluttes kl. 22.00. I helgene er det i tillegg til den vanlige åpningstiden konkurranser og treningssamlinger. Det var en liten nedgang i besøket i 2013.

Svalbard Turn og skolen er de store leietakerne i hallen. Skolen disponerer svømmehallen og idrettshallen på dagtid etter oppsatt timeplan. Svalbard Turn har over 60 timer i uken og driver aktiviteter i idrettshallen, spinningrom og svømmehallen på kveldstid. Svalbard Turn har eget kontor i hallen med daglig leder i 100 % stilling. De har også et betydelig areal i hallen til lag. Skolefritidsordningen og barnehagene bruker hallen noen timer i uken på dagtid. Det er også bedrifter og etater som leier timer i hallen.

Svømmehall

Svømmebassenget er 25 m, med 3 m stupetårn og 1 m sviktbrett. I slutten av juni ble bassenget tappet ned for vask av fliser og service av fugene. Utstyrlageret er pusset opp og døren er fjernet. Det har i 2013 vært to grupper fra fastlandet som har hatt treningssamling i Svalbardhallen. Dette var svømmeklubben Herd fra Ålesund og Troms svømmekrets.

Idrettshall med klatrevegg

Hallen har standard oppmerking, og kan deles i tre med en lydvegg og en nettheisevegg. Utbygging og modernisering av klatreveggen fortsatte i 2013. Over Kongeveggen er elementene skiftet til finerplater. På høyre siden er arealet bygd ut til slett vegg for å øke kapasiteten for barneklattring. Det meste av arbeidet er utført på dugnad av klatregruppa.

Ved bruk av Kultur- og fritidsforetakets disposisjonsfond ble kr 50 000 benyttet til nytt lydanlegg i idrettshallen.

Skytebane

I 2013 har bueskyting kommet som ny aktivitet. Det er laget vogn for skivene og et lite rom i det ene hjørne av oppholdsrommet for utstyret til gruppa. Den gamle tv-en fra vestibyen er montert i oppholdsrommet for publikumsvisning av skivene.

Treningsrom / Spinning rom

I treningsrommet er det jobbet med å optimalisere plasseringen av apparater for å få plass til mer utstyr. Ved bruk av Kultur- og fritidsforetakets disposisjonsfond ble kr 320 000 benyttet til innkjøp av utstyr til treningsrommet.

Kiosk / Kjøkken

I desember ble billettsystemet oppgradert med ny PC. Det er montert skriver for plastkort og kamera for å få bilde på kortene.

Vedlikeholdsplan

Etter tilstandsanalysen som ble utarbeidet i 2012 har Sweco laget en vedlikeholdsplan for de neste 5 år. Denne var ferdig i mai og ble lagt frem på lokalstyrets strategikonferansen i juni.

Uteanlegg / Maskiner

Nærmiljøanlegget som ligger i tilknytning til hallen består av:

- Fotballbane.
- Ballbane.
- Lysløype på ca 650 m.
- Alpinbakke med et lite skitrekk.
- Isbane 20 x 40 m.

UKM 2013. Foto: Mari Tefre.

- Sykkelbane.
- Tråkkemaskin.

Skiløype

Langs veien mellom kirka og Sverdrupsbyen er det en skiløype (lysløypa). Her er målsettingen at det alltid skal være oppkjørte spor (værførbehold). Når lyset er tilbake og forholdene tillater det, kjøres en 15 km rundløype i Endalen. Det er også kjørt trase for hundeløp i Bolterdalen. Tråkkemaskinen blir også brukt til andre prosjekter.

Galleri Svalbard og Longyearbyen kunst- og håndverkssenter

Galleri Svalbard huser de permanente kunst- og kultursamlingene Kåre Tveter samlingen, Svalbardsamlingen (kart, bøker og sedler) og Recherche-samlingen. Til denne delen av galleriet tas det inngangsbillett hvor visning av filmen «Svalbards arktiske natur» inngår.

Som bidrag til driften formidler Galleri Svalbard salg av kunst gjennom faste og skiftende utstillinger. Her presenteres verk av kunstnere inspirert av svalbardnaturen. I utsalget er det også en bok- og gaveavdeling med forskjellig kunstmøbler, generell svalbardlitteratur og et utvalg designvarer. Varm drikke og forfriskninger tilbys i Art Café, som også har skjenkebevilgning.

Et annet viktig formål er å tilby lokaler for vekslende utstillinger. Det avholdes syv til åtte utstillinger årlig. I høysesong (fra mars til oktober) presenteres hovedsakelig svalbardinspirert kunst, og i mørketiden, tiltenkt lokalbefolkningen, vises også annen kunst. I 2013 besøkte 10 873 personer Galleri Svalbard, mot 10 383 året før.

Utstillinger i 2013:

- Tre reiser, tre landskap: H. M. Dronning Sonja, Ørnulf Opdahl og Kjell Nupen. Grafikk.
- PolArt: I samarbeid med Tromsø Kunstforening. Helene Sommer, Christian Bermudez, Sigbjørn Bratlie (Solfestuka 2013). Installasjon og videoverk.
- Svalbardbasillen: Rudolf Overå. Grafikk/collage.
- Ulvehiet: Ingjerd Hansen Juvik. Tegninger.
- Svalbard tur/retur: Hanne Borchgrevink, Tore Hansen, Inger

Johanne Nyhagen og Terje Roalkvam. Grafikk, bokverk, tegninger, akvareller og skulpturelle objekter.

- Arktiske landskap. Hardy Brix. Malerier.
- Points of Light: Eva Faye og Inger Johanne Grytting. Tegninger og malerier på vellum.
- Kari Aasen og Brit Bøhme: Malerier og skulpturelle objekter (KunstPause Svalbard 2013).

Aktiviteter

Ekstra åpninger (utenom åpningstid) for grupper var 64 stk. i 2013. Totalt antall gruppebesøk i løpet av året var 142.

Galleriet har hatt åtte utstillingsåpninger. Utstillingsåpningen til Tre reiser – tre landskap, der Dronningen selv sto for åpningen, ble en suksess.

En del arbeid har vært lagt ned i 2013 for å utvikle formidlingen av de samlingene galleriet forvalter. Galleriet har blant annet fått ekstern finansiering til katalogproduksjon. Galleriet er således forberedt til utgivelse av samlingskataloger for Svalbardsamlingen og Kåre Tveter-samlingen i 2014.

Longyearbyen Kunst- og håndverkssenter har 10 utleieverksteder, hvorav 8 er forbeholdt langtidsleie til fastboende og to tilegnet besøkende kunstnere for korttidsleie inntil tre måneder. Her er det salg av kunst og kunsthåndverk, mens nye produkter blir utformet i besøkendes påsyn. I 2013 har alle verkstedene vært utleid.

Gjesteverkstedene har vært relativt godt besøkt med et belegg på 29 %. I Kunst- og håndverkssenterets 2. etasje tilbys overnatting til besøkende kunstnere inntil tre måneder. Lokalene består av tre dobbeltrom med felles stue/kjøkken og to bad. Kunstnerhyblene har i 2013 vært relativt godt besøkt med 37,5 % belegg.

Tyfusstatuetten

Tyfus er en gammel svalbardbetegnelse for alt som er dårlig. En sur pils eller en dårlig betalt akkord kunne være eksempler tyfus. Tyfusstatuetten – Longyearbyens kulturpris – skal brukes til å hedre enkeltpersoner som har utmerket seg med å yte en aktiv, betydelig og vedvarende innsats i det lokale kulturliv eller på det administrative plan. Mottaker av Tyfusstatuetten må ha hatt en positiv innflytelse på miljøet i Longyearbyen. I eller utenfor sin stilling må han eller hun ha vist vilje og evne til å gjøre «tyfus» litt mindre «tyfus». Statuetten deles ut en gang i året til enkeltpersoner som bor på Svalbard.

Tyfusstatuetten 2013 ble tildelt Roger Zahl Ødegård.

Ungdommens kulturstipend

Ungdommens kulturstipend skal stimulere talentfulle utøvende og / eller skapende ungdommer til å fortsette med aktivitetene de driver med. Det skal også være en god måte for lokalsamfunnet til å påskjønne ungdommer som har vist engasjement og talent. Kulturstipendet kan tildeles en person eller gruppe. Kulturstipendet skal assosieres med bredde. Både idretts- og kulturutøvere kvalifiserer som mottaker. Stikkord kan være kvalitet, forbilde, originalitet og kreativitet.

Prisen, som er på kr 10 000, ble delt ut av Kultur- og fritidsforetaket KF.

Ungdommens kulturstipend 2013 ble tildelt Ida Sigernes.

Ung i Longyearbyen

Ung i Longyearbyen gjennomfører tiltak og aktiviteter for å gi

Tyfusstatuetten 2013 ble tildelt Roger Zahl Ødegård. Foto: Tone Johanne Sund.

ungdommen et bredt totaltilbud som inkluderer flest mulig ungdom, herunder:

- Ungdomsklubben.
- Selvstyrt ungdomshus.
- Longyearbyen ungdomsråd.
- Camp Svalbard.
- UKM.
- Sirkus Svalnardo.
- LYB LAN.
- 20-30 arrangementer, tiltak og prosjekter av ulik størrelse .
- Tverrfaglig samarbeid.
- Ungdommens kulturstipend.

I 2013 ble det gjennomført 35 enkeltstående arrangement i tillegg til faste åpningstider på ungdomsklubben og UHU (selvstyrt ungdomshus). Aktivitetene spenner fra enkeltstående kvelds- og helgearrangement som temakvelder og konserter til større prosjekter som Camp Svalbard, scooterforebyggende Ut & kjør og UKM.

Ungdommene i Longyearbyen skal gis mulighet til å utvikle interesse, selvillit og en positiv identitet. For å oppnå dette forutsettes det endringsdyktighet og evne til å tilpasse seg ungdommens interesser, verdier og behov.

Det må tilbys aktiviteter og arrangementer som er basert på det ungdommene brenner for. Ofte har de ikke så mange ønsker. Da må tilbudet balanseres mellom å gi dem det de vil ha, og samtidig presentere nye aktiviteter. Ideen med Ung i Longyearbyen er at det skal være kort vei fra idé til igangsettelse og gjennomføring. På denne måten sikres ungdommene medvirkning ved at de kan foreslå aktiviteter som blir gjennomført. Dette skaper motiverte ungdommer som ser at de har reell innflytelse.

Tilbudet til ungdom i Longyearbyen må representere mangfold og variasjon. Der er likevel en utfordring med å nå alle, og det jobbes med å legge til rette for aktiviteter rettet mot den gruppen ungdommer som ikke deltar i faste aktiviteter. I sommer ble det for andre gang arrangert «Ung i Lyb i sommer». En ny satsing med ukentlige aktiviteter for barn og unge som var i Longyearbyen i sommerferien. Sykkeltur, hundegårdsbesøk, filmkvelder og grilling ble gjennomført for å skape tilhørighet og engasjement. Deltakelsen var varierende gjennom sommeren. Som en del av det rusforebyggende arbeidet ble også UHU holdt åpent hele sommeren og det ble arrangerte åpent hus på ungdomsklubben én lørdag per måned gjennom hele året.

UKM Svalbard feiret tiårsjubileum i 2013. Sammen med Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken er UKM den største offentlige satsingen på kultur for ungdom på landsbasis. Her i Longyearbyen prøver vi å gjøre maksimalt ut av UKM for å gi de unge en solid og verdifull erfaring og opplevelse. Alle som melder seg på UKM, får delta. Det er medvirkende ungdommer i alle funksjoner på, foran og bak scenen: lys, lyd, scenearbeidere, markedsføring, sminke, musikere, dansere, fotografer, kunstnere og filmskapere. UKM har gjennom ti år vært et populært prosjekt en viktig arena for de unges kulturuttrykk. Kulturinteressert ungdom i Longyearbyen har i tillegg til gode øvingslokaler, også tilgang på kompetanse og ressurspersoner som hjelper dem i å utvikle seg og presentere seg på best mulig måte. Dette ser en resultatet av når det gjennom ti år har blitt sendt talentfulle Svalbard-ungdommer til UKM-festivalen i Trondheim.

Ungdommens kulturstipend ble tildelt Ida Sigmund. Foto: Tone Johanne Sund.

Camp Svalbard ble i 2013 arrangert for femte gang, denne gangen ved ny lokasjon i Ymerbukta i Isfjorden. I vakre omgivelser foran den majestetiske Esmarkbreen utfordret 46 ungdommer seg selv på isbrevandring, fisketur og båttur. Noen heldige ble også trukket ut til å være med på SAR-øvelse, mens andre samlet seg rundt bål i lavvo, padlet kajakk eller spilte «Capture the flag». Deltakerne på campen får en unik mulighet til å ferdes i Svalbardnaturen og prøve seg på spennende og utfordrende friluftslivsaktiviteter med kompetente og trygge instruktører og ledsagere. Det stilles ingen krav til utstyr og ferdighetsnivå. Campen er et samarbeid mellom Ung i Longyearbyen, Røde Kors, Longyearbyen Jeger- og Fiskerforening, Sysselmannen på Svalbard, lokale lag og foreninger og lokalt næringsliv.

Longyearbyen ungdomsråd

Ungdomsrådet skal sikre dialogen mellom ungdomsgruppa og lokale politikere, i den hensikt å gi de unge innflytelse og å styrke deres samfunnsmessige engasjement. Rådet møter også med en representant i lokalstyret og dets underutvalg og foretak. Ungdom får selv være med på å påvirke det som skjer, og de opplever at de kan ha reell innflytelse. Tidligere har de ønsket egne ungdomskonserter på egne arenaer som UHU, men i fjor var ønsket annerledes og det kan slås fast at trendene svinger. Nytt i 2013 er at Longyearbyen har fått et fast medlem i ungdommens fylkesting i Troms. Ungdomsrådet består av ti representanter i alderen 13 – 20 år. De hadde i alt syv rådsmøter i 2013.

Besøksstatistikk

Tabellen viser antall besøkende i 2013 sammenlignet med tidligere år:

	2010	2011	2012	2013
Ung i Lyb (inkl. klubben)	4 400	5.540	5.572	5.173
Longyearbyen bibliotek	17 350	16.435	16.208	17.699
Svalbardhallen	43 834	45.133	46.260	44.821
Galleri Svalbard	9 203	9.799	10.383	10.873
Longyearbyen kino	2 475	5.891	5.705	5.807
Kulturhuset/arrangementer	7.443	6.835	10.429	11.405
Totalt	84 705	89.633	94.557	95.778

Ikke medregnet Oppvekstforetakets bruk av bl.a. Svalbardhallen.

Selvstyrt ungdomshus er åpent 7 dager i uken (for målgruppa 16-20 år, vgs). Det føres ikke besøksstatistikk for UHU.

Soltegninger på Longyearbyen skole. Foto: May-Britt Kringsen.

OPPVEKSTFORETAK KF

Formål

Longyearbyen lokalstyre er barnehageeier og skoleeier og har ansvaret for tre barnehager, grunnskolen og videregående avdeling. I tillegg ligger pedagogisk psykologisk tjeneste, kulturskolen, skolefritidsordningen og norskopplæring for fremmedspråklige under lokalstyret.

Foretakets formål har vært å ivareta driften av oppvekstopp-gavene i Longyearbyen. Det betyr at foretaket har hatt ansvaret for driften av Longyearbyen lokalstyres tre barnehager, samt kulturskolen, pedagogisk psykologisk tjeneste og alle tilbud til barn, unge og voksne som administrativt ligger under Longyearbyen skole.

Organisering

Oppvekstforetak KF har vært ledet av et politisk styre og med en daglig leder som øverste administrativt ansvarlig. Daglig leder har forestått den daglige ledelsen av foretaket. Styrets overordnede oppgave har vært å påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål og vedtekter og innenfor de økonomiske rammer, vedtak og retningslinjer som er fastsatt av lokalstyret. Styret har også hatt ansvar for å føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Oppvekstforetak KF har bestått av følgende enheter:

- Longyearbyen skole
- Longyearbyen kulturskole
- Longyearbyen barnehage
- Kullungen barnehage
- Polarflokkens barnehage.

Enhetslederne har hatt personal- og budsjettansvar og har rapportert direkte til daglig leder. Daglig leders stab har bestått av PPT- rådgiver og pedagogisk konsulent. Oppvekstkontoet har vært lokalisert til Næringsbygget.

Bemanning – Oppvekstforetak KF	Antall
Antall ansatte totalt	99
Fast ansatte	78
Vikarer/engasjement	21
Kvinner	85
Menn	14
Antall årsverk	88
Sykefravær	6,5 %

Oppvekstforetaket hadde ved årsslutt 59 ansatte i 100 % stillinger. Øvrige ansatte hadde ulike stillingsbrøker.

Alle stillinger har vært besatt av kvalifisert personell både ved skolen og i barnehagene.

Det har vært stor stabilitet i assistentgruppen, både ved skolen og i barnehagene, og det er spesielt tilfredsstillende at mange av assistentene de to siste årene har tatt fagbrev innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Sykefraværet var i 2013 på 6,5 % mot 8,8 % i 2012. Flere tiltak har i løpet av 2013 vært gjennomført med tanke på reduksjon av

sykefraværet. Daglig leder og enhetslederne har hatt god oversikt over årsaker til fravær.

Både ved skolen og i barnehagene er menn i mindretall. Ved utlysning av ledige stillinger oppfordres derfor menn til å søke. Likevel har det i 2013 vært nedgang i antall menn innenfor oppvekstsektoren.

Per 31.12.2013 bestod ledelsen ved Longyearbyen skole av en mann og to kvinner, mens alle våre tre barnehager var ledet av kvinner. Daglig leder for oppvekstforetaket var også kvinne.

Ved alle ansettelser har likestillingsaspektet vært vurdert. I tillegg har foretaket vært opptatt av å realisere prinsippene og målsetningene for et inkluderende arbeidsliv.

Foretakets etiske retningslinjer har fulgt de til enhver tid gjeldende prinsipper for Longyearbyen lokalstyre.

Fra 1. januar 2014 endres Longyearbyen lokalstyres oppbygging fra foretaksmodell til to-nivås organisasjonsmodell. Dette

Dukketeater. Foto: Polarflokkens barnehage.

Plan for oppvekst og undervisning – Delmål og tiltak på overordnet nivå

Delmål	Gjennomførte tiltak
Longyearbyen lokalstyre skal gi et sammenhengende barnehage- og utdanningsløp som oppleves å ha høy kvalitet, og der barn/unge og foreldre/foresatte blir møtt med respekt.	Strategisk kompetanseplan for oppvekstsektoren i Longyearbyen, samt kompetanseutviklingsplaner for skolen og barnehagene i ble vedtatt av oppvekstforetakets styre 8.11.2013.
Svalbard og Longyearbyens historie og identitet skal synliggjøres gjennom hele det 18-årige opplæringsløpet.	Dokumentasjon på arbeid med Svalbards og Longyearbyens historie og identitet framkommer av enhetenes plandokumenter.
Oppvekstmiljøet for barn og unge skal oppleves som trygt og godt.	Det er gitt uttalelser i plansaker som berører barn og unges sikkerhet. Alle ansatte deltok høsten 2013 på skolering i utvikling av sosial kompetanse og forebygging av mobbing. Det er utarbeidet plan for sikring og oppgradering av utelekeplasser. Det er investert i sikkerhet ved utelekeplassene ved skolen og Longyearbyen barnehage. Ved skolen har det høsten 2013 vært spesielt fokus på Opplæringslovens § 9A-1, elevenes psykososiale arbeidsmiljø.
Barn og unge som trenger ekstra støtte eller hjelp skal fanges opp tidlig.	Rutiner nedfelt i håndbok for spesialundervisning følges. Det gjennomføres jevnlige møter mellom PPT og enhetslederne. Det er utarbeidet gode rutiner for tverrfaglig samarbeid rundt barn og unge. For å styrke kompetansen innenfor området deltok flere ansatte høsten 2013 på fylkesmannens kurs om tidlig innsats.
Lokaliteter for barnehager skal ha god kvalitet og være godt egnet for sitt formål.	Det har i løpet av 2013 vært gjennomført oppgraderingstiltak både ved barnehagene og skolen.
Det skal være full barnehagedekning i Longyearbyen i den betydning at alle som søker fra og med barnet fyller ett år skal tildeles plass innen 3 måneder.	For å imøtekomme etterspørselen etter barnehageplasser og innfri målet om full barnehagedekning ble Formannshuset brukt til barnehagedrift fra mars 2012 til juli 2013.
Longyearbyen vil søke å gi et videregående opplærings-tilbud som fanger opp flest mulig fastboende unge i alderen 16-19 år.	Etter endt læringstid tok 2 lærlinger fagprøve innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget i oktober 2013. Skoleåret 2013/2014 gis det i tillegg til studiespesialiserende utdanningsprogram på alle nivåer, tilbud i Vg1 og Vg2 TIP.
Barn og ungdom og foreldre/foresatte skal oppleve at det obligatoriske og frivillige tilbudet som gis av Longyearbyen lokalstyre er helhetlig og godt koordinert, og ressursen skal være hensiktsmessig prioritert.	Kontinuerlig kontakt mellom barnehagene, skolen, kulturskolen og kulturforetaket og frivillige organisasjoner om arrangementer som involverer barn og unge. Også innenfor forebyggende arbeid er det tett kontakt mellom partene.

innebærer at foretaket avvikles, og fra 2014 utføres tjenestene i egne resultatenheter.

Tilsyn

I januar 2013 gjennomførte arbeidstilsynet tilsyn med inneklimate ved Longyearbyen skole. Vedlikeholdsrutiner, meldingsrutiner og inneklima ble karakterisert som meget tilfredsstillende. I løpet av våren 2013 kom det også to varsel om tilsyn fra Fylkesmannen i Troms:

- Tilsyn med Longyearbyen lokalstyre som barnehagemyndighet
- Tilsyn med Longyearbyen lokalstyre – Longyearbyen skole, med fokus på temaet elevenes rett til et godt psykososialt skolemiljø, jf. opplæringsloven kapittel 9a, især § 9a-1.

Tilbakemeldingen fra tilsynene og dialogen med tilsynsmyndigheten har i etterkant bidratt til økt kvalitet på rutiner og rutinebeskrivelser på begge de aktuelle områdene.

Etter at nye rutiner ble utarbeidet, gjennomførte Oppvekstforetak KF tilsyn ved en av barnehagene, med fokus på barnehagens innhold og kvalitet.

Alle tre barnehagene er godkjent på nytt etter barnehagelovens § 1 og § 2 Formål og innhold.

Pedagogisk - psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk-psykologisk tjeneste er en sakkyndig instans og gir uttalelser om alle forhold som dreier seg om barn, unge og voksne sine vansker og rettigheter knyttet til oppvekst og opplæring. Opplæringslova omtaler to områder spesielt. Det dreier seg om sakkyndige vurderinger angående behovet for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen.

Sentrale arbeidsområder er veiledning av foreldre og ansatte ved skolen og i barnehagene, samarbeid med tverrfaglig team og skole-/barnehageledelse om forebyggende tiltak og tidlig innsats, kurstilbud til barnehagene og skolen, observasjoner i barnegrupper, testing av barn, utarbeidelse av sakkyndige tilrådinger, mv. Kontoret har en 100 % stilling som PPT-rådgiver.

PPT har hatt et tett samarbeid med faginstanser på fastlandet, blant annet BUP og Statped Nord.

Barnehager

Longyearbyen lokalstyre er barnehagemyndighet i Longyearbyen, og legger føringer for omfang og kvalitet på barnehagetilbudet. Det er lokalstyret som avsetter økonomiske rammer og vedtar utbyggingsplaner og vedtekter, mens opptak av barn og ansvar for driften av barnehagene har vært delegert til oppvekstforetaket.

I barnehageloven § 25, Lovens anvendelse på Svalbard, står det følgende: *Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.*

Det er hittil ikke fastsatt en slik forskrift. Longyearbyen lokalstyres barnehager driftes i utgangspunktet i samsvar med barnehageloven med forskrifter, men har to barnehageopptak pr. år og bedre arealnormer enn den nasjonale standarden tilsier.

Både bygningsmassen og utelekeplassene er godt vedlikeholdt og av god kvalitet. Sommeren 2013 ble Longyearbyen barnehage stengt i seks uker i forbindelse med oppgradering av utelekeplassen. Arealet er nå godt tilpasset slik at barn i alle aldre, og med ulikt ferdighetsnivå, skal kunne trives og utfolde seg fysisk. Ellers er det i løpet av 2013 gjort bygningsmessige oppgraderinger ved alle de tre barnehagene, bl.a. energisparingstiltak og ny kjøkkenbelysning ved Longyearbyen barnehage, montering av støydempende plater ved Polarflokken barnehage og nytt sklisikkert belegg på gulvene i avdelingene ved Kullungen barnehage.

Bemanning

I hver barnehage er det ansatt en styrer i 100 % stilling. Longyearbyen lokalstyres barnehager følger anbefalt bemanningsnorm. Det betyr at en har en grunnbemanning på 2 assistenter og en pedagogisk leder per 18 plasser (avdeling). For å styrke det pedagogiske arbeidet, har en i perioder erstattet en assistentstilling med en førskolelærerstilling ved hver barnehage. Dette har også i 2013 bidratt til gode og raske løsninger i forbindelse med sykmeldinger, mv. blant det pedagogiske personalet. Hver barnehage har også en stillingshjemmel for kjøkkenassistent i deltidstilling. Dette er et meget positivt bidrag til trivsel, god hygiene og sunt kosthold i barnehagene.

På grunn av omorganiseringer/omdisponeringer har kjøkkenassistentstillingen ved to av barnehagene ikke vært besatt høsten 2013. Ved disse barnehagene er det funnet fram til alternative løsninger i denne perioden. Kullungen barnehage og Polarflokken barnehage hadde deler av 2013 hver sin minoritetsspråklige lærer. Disse bestod fagprøven i barne- og ungdomsarbeiderfaget med glans i oktober.

Kompetanseutvikling og satsningsområder

Barnehageloven med forskrifter, rammeplan, m.v. og plan for oppvekst og undervisning med tiltak for barnehagesektoren, er retningsgivende for arbeidet i barnehagene. Det legges i alle de tre barnehagene vekt på å tilby fleksible løsninger tilpasset brukernes behov. Satsing på kompetanseutvikling er en forutsetning for et kvalitativt godt tilbud i barnehagene. Sentrale satsningsområder i barnehagene har i 2013 vært arbeid med sosial kompetanse og arbeid med språk- og begrepsutvikling.

I oktober deltok alle barnehageansatte på dagkurs i Longyearbyen om utvikling av sosial kompetanse og forebygging av mobbing. Foreleser var Erling Roland. Grupper av barnehageansatte har i tillegg deltatt på flere kurs innenfor fastsatte satsningsområder både i regi av Oppvekstforetak KF og av Fylkesmannen i Troms.

Aktiviteten i Faglig Forum, hvor styrerne møtes, har bidratt til samordning av rutiner og drøfting av mer langsiktige strategier

«Skiskyting». Foto: Polarflokken barnehage.

for barnehageutvikling, og har vært en viktig stimulans til videreutvikling av kvaliteten i barnehagene.

Ved den enkelte barnehage har det også vært gjennomført flere interne kompetansehevingstiltak i løpet av året.

Samarbeid med eksterne aktører og foreldre

Barnehagene har mange samarbeidspartnere og bidragsytere i Longyearbyen. Felles arrangementer og tiltak er en berikelse både for barn og ansatte.

Longyearbyens barnehager er preget av beliggenheten i Arktis og det er skapt egne tradisjoner med bakgrunn i historie og lokalmiljø, natur og klima. Barnehagene samarbeider med kulturlivet og ulike virksomheter. I 2013 har barnehagene blant annet hatt samarbeid med kunstneren Steffan Turner om inspirasjon til utsmykning av kulturhuset. Det har også vært et godt samarbeid med UNIS, med feiringen av 20-årsjubileumet som et høydepunkt.

Alle barnehagene samarbeider godt med foreldreråd og samarbeidsutvalg, og foreldrene bidrar på mange områder, blant annet på dugnader, og arrangementer.

Full barnehagedekning

Oppvekstforetak KF har i 2013 oppfylt sentral og lokal målsetting om full barnehagedekning. For Longyearbyen lokalstyres barnehager betyr dette at ingen barn skal kunne stå på venteliste i mer enn tre måneder. Som tidligere har det også i 2013 vært stor variasjon i antall barn i førskolealder, noe som framkommer av tabellen nedenfor.

Antall barn i førskolealder og antall plasser i barnehagene:

	pr. 1.4.2013		pr. 1.11.2013		pr. 1.2.2014	
	barn	pl.	barn	pl.	barn	pl.
Longyearbyen barnehage	58	78	29	39	37	47
Kullungen barnehage	40	53	32	44	32	39
Polarflokken barnehage	58	71	44	61	47	62
Samlet barnehage	156	202	105	144	116	148

Longyearbyens barnehage har i utgangspunktet følgende kapasitet:

Longyearbyen barnehage (3 avdelinger)	54 plasser
Polarflokken barnehage (4 avdelinger)	72 plasser
Kullungen barnehage (3 avdelinger)	54 plasser
Totalt	180 plasser

I tillegg er Formannshuset (Rypa) godkjent for 24 plasser.

For å imøtekomme etterspørselen etter barnehageplasser ble det opprettet ny drift i Formannshuset fra mars 2012. Fra høsten 2013 gikk 34 barn over til skolen. Samtidig flyttet en del barnefamilier fra byen. Konsekvensen var at driften i Formannshuset måtte avvikles.

Samtidig ble bemanningen nedjustert i henhold til vedtatt bemanningsnorm.

Seks barnehageplasser utløser en 100 % stilling. Når variasjonen i løpet av noen få måneder utgjør inntil pluss/minus 50 plasser, kreves det stor fleksibilitet for å finne fram til løsninger som ivaretar barna på en god måte, og samtidig tar hensyn til ansattes rettigheter. Nødvendige endringer/justeringer har vært gjennomført i dialog med de ansatte.

Antall barn under skolealder bosatt i Longyearbyen ved utgangen av året:

Alder	2010	2011	2012	2013
0 år	30	30	19	31
1 år	23	36	31	16
2 år	28	29	30	32
3 år	28	28	25	28
4 år	23	36	30	25
5 år	17	28	32	21
Totalt	149	187	167	153

Longyearbyen skole

Longyearbyen skole er en kombinert barne- og ungdomsskole. I tillegg har skolen en videregående avdeling. Skolen har også skolefritidsordning for elever fra 1. til 4. trinn, samt et tilbud for fremmedspråklige voksne.

Våren/sommeren 2012 ble deler av barneskoleavdelingen ved skolen utbygd/ombygd. Da ble også mye inventar og utstyr fornyet. Oppgraderingen av skolen ble videreført sommeren 2013. Da ble klasserommene i første etasje i barneskoleavdelingen pusset opp, noe som førte til at elevene i august fikk en god skolestart i lyse og trivelige klasserom. Skolebygningen framstår nå som moderne, hensiktsmessig og godt vedlikeholdt.

Sentrale føringer

For grunnskolen og videregående opplæring på Svalbard er det utarbeidet en egen forskrift, fastsatt ved kongelig resolusjon 18. januar 2007. Forskriften gir norske barn samme rett og plikt til grunnskoleopplæring som de ville hatt på fastlandet, mens det for de utenlandske barna er nedfelt rett, men ikke plikt til grunnskoleopplæring.

Ved Longyearbyen skole blir det ikke gitt morsmålsopplæring. Ut over dette er grunnskoletilbudet i samsvar med opplæringsloven.

§ 3 i nevnte forskrift lyder som følger:

Opplæringsloven og forskrifter gitt med hjemmel i opplæringsloven gjelder så langt de etter forholdene passer. Kunnskapsdepartementet avgjør hvilke bestemmelser som passer.

Kunnskapsdepartementet har ved flere anledninger tatt stilling til avvik fra opplæringsloven. Blant annet er alternativ organisering

Polarflokken barnehage har 4 avdelinger og 72 plasser. Foto: Svein Olav Ween.

av undervisningstilbudet på videregående avdeling godkjent av departementet. I tillegg har departementet konkludert med at opplæringslovens kap. 5 ikke gjelder for videregående opplæring på Svalbard.

Ansatte

Skolen har 50 fast ansatte i tillegg til vikarer. En del av det pedagogiske personalet er rekruttert spesielt med tanke på dekning av fagbehov ved videregående avdeling. Da fagtilbudene på denne avdelingen varierer fra år til år, alt etter elevenes prioriteringer, er det lagt vekt på at alle lærere som tilsettes skal ha undervisningskompetanse på ulike nivåer i grunnskolen.

I tillegg til det pedagogiske personalet er det ansatt assistenter og fagarbeidere både ved skolefritidsordningen og i grunnskolen. Gjennomsnittlig utdanningsnivå blant ansatte ved Longyearbyen skole er høyt.

Skolens ledelse bestod pr. 31.12.2013 av rektor med 100 % ledelsesressurs og to avdelingsledere. Stillingen som avdelingsleder for videregående avdeling var ubesatt høsten 2013. For å kompensere for dette ble det opprettet en ekstra midlertidig merkantil stilling i 100 % for perioden oktober 2013 – juni 2014 i tillegg til den faste merkantile stillingen på 100 %.

Elever/barn

Utviklingen i elevtall de siste 12 årene:

2002 - 03:	207 (170 gr.sk + 37 vg.elever) + 35 voksne fremmedspråklige
2003 - 04:	230 (194 gr.sk + 36 vg.elever) + 40 voksne fremmedspråklige
2004 - 05:	235 (202 gr.sk + 33 vg.elever) + 45 voksne fremmedspråklige
2005 - 06:	233 (194 gr.sk + 39 vg.elever) + 55 voksne fremmedspråklige
2006 - 07:	219 (193 gr.sk + 26 vg.elever) + 46 voksne fremmedspråklige
2007 - 08:	218 (197 gr.sk + 21 vg.elever) + 60 voksne fremmedspråklige
2008 - 09:	239 (213 gr.sk + 26 vg.elever) + 65 voksne fremmedspråklige
2009 - 10:	257 (230 gr.sk + 27 vg.elever) + 69 voksne fremmedspråklige
2010 - 11:	249 (215 gr.sk + 34 vg.elever) + 64 voksne fremmedspråklige
2011 - 12:	272 (226 gr.sk + 46 vg.elever) + 77 voksne fremmedspråklige
2012 - 13:	273 (230 gr.sk + 43 vg.elever) + 45 voksne fremmedspråklige
2013 - 14:	269 (235 gr.sk + 34 vg.elever) + 42 voksne fremmedspråklige

Oversikten viser at elevtallet i grunnskolen har økt med 65 i løpet av 12 år. Konsekvensen av dette er at en på noen av trinnene har fått to paralleller, noe som har utløst behov for økt personale og flere klasserom.

Antall elever per trinn i grunnskolen per 31.12.2013:

1. tr	2. tr	3. tr	4. tr	5. tr	6. tr	7. tr	8. tr	9. tr	10. tr
33	24	13	28	27	27	17	20	28	18

I 2013 var det 23 minoritetsspråklige elever i grunnskolen. Av disse var 14 var fra Thailand, og de øvrige fra Bosnia, Ukraina, Filippinene og Sverige. Tre av elevene på videregående var minoritetsspråklige. Disse kommer fra Thailand, Bosnia og Chile.

For å sikre god kommunikasjon med de minoritetsspråklige elevene og deres foreldre har en blant annet benyttet seg av thai-tolk som kommer til Svalbard to ganger per år. Det avsettes da tid til elev- og foreldresamtaler, informasjonsmøter m.m. Telefoning på andre språk benyttes også.

Høy turnover (18-20 %) blant skolens ansatte og elever, gir ekstra utfordringer med hensyn til å skape trygghet, forutsigbar-

het og gode rammer for alle involverte ved skolen. Dette har skolen fokus på, og det jobbes godt med å ivareta elever og deres foresatte, både de som kommer, og de som skal flytte til fastlandet igjen. Det samme gjelder for skolens ansatte.

Felles satsningsområder og kompetansehevingstiltak

Mye kompetanseheving og kvalitetsutvikling skjer i interne prosesser ved erfaringsdeling mellom grupper og enkeltpersoner, og i samlet personale ved skolen. Dette gjelder både utviklingsarbeid innenfor spesifikke fagområder, og på mer generelle verdi- og læringsmiljøområder.

Våren 2013 arbeidet de ansatte ved skolen spesielt med klasseledelse. Høsten 2013 ble det arbeidet med videreutvikling av gode rutinebeskrivelser, spesielt med tanke på turnover og HMS/sikkerhet. Det er også startet et arbeid med skolens helhetlige leseplan. Skolen har hatt økt fokus på tidlig innsats, og søker å legge til rette for stasjonsundervisning i flere fag og på flere trinn. Personalet har også gjennomgått skolens plan for å sikre et godt psykososialt miljø, blant annet med fokus på arbeid mot mobbing, og deltok på Erling Rolands dagskurs om samme tema i oktober. Et godt læringsmiljø med trivsel for alle, både barn og voksne, er et viktig og utfordrende satsningsområde som det jobbes med kontinuerlig i klassene og på fellestid. Arbeid med musikalen «Stopp-ikke mobb» på 5.-7. trinn var et av mange trivselstiltak i så måte.

Organisering av tilpasset undervisning og spesialundervisning

Også i 2013 hadde skolen som mål å organisere all undervisning slik at eleven fikk størst mulig utbytte både faglig og sosialt. Både tilpasset opplæring og spesialpedagogisk hjelp tilstrebes å finne sted i, eller i nær tilknytning til klassen. For å skape gode rammer for dette, har skolen prioritert deling av flere klassetrinn i to mindre basegrupper med egen kontaktlærer. For å sikre trygghet og kvalitet har det i forbindelse med timeplanleggingen blitt forsøkt å samordne ressurser slik at medlærere, faglærere, spesialpedagoger og assistenter er nært knyttet til det enkelte trinn. Spesialpedagogisk koordinator samarbeider i løpet av året tett med kontaktlærere, spesialpedagoger, rektor og avdelingsledere for å sikre god oppfølging av den enkelte elev. Det er også jevnlig og godt samarbeid med PPT og Tverrfaglig team i Longyearbyen, samt med eksterne samarbeidspartnere som f.eks. Statped, BUP og Habiliteringsenheten ved UNN.

Videregående avdeling

Videregående avdeling holder til i en egen fløy som sto ferdig i 1995. Elevene på videregående trinn har faste arbeidsplasser på egen lesesal. Gode fysiske rammer og generelt lavt elevtall i de ulike faggruppene, gir gode arbeids- og læringsforhold, blant annet med tett oppfølging fra lærernes side. På videregående avdeling er det store variasjoner i elevtallet fra år til år, avhengig av om det opprettes yrkesfagtilbud, eller ikke. Per 31.12.2013 var det 34 elever ved avdelingen. Våren 2013 bestod tilbudet ved videregående avdeling av studiespesialiserende utdanningsprogram på 3 nivåer, samt Vg2 el-energi og Vg1 TIP. Skoleåret 2013/2014 gis det i tillegg til studiespesialiserende utdanningsprogram tilbud i Vg1 og Vg2 TIP. Til tross for at det er få elever på videregående avdeling, viser m.a. elevundersøkelsen at elevene trives og opplever et godt lærings- og arbeidsmiljø.

Yrkesmessa

Yrkesmessa gjennomføres hvert 3. år ved Longyearbyen skole. Elevene på ungdomstrinnet og videregående avdeling deltar. I 2013 ble messa arrangert 6. november. Her traff elevene ca. 100 representanter for ulike yrkesgrupper både fra Longyearbyen og fra fastlandet. Målet med et slikt møte er å gi elevene mulighet til å tilegne seg informasjon slik at de får et best mulig grunnlag for å foreta egne utdannings- og yrkesvalg. For elevene bestod messa av både seminarer og stands. Elevene kom i god dialog med de ulike utstillerne, og evalueringen viste at både planlegging og gjennomføringen også denne gangen ble en suksess.

Prosjekter

9. februar framførte elevene ved 8.-10. trinn musikalen «Hair». Musikalen var et felles tverrfaglig prosjekt hvor alle elevene bidro. Scenearbeidere, skuespillere, dansere, kostymegruppe, band, teknikere og PR- gruppe; alle aktører var like viktige! Musikalen var utfordrende, spennende og krevende, og høstet stor applaus, samt noen kritiske stemmer på grunn av innhold.

2013 var også året da Longyearbyen skole avsluttet sitt internasjonale Comeniusprosjekt «Treasure Island». Prosjektet ble gjennomført i samarbeid mellom barneskoler fra små og store øyer over hele verden. Samarbeidsskolene har fokusert på nød-

vendigheten av vann for mennesker og dyr. Elevene har utforsket livet under vann og ved vann, lært å ta vare på miljøet, undersøkt vannforbruk på skolene, sammenligne resultater med de andre samarbeidsskolene og lært sanger om vann på forskjellige språk.

17. oktober arrangerte Longyearbyen skole sin tradisjonelle innsamling til TV-aksjonen. I 2013 gikk pengene til Nasjonalforeningen for folkehelsen og deres arbeid mot demens. Elevene stilte på en mengde aktiviteter i klasserommene sine; med boksalg, salg av egne formingsprodukt, i tillegg til kafé-salg, underholdning og hovedlotteriet med flotte premier gitt av næringslivet i Longyearbyen. Resultatet ble meget godt.

Samarbeid med kultur- og næringsliv

Longyearbyen skole har samarbeidd med mange ulike aktører i lokalsamfunnet, både innen kultur- og næringsliv. Samarbeidet er en berikelse for skolen, og gir elevene et mangfoldig og kvalitativt godt tilbud. Både elever og personale setter stor pris på dette. I forbindelse med yrkesfaglige utdanningstilbud ved videregående avdeling møter skolen stor velvilje fra næringslivet når det gjelder å skaffe verksted, utstyr og praksisplasser. UNIS er svært villig ved forespørsler om hjelp. Det samme gjelder Kultur- og fritidsforetak KF, Svalbard Museum, Svalbard kirke og mange andre offentlige og private instanser i Longyearbyen.

Longyearbyen skole. Foto: Svein Olav Ween.

Utemiljø ved Longyearbyen skole. Foto: Svein Olav Ween.

Skolefritidsordningen(SFO)

Barnetallet i SFO varierte i 2013 mellom vel 80 og 70. SFO-tilbudet gjelder i utgangspunktet for elever på 1.-4. trinn, men i 2013 har også noen få elever fra mellomtrinnet benyttet seg av tilbudet. De fleste barna har hatt 100 % plass. Generelt er det god oppslutning om ordningen i mørketida, med et visst frafall når lyset kommer tilbake. Det gis blant annet tilbud i leksehjelp, svømming, forming og fotball. Det har også vært arrangert ski og skøytegrupper og matlagingsgruppe. Høsten 2013 hadde en museumsgruppe i samarbeid med museet. Og som følge av en nasjonal satsning ble det for skoleåret 2013-2014 opprettet barnekor for 1. og 2. trinn i regi av kulturskolen, men ved hjelp av ansatte fra SFO.

Norsk for fremmedspråklige

Fra skoleåret 2002-2003 til 2011-2012 var det en kontinuerlig økning i antall fremmedspråklige voksne som deltok på skolens norskkurs. Fra høsten 2012 ble det innført egenbetaling for disse kursene. Parallelt med dette har antall deltakere som har meldt seg på kursene blitt noe redusert. Ved utgangen av året deltok 42 elever på norskopplæringa. Disse kom fra følgende land: Chile (1), Tyskland (2), Russland (11), Thailand (8), New Zealand (1), Filippinene (6), Polen (4), Den Dominikanske Rep. (1), Australia (1), USA (1), Alaska (1), Portugal (1), Peru (1), Ukraina (1) og Slovakia (2).

Kulturskole

Longyearbyen Kulturskole har kontorer, undervisnings- og øvingslokaler ved skolen. Totalt er det 7 ansatte i kulturskolen pr. desember 2013. Leder har 100 % stilling med 35 % administrasjon og 65 % undervisning. Øvrige ansatte har deltidsstillinger, som de kombinerer med stillinger i f. eks. grunnskolen. Flere faglærere i staben gjør det mulig å gi elevene et bredt tilbud.

Økning i elevtallet i grunnskolen, har ført til økt søknad til kulturskolen. Pr. desember 2013 fikk 103 elever undervisning i kulturskolen. Ni elever har ikke fått noe tilbud og står på ven-

teliste, og 7 elever ønsker en gruppeaktivitet i tillegg til den individuelle undervisningen de får.

Elevene får skoleåret 2013/2014 tilbud i teater, dans, kunst, band, piano, gitar, sang, fiolin, perkusjon og ulike blåseinstrumenter (trompet, trombone, saksofon, fløyte og horn). Undervisningen gis en gang pr. uke. I tillegg selges det dirigent-tjenester. Teater- og kunsttilbudene er inndelt i 2 ulike aldersgrupper. Dansetilbudet er nytt av året, og gis til elever fra 4.-7. trinn. Band-tilbudet benyttes inneværende skoleår kun av elever på mellomtrinnet, men er også åpent for elever på ungdomstrinnet. Kulturskoletilbudet i SFO gis skoleåret 2013-2014, i form av kortilbud til elever på 1. og 2. trinn. Vårsemesteret 2013 ble det i en periode gitt gitaropplæring til en gruppe voksne.

Undervisningen starter like etter skoleslutt for de yngste elevene. Elever som går på SFO, får tilbudet sitt i løpet av tiden de er på SFO. Gruppeaktivitetene foregår i skolens lokaler, og gis også i størst mulig grad før arbeidsdagens slutt. Noen av de eldste elevene får sin undervisning på ettermiddagstid. Individuell undervisning foregår på ulike grupperom og på musikkrommet og i Hålen på skolen. De ulike faglærerne slår innimellom sammen elever og grupper til fellesøvinger, for å kunne delta på tvers av disipliner. Dirigentjenester er på kveldstid. Hålen på skolen er i flittig bruk for grupper og prosjekter. Til større prosjekter og forestillinger benyttes kulturhuset.

Kulturskolen er opptatt av å kunne gi et bredt tilbud av god kvalitet. Elevene skal føle at de får god faglig oppfølging på sitt nivå. De skal også føle at de er en del av en større helhet, og få delta i grupper på tvers og være deltakere på større oppsetninger i løpet av året. En gang pr. semester settes det opp en forestilling, der flest mulig av elevene samles. Det er godt samarbeid med skolens lærere og felles aktiviteter året rundt. «Den Kulturelle Skolesekken» bidrar med dyktige utøvere og instruktører, som gir elevene gode opplevelser på ulike kultur-områder. I løpet av året samarbeides det også med Ung i LYB, bluesklubben, polarjazzen og kirka om ulike arrangementer og konserter.

Blomsterdalsshøgda. Foto: Grete R. Haldorsen.

MÅLOPPNÅELSE

Vi vil sikre at det forblir trygt og trivelig å bo og ferdes i Longyearbyen

Tiltak:	Kommentarer:
Longyearbyen lokalstyre skal være en pådriver overfor private og næringslivet i arbeidet med å holde Longyearbyen «ren og ryddig», også ryddig av større ting.	Ryddedugnad er gjennomført. SMF har gitt 250.000 til «søppelamnesti», prosjektet er ferdigstilt. Det har også blitt gjennomført rydding ved hjelp av ungdommer på sommerjobb.
Rullering av lokalsamfunnsplanen.	Planen ble vedtatt av lokalstyret i desember.
Rullering av arealplan med spesielt fokus på havneutvikling.	Arbeidet er igangsatt.

Vi vil jobbe for et inkluderende og tolerant lokalsamfunn og styrke familiesamfunnet

Tiltak:	Kommentarer:
Videreføre arbeidet med utvikling av samarbeidsforumet mellom Longyearbyen sykehus og Longyearbyen lokalstyre om helsetilbudet i Longyearbyen.	To møter er gjennomført med sykehuset. Det ble også samhandlet med UNN i forbindelse med høring vedr. helselovgivning på Svalbard.
Søke midler i hht. samhandlingsreformen til lokalt forebyggende arbeid i samarbeid med lokale organisasjoner og institusjoner.	«Frisklivsprosjekt» er igangsatt i samarbeid med Longyearbyen sykehus.
Oppfølging av St.meld. 22 – Svalbardmeldingen: Svalbard som internasjonalt samfunn.	Oppfølging har vist at det er lite bevegelse mht. internasjonale innbyggere hos sentrale myndigheter. I sak vedrørende NAV og rettigheter, tok LL en rolle som informasjonsformidler.
Utrede behovene ved Longyearbyen skole og barnehagene areal-/byggningsmessig og pedagogisk. Lage delplan for skole- og idrettsområdet.	Det har vært gjennomført en første kartlegging. Videre arbeid er utsatt til den nye organisasjonen er på plass.
Opprettholde trygge og stimulerende lekeplasser /utearealer ved skolen og barnehagene.	Arbeidet gjennomført i samarbeid mellom Bydrift KF og Oppvekstforetak KF. Prosjektet er finansiert av Oppvekstforetak KF og med midler fra Gjensidigestiftelsen og med tippemidler. Formell åpning foretatt 13. september.
Sikre en økonomisk buffer for å kunne videreføre kvalitet, soliditet og forutsigbarhet innenfor oppvekstsektoren, grunnet uforutsigbare endringer i elev- og barnetall.	Det er foretatt avsetninger til fond. Argumentasjon for økonomisk buffer er fremmet i søknad om statstilskudd.
Revidere Plan for oppvekst og undervisning	Ny plan skal bygge på den nye lokalsamfunnsplanen som ble vedtatt desember 2013. Revisjon av Plan for oppvekst og undervisning kan startes opp våren 2014.

Vi vil arbeide for å tilrettelegge forholdene for Svea-pendlerne

Tiltak:	Kommentarer:
(Ingen tiltak er knyttet til dette punktet)	

Vi vil ha et variert næringsliv for å sikre full sysselsetting

Tiltak:	Kommentarer:
Ta en aktiv rolle i næringsutvikling i Longyearbyen. Strategisk næringsanalyse. Longyearbyen lokalstyre søker å øke bruken av lokal kompetanse.	Arbeidet med strategisk næringsanalyse er igangsatt. Sikring av finansiering av strategisk næringsanalyse og samhandling med ND. Næringsaktører inviteres med på alle relevante møter i Longyearbyen og det samhandles med næringsaktører før møter sentralt. Næringskomiteen har også avholdt flere møter med næringsaktører i Longyearbyen. Forkurs for ingeniørstudie er under utvikling og finansiering er sikret via UD.
Arbeide aktivt for å sikre videre gruvedrift på Svalbard.	Lokalstyreleder har deltatt på konferanser, gitt innspill, skrevet avisinnlegg, blitt intervjuet om temaet og har presentert Store Norske i mange ulike fora. Lokalstyreleder har også jevnlig møter med ledelsen i SNSK for å sikre kunnskapsflyt og samarbeid.

Vi vil ha et variert næringsliv for å sikre full sysselsetting forts.

Tiltak:	Kommentarer:
Arbeide aktivt for å sikre turisme, forskning, lokal/regional/nasjonal utdanning samt annet lokalt næringsliv.	Samarbeid med Svalbard reiseliv om Masterplan 2025, bidra til ulike søknadsprosesser og presentasjon av næringen ovenfor sentrale aktører, bla Næringskomiteen og NHO, samt LO.
Longyearbyen lokalstyre vil ha styrket fokus på nordområdepolitikk.	Lokalstyreleder har gjennomført flere møter lokalt med informasjon og presentasjon av regjeringens og Stortingets nordområdepolitikk, og saker med nasjonal relevans er koblet til dette tema, blant annet havneutvikling.
Arbeide med statlige myndigheter for å sikre forutsigbare rammevilkår for næringslivet.	Strategisk næringsanalyse er et viktig redskap for å sikre rammevilkår. Næringskomiteen har hatt ansvar for å gi innspill til sentrale høringer relatert til næringslivet. Tema på møter med regjering og storting, samt årlige møter med SAS mm. I Nasjonal transportplan 2012 foreslås finansiering av havneutvikling.
Utvikle havnestrategi	Planprogram vedtatt av AU, planprosess pågår. Workshop med stor deltakelse ble avholdt i juni.

Vi vil opprettholde et variert kultur- og fritidstilbud med utgangspunkt i frivillige lag og organisasjoner

Tiltak:	Kommentarer:
Videreføre en god drift og aktiv bruk av kulturhuset.	Drift og aktivitet er god, med fokus på videreutvikling av kvalitet og kvantitet.
Utarbeiding og behandling av Plan for idrett og fysisk aktivitet.	Planforslaget ble lagt ut til offentlig ettersyn høsten 2013. Ferdigbehandles innen våren 2014.
Videreføre og styrke fysisk fostring for Longyearbyens innbyggere	Ses i sammenheng med en rekke tiltak i Plan for idrett og fysisk aktivitet.

Vi vil ta vare på og videreformidle Longyearbyens historie og identitet

Tiltak:	Kommentarer:
I samarbeid med bl.a. Sysselmannen og Svalbard Museum utvikle en historisk guide for Longyearbyen	Historisk guide var ferdig høsten 2013. Arbeidet ble ledet og finansiert av Sysselmannen.
Være pådriver for realisering av gruvemuseum og opplevelsessenter i Gruve 3 i Longyearbyen	Plan er presentert for Riksantikvaren og sentrale myndigheter ved flere anledninger.

Vi vil ha allsidig bruk av og tilgang til Svalbards natur

Tiltak:	Kommentarer:
Arbeide for at det blir lagt bedre til rette for lokalbefolkningens tilgang til naturen og kulturminner på Svalbard.	Er tatt inn i delplan for idrett og fysisk aktivitet.
Legge til rette for flere hyttetomter.	Avventer revidering av delplan for fem hytteområder (utarbeides av SNSK).

Vi vil følge opp de høye miljømessige målsettingene for Svalbard

Tiltak:	Kommentarer:
Forsøksvis oppfylle konsesjonskrav for energiverket gitt av sentrale myndigheter.	Prosjektet ble fullfinansiert i statsbudsjettet for 2014. Kontrakt med leverandør ble signert i slutten av desember. Prosjektet pågår med sluttdato den 31.12.2015
Støtte utvikling av CCS-prosjektet, samarbeid mellom Gassnova, Bydrift KF og Unis.	Regjeringen stopper mulighetsvurderingene for CCS organisert av Gassnova. CCS-mulighetsstudie avsluttes derfor fra Longyearbyen lokalstyre sin side.
Arbeide med miljøsertifisering og miljø- og enøk-tiltak, bl.a. LED-lys, innen egen organisasjon.	Utskifting av veibelysning til LED-lys er nesten fullført. Arbeidet fortsetter i 2014 med gjenstående armaturer. Det er gjennomført internopplæring i renovasjon og sortering.
Kart over nærområdene til Longyearbyen til turbruk og orientering	Er tatt inn i delplan for idrett og fysisk aktivitet.

Vi vil ha et godt og fleksibelt offentlig tjenestetilbud

Tiltak

Utarbeide tjenestebeskrivelser for tjenester/ produkter som leveres av Longyearbyen lokalstyre med foretak, og en oversikt over tjenester som ikke tilbys.

Rekruttere og beholde kompetente medarbeidere.

Videreutvikle Longyearbyen lokalstyres omdømme.

Oppfølging av boligstrategi.

Avklare mulig forlengelse av leiekontrakt for lokaler til biblioteket, herunder mulig flytting av biblioteket og/eller andre tilbud til næringsbygget.

Følge opp hovedplan vann, tilstandsvurdering fjernvarme og revidert avfallsplan.

Kommentarer:

Utarbeiding av tjenestebeskrivelser er i gang, og flere beskrivelser er lagt ut på Longyearbyen lokalstyres nettsider. I påvente av at den nye politisk- og administrativ organisering skal komme på plass, har det vært nødvendig å utsette arbeidet noe. Produksjon av nye tjenestebeskrivelser vil fortsette i 2014.

Bydrift KF: Har gjennomført fagsamlinger internt i foretaket.

Kultur- og fritidsforetak KF: Løpende prosess.

Oppvekstforetak KF: Kompetanseplan med blant annet fokus på å rekruttere og beholde kompetente medarbeidere ble vedtatt av oppvekststyret 8.11.2013.

Legger løpende ut informasjon om prosjekter og aktiviteter på nettside og i media for øvrig.

Arbeidet er utsatt til SNU2 er ferdig.

Ny leiekontrakt inngått for perioden 2014-16. Mulighetsstudie vedr. evt. flytting av biblioteket til Næringsbygget ble startet opp høsten 2013.

Prosjekter er igangsatt.

Vi vil jobbe for å styrke Longyearbyen lokalstyres posisjon ved rikspolitiske avgjørelser

Tiltak

Videreføre og videreutvikle samarbeidet med Polarutvalg, Polaravdelingen, Sysselmannen og sentrale myndigheter.

Longyearbyen lokalstyre skal ta initiativ til økt deltakelse i arbeidet med statlige utredninger som gjelder Svalbard og nord-områdene.

Kommentarer:

Flere møter med de nevnte er gjennomført.

Lokalstyreleder har ved flere anledninger gitt skriftlige innspill til høringer relevant for Longyearbyen.

Allsidig bruk av og tilgang til Svalbards natur betyr mye for lokalbefolkningen. Foto: Grete R. Haldorsen.

Isfjorden med Alkhornet. Foto: Grete R. Haldorsen.

NØKKELTALL

	Longyearbyen lokalstyre	Kultur- og fritidsforetak	Oppvekst- foretak	Bydrift
DRIFTSREGNSKAP 2013				
Rammetilskudd fra staten	-146 063 000			
Driftstilskudd fra Longyearbyen lokalstyre		-11 653 000	-61 876 000	-4 429 000
Øremerket tilskudd fra Longyearbyen lokalstyre		-330 000	-300 000	-11 425 000
Andre driftsinntekter	-9 318 088	-8 119 335	-9 818 851	-146 072 727
Sum driftsinntekter	-155 381 088	-20 102 335	-71 994 851	-161 926 727
Personalkostnader	18 391 959	8 240 660	53 297 994	32 545 023
Andre driftskostnader	7 099 549	8 636 281	7 606 083	97 014 768
Overføringer	5 010 562	3 418 427	11 057 389	11 062 001
Drifts- og investeringstilskudd til kommunale foretak	93 835 781			
Sum driftsutgifter	124 33785	120 295 368	71 961 466	140 621 792
Netto finansposter	-3 124 138	-178 465	-561 503	13 563 548
Netto driftsresultat	-34 167 375	14 568	-594 888	-7 741 387
Bruk av fond og tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-10 231 229	-1 189 370	-5 208 728	-23 780 804
Avsetning til fond	42 835 584	1 094 370	5 035 104	29 384 774
Overført til investeringsregnskapet				
Regnskapsmessig mindre(-)/mer(+)-forbruk	-1 563 020	-80 432	-768 512	-2 137 417
INVESTERINGSREGNSKAP 2013				
Investeringskostnader/finansieringsbehov	2 710 455	1 513 522	599 452	39 338 784
Avsetning til fond				16 206 855
Sum kostnader	2 710 455	1 513 522	599 452	55 545 639
Finansiering:				
Tilskudd / tilknytningsinntekter / andre inntekter		-370 000		-11 316 803
Lån				-3 178 498
Bruk av egenkapital / overført fra driftsregnskapet	-2 518 000	-1 143 522	-599 452	-41 050 338
Sum finansiering	-2 518 000	-1 513 522	-599 452	-55 545 639
Udekket	192 455	0	0	0
BALANSE 31.12.2013				
Eiendeler:				
Sum anleggsmidler	48 832 059	8 965 061	46 333 798	249 555 627
Sum omløpsmidler	79 835 969	4 260 982	17 393 155	94 971 766
Sum eiendeler	128 668 028	13 226 043	63 726 953	344 527 393
Egenkapital:				
Ubundne driftsfond	-26 430 646	-1 494 908	-6 066 390	-15 187 466
Ubundne investeringsfond	-6 280 426			-12 744 957
Bundne fond	-40 146 010		-498 394	-32 588 719
Regnskapsmessig mindreforbruk	-1 563 020	-80 432	-768 512	-2 137 417
Udekket i investeringsregnskapet	192 455			
Kapitalkonto	-1 150 481	-4 591 053	10 369 616	-131 045 799
Gjeld:				
Pensjonsforpliktelser	-47 681 578	-4 374 008	-56 703 415	-16 698 990
Langsiktig gjeld				-105 865 821
Kortsiktig gjeld	-5 608 322	-2 685 642	-10 059 858	-28 258 224
Sum gjeld og egenkapital	-128 668 028	-13 226 043	-63 726 953	-344 527 393

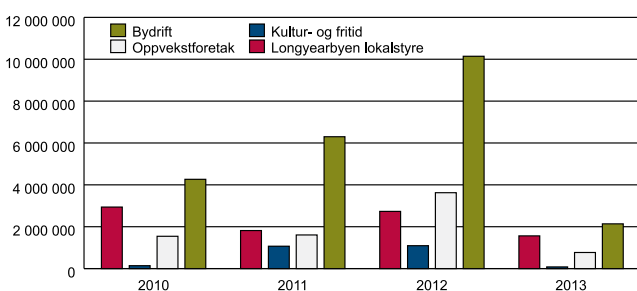
NB: Det er ikke eliminert for internt kjøp og salg. Avskrivninger er ikke med i tabellen.

KOMMENTARER TIL REGNSKAPET

Longyearbyen lokalstyre sin eksterne tjenesteyting har i hovedsak vært utført av tre kommunale foretak. Selv om organiseringen har lagt opp til at de kommunale foretakene selv skulle ha totalansvaret for egen økonomi er det i siste instans Longyearbyen lokalstyres ansvar. Det avlegges fire regnskap, ett for Longyearbyen lokalstyre og ett for hvert av foretakene (Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF, Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF og Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF).

Det vises til de enkelte årsregnskap for 2013 for utfyllende informasjon knyttet til økonomi.

Regnskapsresultat

Diagrammet viser Longyearbyen lokalstyre og foretakenes regnskapsmessig mindreforbruk 2010 – 2013. Årsakene til regnskapsmessig mindreforbruk 2013 kan oppsummeres slik:

Longyearbyen lokalstyre har et regnskapsmessig mindreforbruk på ca. 1,6 mill. kr som i hovedsak skyldes høyere finansinntekter enn budsjettert (1,1 mill. kr) og mindre utgifter enn budsjettert til revisjon og kontrollutvalg, til statistikk/analyse/næringstiltak og næringsmiddeltilsynet (0,5 mill. kr).

Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF har et regnskapsmessig mindreforbruk på ca. 0,1 mill. kr som i hovedsak skyldes høyere finansinntekter enn budsjettert.

Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF har et regnskapsmessig mindreforbruk på ca. 0,8 mill. kr som i hovedsak skyldes høyere finansinntekter enn budsjettert og lavere utgifter til barnehagedrift enn budsjettert.

Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF har et regnskapsmessig mindreforbruk på ca. 2,1 mill. kr. Årsaken til resultatet er sammensatt og de største avvikene er knyttet til: Veier og boliger / bygg med et merforbruk på hhv 1,2 mill. kr og 3 mill. kr, administrasjon og brann/beredskap med et mindreforbruk på hhv 1 mill. kr og 0,5 mill. kr, finansinntekter med en merinntekt på 2 mill. kr og finansutgifter med en mindreutgift på 2,6 mill. kr.

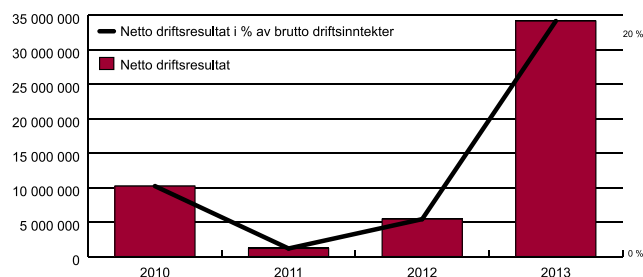
Regnskapsmessig mindreforbruk er foreslått avsatt til disposisjonsfond.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva virksomheten sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter er trukket fra. Netto driftsresultat kan brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til fond til senere bruk

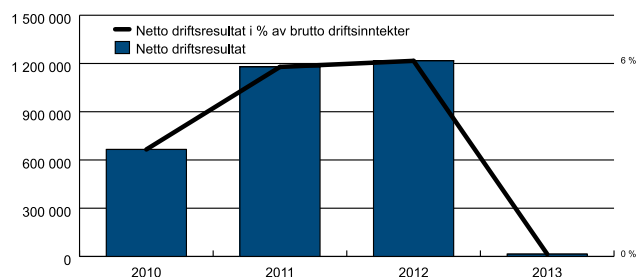
Søylene viser netto driftsresultat i kroner. Linjen viser netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter. I følge Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 3 % av driftsinntektene.

Longyearbyen lokalstyre:

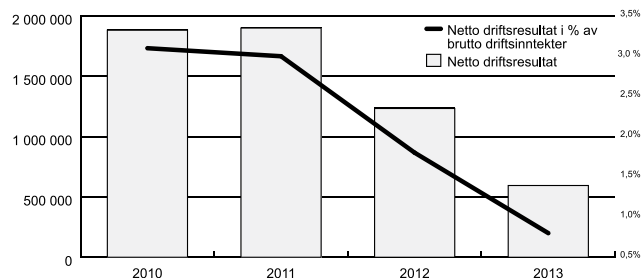
Diagrammet viser at Longyearbyen lokalstyre over tid har et godt netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter. Den store endringen fra 2012 til 2013 skyldes at mottatt statstilskudd til bygging av renseanlegg ved energiverket, ca. 30 mill. kr., er inntektsført i driftsregnskapet og senere avsatt til bundet fond da pengene ikke ble overført til Bydrift KF i 2013. Ved å korrigere for dette tilskuddet blir netto driftsresultat ca. 4 mill. kr., noe som utgjør ca. 3,5 % av brutto driftsinntekter.

Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF:

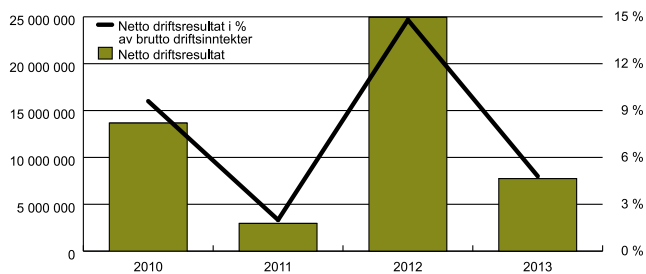
Diagrammet viser at foretaket har et tilfredsstillende netto driftsresultat i 2010 – 2012. I 2013 er måltallet tilnærmet 0.

Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF:

Diagrammet viser at foretaket har et tilfredsstillende netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter i 2010 og i 2011. I 2012 og 2013 er måltallet lavt.

Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF:

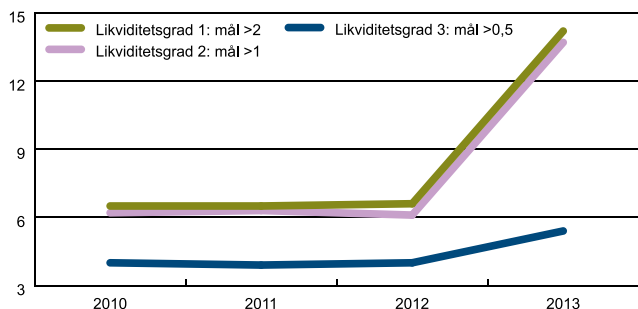

Diagrammet viser at foretaket har et tilfredsstillende netto driftsresultat.

Likviditet

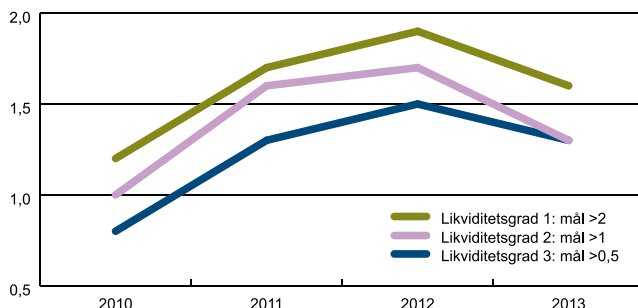
Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad. Denne forteller om virksomhetens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Likviditetsgrad 1 beregnes ved å dele omløpsmidler på kortsiktig gjeld. Nøkkeltallet bør være > 2 . Likviditetsgrad 2 beregnes ved å dele bankinnskudd på kortsiktig gjeld. Nøkkeltallet bør være > 1 . Likviditetsgrad 3 beregnes ved å trekke ubrukte lånemidler og bundne fond fra bankinnskuddene og dele på kortsiktig gjeld. Nøkkeltallet bør være $> 0,5$. Likviditetsgrad 3 gir et bilde på virksomhetens driftslikviditet.

Longyearbyen lokalstyre:

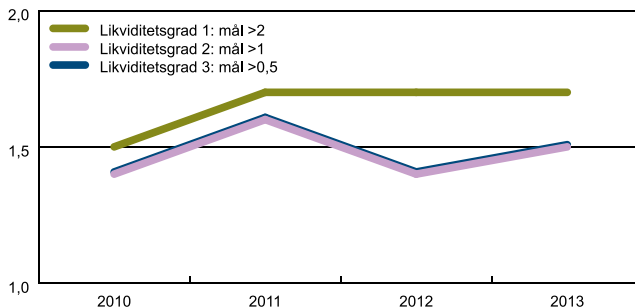
Diagrammet viser at Longyearbyen lokalstyre har meget god likviditet. Forbedringen fra 2012 til 2013 skyldes tildelt statstilskudd til bygging av renseanlegg ved energiverket, ca. 30 mill. kr. Tilskuddet vil bli brukt formålet i 2014 – 2015.

Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF:

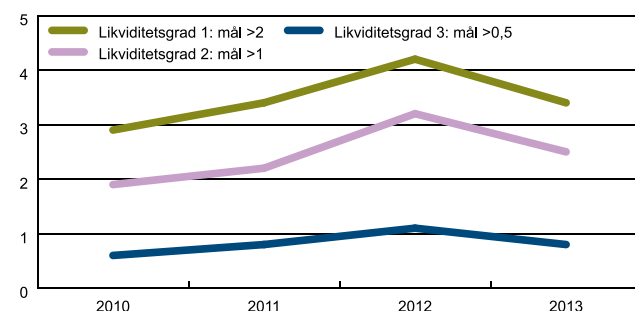
Diagrammet viser at foretaket har god likviditet, og at den har forbedret seg siden 2010, selv om måltallene er redusert fra 2012 til 2013.

Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF:

Diagrammet viser at foretaket har tilfredsstillende likviditet.

Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF:

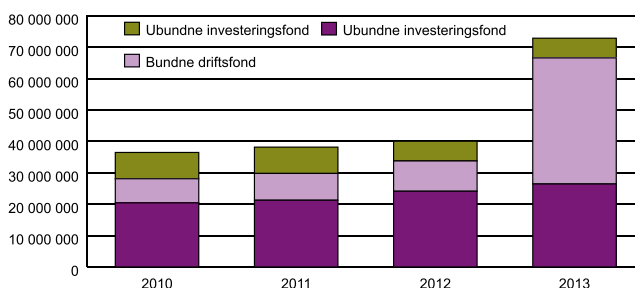
Diagrammet viser at foretaket har god likviditet.

Fond

Fond er foretakets disponible egenkapital. Bundne fond kan kun brukes til gitte drifts-/ investeringsformål. Ubundne investeringsfond kan kun brukes til finansiering av investeringer. Ubundne driftsfond kan brukes til det formål foretaket / lokalstyret bestemmer, både i drifts- og investeringsregnskapet.

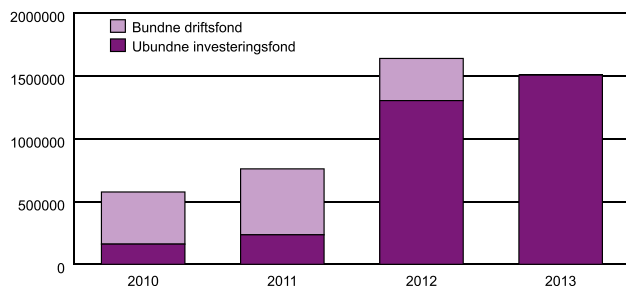
Ubundne driftsfond gjør foretaket bedre rustet til å møte usikre inntekts- og utgiftsforutsetninger samt setter foretaket i stand til å kunne øke egenfinansiering av investeringer. Fondet bør ikke brukes til å finansiere varige driftstiltak.

Longyearbyen lokalstyre:

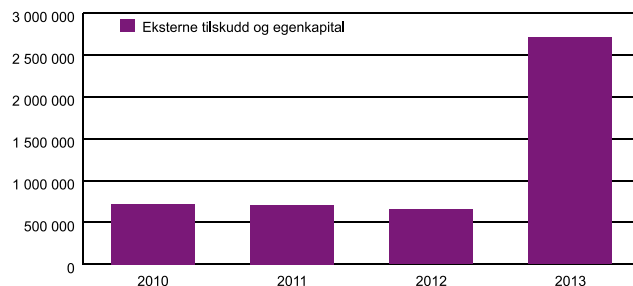
Økningen i bundne driftsfond fra 2012 til 2013 skyldes tildelt statstilskudd til bygging av renseanlegg ved energiverket, ca. 30 mill. kr. Tilskuddet vil bli brukt formålet i 2014 – 2015. Longyearbyen lokalstyre har gode fondsreserver.

Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF:

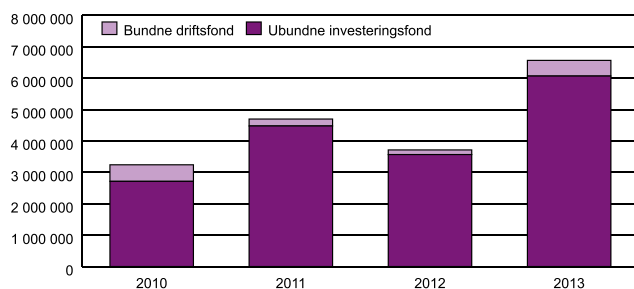
Foretaket har tilfredsstillende fondsreserve.

Longyearbyen lokalstyre:

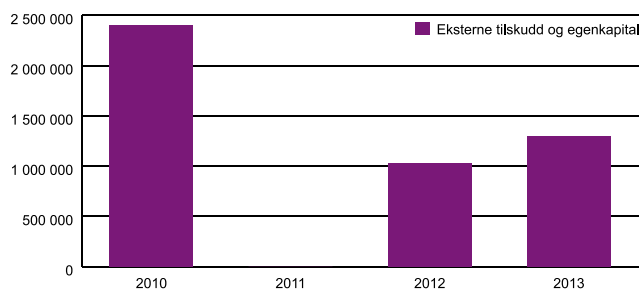
Investeringene gjelder i hovedsak ikt-utstyr/programvare. Investeringen er finansiert ved eksterne tilskudd og egenkapital.

Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF:

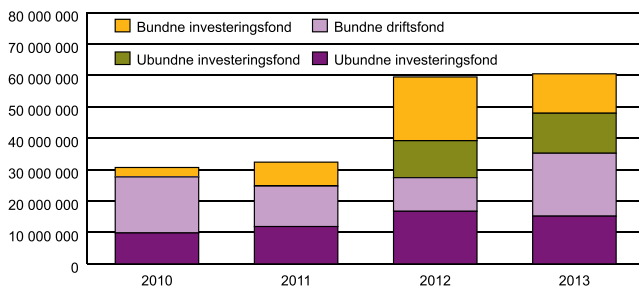
Foretaket har tilfredsstillende fondsreserve.

Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF:

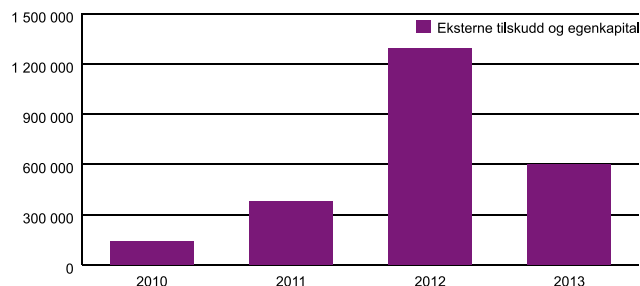
Investeringene i 2013 gjelder i hovedsak kunst og teknisk utstyr til kulturhuset samt utstyr til Svalbardhallen. Investeringene er finansiert ved eksterne tilskudd og egenkapital (som korkpenger, fond, tilskudd fra private / offentlige virksomheter).

Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF:

Foretaket har gode fondsreserver.

Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF:

Investeringene i 2013 gjelder i hovedsak IKT-utstyr/programvare. Investeringene er finansiert ved tilskudd fra Longyearbyen lokalstyre eller ved bruk av fond.

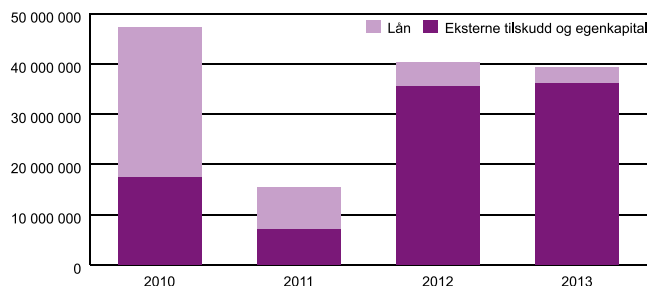
Investering i anleggsmidler

Diagrammene nedenfor viser beløp investert i anleggsmidler (dvs. faste eiendommer og anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler) de siste 3 årene, og hvor stor del av investeringene som er finansiert ved lån.

Det som ikke er finansiert ved lån er finansiert ved eksterne tilskudd og egenkapital (som korkpenger, fond, statstilskudd, inntekter fra salg av anleggsmidler, tilskudd fra private, tilknytningsinntekter).

Jo lavere lånefinansiering, jo lavere blir årlige rente- og avdrag-sutgifter.

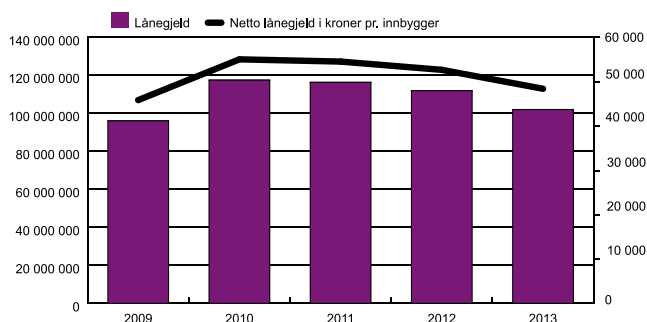
Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF:

Investeringene i 2013 gjelder i hovedsak renseanlegg energiverket, bygg og infrastruktur. Diagrammet viser også hvor stor del av investeringene som er finansiert ved lån. Det som ikke er finansiert ved lån er finansiert ved eksterne tilskudd og egenkapital (som korkpenger, fond, statstilskudd, inntekter fra salg av anleggsmidler, tilskudd fra private, tilknytningsinntekter). Jo lavere lånefinansiering, jo lavere blir årlige rente- og avdragsutgifter.

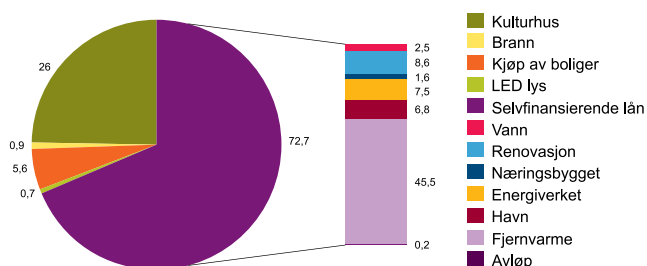
Gjeld

Det er lokalstyret som fatter vedtak om opptak av lån til formål innen Longyearbyen lokalstyre og foretakenes virksomhetsområder, og lånene regnskapsføres og betjenes via Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF.

Søylene viser at lånegjelden (opptatt lån minus ubrukte låne-midler) pr. 31.12.13 er på ca. 102 mill. kr, mot ca. 112 mill. kr pr 31.12.12. Dette gir en lånegjeld pr innbygger (ved 2 043 innbyggere i Longyearbyen pr. 31.12.13) på kr 49 834 pr. 31.12.13. Snitt lånegjeld pr innbygger i Troms fylkeskommune pr. 31.12.12 var kr 65 630, mens snitt lånegjeld pr innbygger for alle kommuner i Norge når Oslo holdes utenfor var på kr 44 301.

Lånegjelden pr. 31.12.13 er knyttet til følgende formål (beløp i mill. kr):

Figuren viser at 72,7 mill. kr av lånene er knyttet til låneformål som bør være selvfinansierende, dvs. avløp (0,2 mill. kr), fjernvarme (45,5 mill. kr), havn (6,8 mill. kr), energiverket (7,5 mill. kr), næringsbygg (1,6 mill. kr), renovasjon (8,6 mill. kr) og vann (2,5 mill. kr).

Lån til kulturhuset (26 mill. kr) betjenes av korkpenger, og finansieres slik sett ikke av lokalstyrets generelle økonomi.

Målet er at lån til ledlys (0,7 mill. kr) skal finansieres ved lavere driftsutgifter til gatelys. Lån knyttet til brann (0,9 mill. kr) og kjøp av boliger (5,6 mill. kr) finansieres via lokalstyret. Det er altså et forholdsvis lite totalt lånebeløp som belastes «kommunekassen».

28 % av total lånegjeld har fast rente, 72 % har flytende rente. Dette er innenfor finansreglementets regler.

Oppsummering

Ut fra nøkkeltallene kan det konkluderes med at virksomhetene har et godt netto driftsresultat, god likviditet og gode fondsreserver. Utfordringen ligger i forhold som vi ser tydelig allerede i dag eller som vi ser vil komme i framtiden.

For Longyearbyen lokalstyre Kultur- og fritidsforetak KF synes den største økonomiske utfordringen å være knyttet til Tilstandsrapport for Svalbardhallen som beskriver rehabiliteringstiltak som kommer fram i tid.

For Longyearbyen lokalstyre Oppvekstforetak KF er den største utfordringen at barnetallet er uforutsigbart, både innen skole og barnehage. Foretaket er sårbar for økning i barnetall som utløser behov for flere barnehageplasser eller økt bemanning ved skolen.

For Longyearbyen lokalstyre Bydrift KF ligger utfordringene i muligheten til å ta igjen etterslepet på vedlikehold på bygninger og infrastruktur og gjennomføring av nødvendige investeringer beskrevet i vedtatte planer. Lokalstyret har som intensjon at de fleste av foretakets tjenester skal være selvfinansierende. Planlagte investeringer vil føre til at brukerbetalningene vil nå et nivå langt over tilsvarende tjenester på fastlandet. En eventuell nedgang i befolkningen vil føre til at det blir færre til å betale for tjenestene, og dermed høyere kostnader på den enkelte, hvis prinsippet om selvkost skal videreføres.

Tilstandsvurdering av de store komponentene ved energiverket er gjennomført. Dette har resultert i et omfattende rehabiliteringsprogram til ca. 69 mill. kr som må gjennomføres for å sikre videre drift på energiverket i 25 år.

Vesentlige endringer i driftssituasjonen og økonomiske forhold Longyearbyen lokalstyre er avhengig av betydelige statlige overføringer for å løse sine oppgaver. For å sikre nivå og kvalitet på tjenestene, må utviklingen i de statlige overføringene tilsvare kostnadsveksten i Longyearbyen. Dette er tatt opp med Justis- og beredskapsdepartementet.

Barnetallet er uforutsigbart, både innen skole og barnehage, noe som er utfordrende spesielt opp mot volum på barnehageplasser og videregående opplæring. Et godt skole- og barnehagetilbud er viktig for å opprettholde Longyearbyen som et robust familiesamfunn.

Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for infrastrukturen i Longyearbyen som ikke er tillagt staten eller andre. Det innebærer at vi har ansvaret for vei, vann, avløp, fjernvarme, energiproduksjon, bygninger, brann, beredskap og havn. En god infrastruktur er en forutsetning for at det skal kunne være et norsk samfunn i Longyearbyen. Infrastrukturen representerer store realverdier og tilstandsvurderinger av deler av infrastrukturen viser stort vedlikeholdsetterslep, samt behov for oppgraderinger. Justis- og beredskapsdepartementet er gjort oppmerksom på at lokalstyret selv ikke kan håndtere etterslepet knyttet til bygninger og teknisk infrastruktur.

Det arbeides med en gjennomgang av gebyrregulativets bestemmelser om fastsettelse av tilknytningsgebyr. Gjennomgangen er en følge av lovlighetskontroll fra KRD vedr tilknytningsgebyr vei.

Longyearbyen lokalstyre har ved flere anledninger tatt opp problematikk knyttet til skredutsatt bebyggelse og infrastruktur i

Longyearbyen med Justis- og beredskapsdepartementet. Deler av den eldre bebyggelsen i Longyeardalen som er bygget før Longyearbyen lokalstyre ble opprettet, ligger i skredutsatt område. SNSK og Longyearbyen lokalstyre er ikke enige om ansvars- og byrdefordelingen vedrørende ras- og skredsikring for eksisterende bebyggelse.

I brev av 28.11.13 bekrefter OED at Svalbard skal vurderes på lik linje med kommuner på fastlandet ved prioritering av faglig og økonomisk bistand fra NVE innenfor gjeldende bevilgning.

Med bakgrunn i de økonomiske utfordringene som organisasjonen ser ut til å stå overfor startet administrasjonsutvalget i 2012

et arbeid der en vurderer Longyearbyen lokalstyre med foretak sine tjenester, både de lovpålagte og de ikke lovpålagte, i forhold til kvalitet og omfang, samt en vurdering av organisasjonsmodellen. Arbeidet har så langt resultert i ny organisasjonsmodell fra 1.1.14, der lokalstyret har vedtatt å endre Longyearbyen lokalstyre fra en foretaksmodell til en to-nivå organisasjonsmodell. Det innebærer bl.a. at foretakene avvikles fra 1.1.2014. Tjenester, tilbud og aktiviteter i regi av foretaket fortsetter som før, men innlemmes i Longyearbyen lokalstyre, det samme gjelder foretakets økonomi. I 2014 fortsetter arbeidet med vurdering av organisasjonens tjenester i forhold til kvalitet og omfang.

Næringsbygget. Foto: Jorunn Tove Høiland.

KORKPENGER 2013

Søkere	Søkt	Tildelt
Beboerne i Spisshusene	132 000	0
Blåmyra Bluegrassband	56 500	15 000
Borgerlig konfirmasjon på Svalbard	22 150	10 000
Dans på Svalbard	38 934	10 000
Foreldrerådet i Longyearbyen barnehage	32 044	10 000
Foreldrerådet i Polarflokken barnehage	54 000	10 000
Samarbeidsutvalget v/Kullungen barnehage	70 000	10 000
Gruvedalen Velforening felt E	92 640	50 000
Icepeople/Mark Sabbatini	70 000	50 000
Jusshjelpa i Nord-Norge	12 000	5 000
Kjetil Dahl Knutsen/Europallkonstruksjon	9 000	0
Kultur- og fritidsforetak KF (4 søknader)	633 485	235 000
Astrid H. Lerring/Matteleksehjelp	64 800	0
Longyearbyen Blandakor	200 000	120 000
Longyearbyen Bluesklubb	255 000	110 000
Longyearbyen Dykkerklubb	73 000	30 000
Longyearbyen Fotoklubb	108 500	30 000
Longyearbyen Golfklubb	45 000	30 000
Longyearbyen Hundeklubb	645 000	200 000
Longyearbyen kulturskole	80 000	20 000
Longyearbyen Jeger- og fiskerforening	105 000	60 000
Longyearbyen luftsportlag	43 500	20 000
Longyearbyen Motorsportklubb	120 000	60 000
Longyearbyen Røde Kors	317 000	200 000
Longyearbyen Storband	120 000	75 000
Longyearbyen skole VG-1, TIP	20 000	10 000
Longyearbyen skole v/6. trinn	30 000	30 000
Longyearbyen skole v/10. trinn	40 000	20 000
Longyearbyen UNNkulele band	10 000	5 000
Nabolaget Gruvedalen Panorama	80 000	0
Nett-Opp foreldreforening	150 000	0
Polargospel - Svalbard Kirke	80 000	50 000
Polarjazz	100 000	100 000
UL Polarleik	32 500	10 000
Sigrid Sandberg	80 000	0
Sirkus Svalnardo	110 000	80 000
Spitsbergen Revylag	100 000	100 000
Stiftelsen Kåre Tveter-samlingen	70 000	20 000
Store Norske Mandskor	111 000	80 000
Olaf Storø/Galleri Storø	150 000	30 000
Svalbard Irish Dance Ensemble	11 880	0
Svalbard Kirkes Speidergruppe	20 000	10 000
Svalbard Seilforening	70 000	30 000
Svalbard Turn (2 søknader)	1 666 000	800 000
Svalbard Vet	60 000	0
The Woods Matværksted	100 000	0
Toppturfestivalen Svalbard	102 900	10 000
To-takteren	300 000	50 000
Tundradundrene	30 000	5 000
UngBand Longyearbyen	44 800	0
UngFilm Longyearbyen	13 000	0
Sum	6 981 683	2 800 000

Kulturhuset med «Panserbjørn». Foto: Tone Johanne Sund.

SAMFUNNS- OG NÆRINGSANALYSEN FOR SVALBARD 2012 OG 2013

ADMINISTRASJONSSJEFENS KOMMENTARER

Samfunns- og næringsanalysen gjennomføres årlig og gir en omfattende beskrivelse av utviklingen i Longyearbyen fra begynnelsen av 1990-tallet og frem til i dag. Denne tilnærmet kontinuerlige overvåkningen av samfunnsutviklingen i en brytningstid, har vært en viktig del av den planlagte og samfunnsstyrte omstillingen Svalbard og Longyearbyen har gjennomgått i perioden. Analysen tar også for seg utviklingen i Svea og Ny-Ålesund. I tillegg utarbeides prognoser for utviklingen fremover.

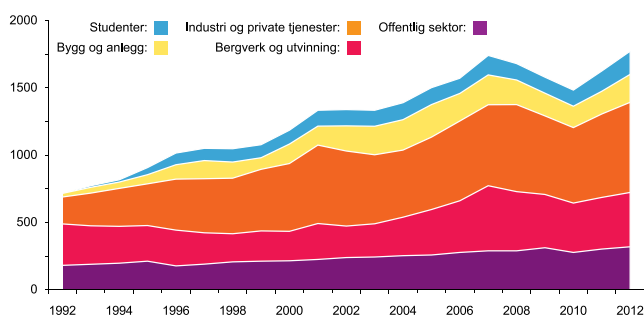
Hovedanalysen, utarbeidet av NIBR, finnes på vår hjemmeside, under publikasjoner, Samfunns- og næringsanalysen. Analysen er finansiert som et spleiselag, der Store Norske Spitsbergen Grubekompani as, Sparebank 1 Nord-Norge, Nærings- og handelsdepartementet, Justis- og politidepartementet, i tillegg til Longyearbyen lokalstyre, har vært bidragsytere.

Næringstallene i dette dokumentet er hentet fra NIBRs hovedanalyse, og omfatter næringstall for driftsåret 2012. Der Longyearbyen lokalstyre har tall for 2013, er disse benyttet. I tillegg har administrasjonssjefen kommet med egne vurderinger og kommentarer.

Næringsaktivitet

Utviklingen i sysselsettingen på 1990- og 2000-tallet har gått i bølger, se figur 1. Trenden er likevel sterk vekst i samlet sysselsetting, med midlertidige topper i 1997, 2001 og 2007.

Figur 1: Årsverk utført i Longyearbyen og Svea, fordelt på virksomhetskategorier. 1992 – 2012.

Kilde: Spørreundersøkelsene med mer.

Den første bølgen, fra 1992 til 1996, skyldtes blant annet en sterk vekst i reiselivsbransjen og i privat sektor for øvrig. Samtidig var det en nedgang i aktiviteten i gruveselskapet. Nedgangen i gruveselskapet fortsatte i 1997-1998, men ikke nok til at sysselsettingen ble redusert for Svalbard som helhet.

I den andre bølgen fikk økonomien på Svalbard fortsatte vekstimpulser fra reiselivet. Samtidig snudde den negative trenden i kullsekskapet, som fikk et oppsving fra 1998 til 1999, og påfølgende sterk vekst fra 2001. Oppsvinget i kullsekskapet skyldes blant annet at man begynte utvinning i Svea. På samme tid (1999/2000) ble transportavdelingen utskilt fra kjerneaktiviteten

Cruiseskip ved Bykaia. Foto: Marianne S. Aasen.

og overtatt av LNS Spitsbergen, noe som også bidro til vekst innen bygg- og anleggssektoren. Samlet vokste sysselsettingen med nesten 25 % mellom 1999 og 2001.

Gjennom den tredje vekstbølgen preges utviklingen igjen av kulldriften. Etter en periode med utbygging og prøvedrift, ble Svea Nord, etter vedtak i Stortinget, satt i ordinær drift i 2001. Samtidig ble det stilt krav om bedriftsøkonomisk lønnsomhet i produksjonen og produksjonstaket ble opphevet (St.prp. nr. 2 (2001-2002)). Årsproduksjonen steg fra om lag 400 000 tonn i 1999 til 1,8 millioner tonn i 2001. Dette førte på ny til bemanningsøkning og større investeringer i Svea.

Råvareprisen på kull ble i samme periode mangedoblet, noe som har virket inn på produksjonstakt så vel som på omsetning og lønnsomhet. Aktivitetsnivået nådde sitt toppunkt med nær 500 utførte årsverk i 2007, mens det økonomiske resultatet var på sitt desidert høyeste i 2008.

Selv om kulldriften hele tiden har vært kjerneaktivitet og drivkraft i den lokale økonomien, er det opplagt at Longyearbyen har fått et vesentlig mer variert næringsliv de siste 20 årene. Aktivitetsutviklingen innen de øvrige næringene er imidlertid nært knyttet opp mot utviklingen i Store Norske og forholdet illustreres ved at aktiviteten i utvalgte næringer, spesielt industri, bygg og anlegg, samt hotell og restaurant, har en sysselsettingsutvikling som sammenfaller med bergverksdriften.

I løpet av de 20 årene samfunns- og næringsanalysen har eksistert, har totalaktiviteten, målt i antall årsverk, mer enn fordoblet seg. Den sterkeste veksten har kommet innen høyere undervisning og forskning, og spesielt antall studentårsverk har økt mye siden UNIS ble etablert i 1993. Hotell- og restaurantvirksomhet har også vist nesten femdobling av aktiviteten siden 1991. Likevel ser vi at veksten ikke har vært uavbrutt.

Totalaktiviteten (eksklusive studenter) vokste med 381 årsverk, eller 31 % mellom 2003 og 2007. De tre neste årene var sysselsettingsutviklingen negativ, og antall årsverk var i 2010 tilbake på nivå med 2005. Det innebar et bortfall på 234 årsverk, eller 259 medregnet studentene, tilsvarende en nedgang på 15 % i samlet sysselsetting på tre år. Kun i 1992 var det tidligere regis-

trert vesentlig nedgang i sysselsettingen. Alle andre år har årsverksutviklingen i Longyearbyen og Svea vært, til dels sær, positiv.

I 2011 og 2012 er det igjen sterk vekst i aktiviteten med nær 18 % økning i antall årsverk. Ser vi utviklingen for alle næringer samlet, har årsverksveksten i Longyearbyen og Svea vært på mer enn 30 % siden 2003, til tross for sysselsettingsnedgang på 15 % mellom 2007 og 2010.

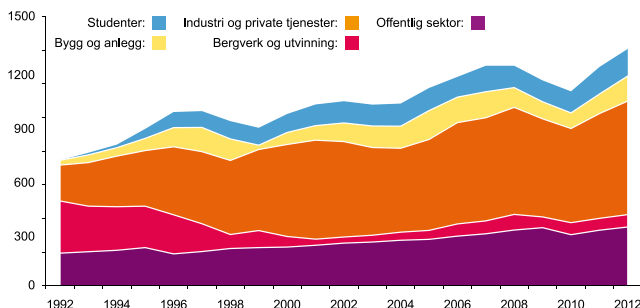
Antall årsverk i 2012 er det høyeste som er registrert uavhengig av om en regner med eller uten studentårsverkene. Siste år har antall årsverk økt med 9 % til i alt 1773 årsverk inklusive studentårsverkene. Fra 1991 til 2012 har antall årsverk økt med 845, eller 112 %. Tas studentårsverkene med, er veksten på hele 135 %.

Longyearbyen er administrativt senter og kommunikasjonsmessig knutepunkt på Svalbard, og har utviklet seg fra å være et samfunn basert på kullvirksomhet, til å være et samfunn med et variert næringsliv. Reiseliv og forsknings- og utviklingsvirksomhet (FoU), sammen med kulldrift, utgjør grunnpilarene.

Nå ser det ut til at samfunnet er på vei inn i en ny omstillingstid med redusert aktivitet i gruvegruften og de negative impulser det gir for utviklingen i Longyearbyen for øvrig. Selv om Longyearbyen-samfunnet nå synes mer robust enn det var på 1990-tallet, vil den kommende utviklingen trolig by på en rekke nye utfordringer, både for næringslivet, for lokalstyrets planlegging og sentrale myndigheters styring.

Aktivitetsutviklingen i Longyearbyen

Figur 2: Årsverk utført i Longyearbyen, fordelt på virksomhetskategorier. 1992 – 2012.

Kilde: spørreundersøkelsene m.m.

Figur 2 viser utviklingen kun for Longyearbyen. Når vi trekker ut aktiviteten i Svea, finner vi at sysselsettingen i selve Longyearbyen var på 1167 årsverk i 2012. Det er 100 flere årsverk enn året før og vi finner vekst innen alle næringer i 2012. I alt har sysselsettingen i Longyearbyen økt med 21 % siden 2010. Hoveddelen av denne økningen kom innen bygg og anlegg, med en økning på 31 årsverk. Tar vi med studentene produseres det totalt 1339 årsverk i 2012.

Aktiviteten i Svea utgjør alene en fjerdedel av totalaktiviteten i Longyearbyen og Svea. Selv om kulldriften fortsatt er dominerende i den lokale økonomien er det flere, og andre forhold som virker inn på næringsstrukturen og -utviklingen i Longyearbyen. For det første vil aktivitetsutviklingen i alle basisnæringene påvirke aktivitetsnivået i Longyearbyen direkte. For det andre vil generelle inntekts- eller etterspørselsendringer, for eksempel

som en følge av konjunktursvingninger, ha betydning for næringslivet i Longyearbyen (men ikke i Svea). Det henger blant annet sammen med at den inntekts-, og dermed konjunkturavhengige, virksomheten (avledet virksomhet) i hovedsak er lokalisert til Longyearbyen.

Den generelle sysselsettings- og befolkningsveksten de siste årene innebærer utfordringer for lokalsamfunnet. Det er behov for økt vann- og strømproduksjon, og energiverket begynner å nærme seg kapasitetsgrensen for elektrisitetsproduksjonen.

Sammenhenger i Svalbard-økonomien

For å analysere samfunns- og næringsutviklingen på Svalbard er økonomien «delt» i to:

1. Basisvirksomhet
2. Avledet virksomhet

Basisvirksomheten er den delen av næringslivet som genererer inntekter utenfra og inn til Svalbard. Disse inntektene brukes (delvis) lokalt og utgjør således etterspørselsgrunnlaget for den delen av næringslivet som produserer varer og tjenester rettet mot lokalbefolkningen og det lokale næringslivet (lokalmarkedet). Den delen av næringslivet som produserer for lokalmarkedet kaller vi avledet virksomhet.

Offentlig sektor i Longyearbyen er delt inn i to basiskategorier for henholdsvis statlig og lokal virksomhet. Disse to delene av offentlig sektor har svært forskjellige oppgaver. Statens egne oppgaver på Svalbard er definert dels med utgangspunkt i Svalbardtraktaten og den norske suvereniteten, og dels med utgangspunkt i at Longyearbyen, i kraft av å være norsk bosetting, også har statlig aktivitet. De statlige oppgavene er definert og finansiert av nasjonale myndigheter utenfor Svalbard.

Lokalstyrets oppgaver er knyttet til lokal offentlig tjenesteproduksjon og administrasjon, og defineres som basisnæring siden Longyearbyen lokalstyre tilføres offentlige midler over statsbudsjettet, samtidig som sentrale myndigheter legger de innholdsmessige rammene for lokal, offentlig tjenesteproduksjon. Hvor stor del av avledet virksomhet de enkelte basisnæringene bidrar med, beregnes på bakgrunn av basisnæringenes lokale kjøp og utbetalte lønninger.

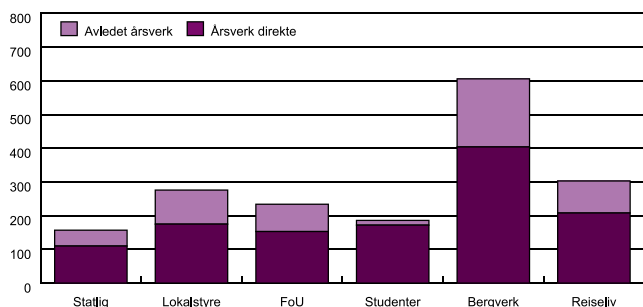
Basisaktiviteten er delt i fem hovedkategorier: «offentlig forvaltning og service», «bergverk og petroleumsvirksomhet», «romrelatert virksomhet, forskning og undervisning» (kalt FoU), «reiseliv» og «studenter». Oversikten over hvilke bedrifter som inngår i basisaktivitetene finnes i hovedanalysen.

Ser vi bort fra bygge- og anleggsaktiviteten, finner vi at sysselsettingen i avledet virksomhet har hatt flere år med tilbakegang enn vekst på 2000-tallet. I 2012 økte sysselsettingen imidlertid med 14 % til 343 årsverk. Selv uten bygge- og anleggsvirksomheten vokser dermed sysselsettingen i avledet aktivitet med en mer enn dobbelt så høy veksttakt som sysselsettingen i basis (6 %).

For driftsåret 2012 sto basisvirksomheten for rundt 65 % av den samlede sysselsettingen på Svalbard. Dett er en økning fra knapt 60 % siden 2000. Dette betyr samtidig at andelen årsverk innen avledet virksomhet har falt fra 40 % til 35 % siden 2000.

Nedenstående graf viser direkte årsverk i basisnæringene med avledet aktivitet.

Figur 3: Årsverk utført i Longyearbyen og Svea, fordelt på basis og avledet virksomhet. 2012.

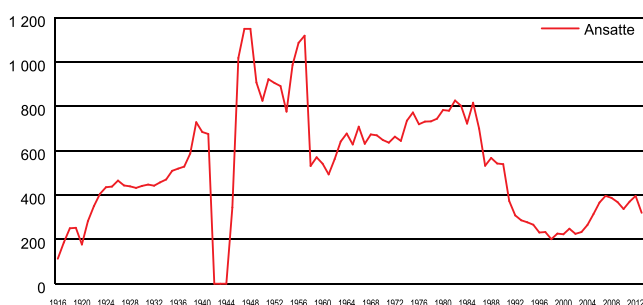

Kilde: spørreundersøkelsene m.m.

Bergverk

Aktiviteten i Store Norske har variert mye opp igjennom selskapets historie, men gjennom nesten hele 1980- og 1990-tallet var det en markant nedgang i bemanningen fra omlag 830 ansatte i 1982 til 200 i 1998, se figur 4. Nedgangen har sammenheng med dårlig lønnsomhet og redusert aktivitet i kulldriften, men er også nært knyttet til omstillingen av Longyearbyen. Oppgaver tilhørende samfunnsdriften ble overført til offentlig sektor, men Store Norske skilte også ut oppgaver som transport, forpleining og anleggsarbeid til underkontraktører i denne perioden.

Figur 4: Antall ansatte i Store Norske. 1916 - 2013.

Kilde: Store Norske.

Kulldriften står fortsatt i en særstilling på Svalbard. I 2012 ble det utført 404 årsverk i Store Norske. Dette utgjør en tredjedel av den direkte sysselsettingen og selskapet har også en dominerende posisjon i forhold til avledet virksomhet. I tillegg bidrar kulldriften til høye «eksportinntekter», selv om redusert produksjon naturlig nok også slår ut i lavere omsetning.

Gjennom hele 2000-tallet har imidlertid Store Norske holdt høy aktivitet. Ifølge planene skal årlig utvinning og produksjon fremover være mellom 1,5 og 2 millioner tonn. Perspektivene for videre kulldrift ut over Lunckefjell er imidlertid foreløpig usikre, og selskapet arbeider langsiktig med å utvikle nye forretningsområder for å sikre framtidig tilstedeværende på Svalbard, blant annet gjennom oppkjøp i Pole Position Logistics AS som driver logistiktjenester i Arktis.

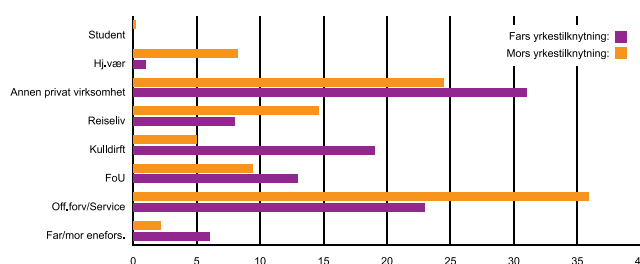
Fram mot 2016 forventer Store Norske at bemanningen i Svea vil være stabil på om lag 230 årsverk. I 2017 fases kontrakten med AF-gruppen ut, og Store Norske overtar selv ansvaret for transporttjenesten. Dette resulterer i en økning i aktiviteten i Store Norske på rundt 40 årsverk. Blant annet som et resultat av

dette forventes innleide tjenester i Svea å bli redusert fra rundt 120 årsverk til rundt 40 årsverk i 2017.

I tillegg til de direkte årsverkene bidrar Store Norske med ytterligere 202 årsverk gjennom kjøp av varer og tjenester i lokale butikker, lokale entreprenører, lønnsutbetalinger osv. Totalt bidro dermed Store Norskes aktivitet med 606 årsverk i 2012, se figur 3. Dette utgjør rundt 35 % av utførte årsverk i Longyearbyen og Svea, inkl. studentårsverkene.

Som vi ser av figur 5 hadde rundt 25 % av barnehage- og skoleunger en far eller mor som jobbet i gruveselskapet. Fallende kulldriften bort, vil det etter administrasjonssjefens vurdering kunne føre til at nærmere 40 % av årsverkene i Longyearbyen forsvinner i løpet av kort tid.

Figur 5. Barn/ungdom 0-18 år, fordelt etter fars og mors yrkestilknytning. Prosent. 2012.

Kilde: Longyearbyen lokalstyre.

FoU og studenter

Betydningen av forskning og høyere undervisning på Svalbard har økt de seinere årene. UNIS er den største bedriften i denne sektoren, men også innenfor avansert (romrelatert) virksomhet og annen forskning er det en rekke virksomheter.

Aktiviteten i sektoren FoU (det vil si romrelatert virksomhet, forskning og høyere undervisning) har vært sterkt økende siden UNIS ble opprettet i 1993. I 2012 økte sektoren med 12 årsverk til i alt 153 årsverk. I tillegg kommer studentene med i alt 172 årsverk i 2012. Antallet utførte studentårsverk har ligget mellom 103 - 172 på hele 2000-tallet.

FoU-sektoren kjøpte varer og tjenester lokalt for 86 millioner kroner i 2012 (en nedgang på 10 millioner fra 2011). Dette sammen med lønnsutbetalinger gjør at FoU-sektoren i tillegg til 153 direkte årsverk, bidro med 81 årsverk innenfor avledet virksomhet. I tillegg bidro studentenes lokale kjøp med 14 årsverk i avledet virksomhet i 2012. Totalt bidro dermed FoU-sektoren og studentene med 419 årsverk, se figur 3.

Offentlig sektor

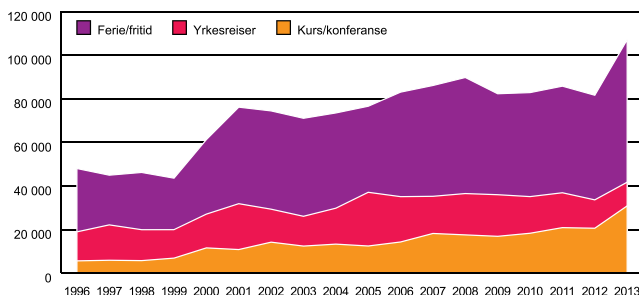
Aktiviteten innen offentlig sektor har vært relativt stabil siden 1991, dersom økningen ved UNIS holdes utenfor. Vi har valgt å se nærmere på tallene fra 2008 til 2012. I denne perioden har antall årsverk i offentlig sektor, inkl. UNIS og studenter, økt med 80 (19 %). Øvrige næringer, både basis og avledet, har i samme periode også økt med 12 årsverk (1 %). I samme periode har befolkningen økt med 62 personer (3 %).

I analysen er offentlig sektor delt i «statlig sektor» og «lokalstyre». I 2012 ble det samlet utført 285 årsverk innen offentlig sektor. Av disse ble 110 årsverk utført innen statlig sektor, og 175 innen lokalstyret. Fra 2011 til 2012 ble statlig offentlig sektor re-

dusert med tre årsverk, mens lokal offentlig sektor (Longyearbyen lokalstyre) økte med 9 årsverk. Statlig sektor brukte 38 millioner til kjøp av varer og tjenester lokalt og lokalstyret 106 millioner. Legges lønnsutbetalingene til, bidrar offentlig sektor med 148 årsverk i avledet virksomhet. Totalt bidrar denne sektoren dermed med 433 årsverk.

Reiseliv

Figur 6: Gjestedøgn ved hoteller/pensjonater i Longyearbyen, etter reiselivssegment. 1996 – 2013.

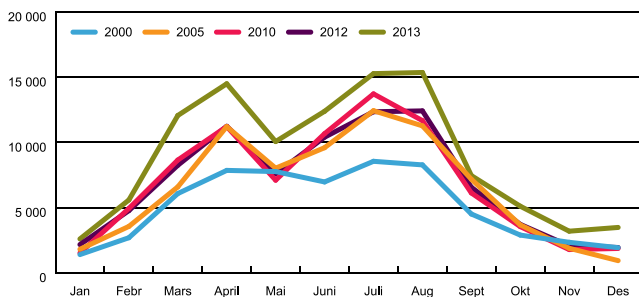

Kilde: Svalbard Reiseliv.

Reiselivet har vært et viktig satsingsområde på Svalbard siden 1990-tallet. For å beregne betydningen av reiselivet er utgangspunktet at tilreisende legger igjen penger i en rekke virksomheter. Dette gjelder reiselivsoperatører, hoteller, serveringssteder og andre operatører som normalt regnes til reiselivet, men inkluderer også handelsnæringa, servicebedrifter, offentlige virksomheter mv. I forbindelse med undersøkelsen ber vi derfor alle bedriftene om å beregne hvor stor andel av omsetningen som er rettet mot tilreisende. Summen av dette utgjør reiselivsomsetningen.

Fra 2011 til 2012 var det en liten nedgang i antall gjestedøgn, mens vi fikk en økning fra 2012 til 2013. I 2012 ble det registrert 85.785 gjestedøgn i Longyearbyen, og i 2013 var dette økt til 107.096 gjestedøgn, se figur 6. Med unntak av kategorien Yrkesreiser, som viser en årlig nedgang siden 2009, har segmentene Kurs/konferanse og Ferie/fritid vist en årlig øking i den samme perioden.

Figur 7: Månedlige gjestedøgn ved hoteller og pensjonater i Longyearbyen. 2000, 2005, 2010, 2012 og 2013.

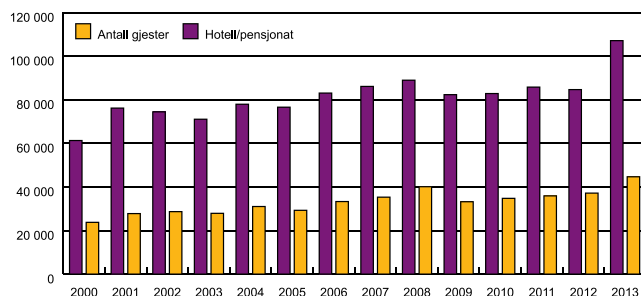

1) April/mai 2010: Askesky fra Island. Kilde: Svalbard Reiseliv.

Overnattingskapasiteten i reiselivet er sprenget i høysesong, mens det er betydelig ledig kapasitet i lavsesong. Reiselivsnæ-

ringen ønsker å spre besøkene mer utover kalenderåret, men det er det utfordrende å få til. Høyaktivitetstider er april og juli/ august, se figur 7. Resten av året har Longyearbyen potensiale for videre vekst.

Figur 8: Gjestedøgn og antall gjester ved hoteller og pensjonat i Longyearbyen. Per år. 2000 - 2013.

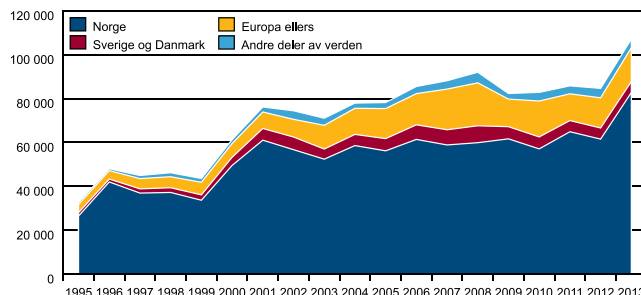

Kilde: Svalbard Reiseliv.

Hver gjest hadde et snittopphold på 2,4 døgn i 2013. Siden 2000 har snittoppholdet variert mellom 2.2 (2008) og 2.7 (2001) døgn. I underkant av 45.000 turister bodde på hotell i Longyearbyen i 2013. Dette er en økning på rundt 7.500 turister fra 2012. I tillegg kommer de oversjøiske cruiseturistene, og turistene på ekspedisjonskruisene dersom de ikke overnatter i Longyearbyen. Selv etter økningen i antall gjester i 2013, ligger vi bare rundt 5000 gjester over 2008-nivået da det ble registrert i overkant av 40.000 gjester i Longyearbyen, se figur 8.

Totalt hadde hotell/pensjonater i Longyearbyen et belegg på rundt 40 %, både i 2011 og i 2012, mens det i 2013 økte til rundt 50 %.

Figur 9: Gjestedøgn etter den tilreisendes nasjonalitet. 1995 – 2013.

Kilde: Svalbard Reiseliv.

77 % av de besøkende i 2013 var nordmenn. Antall utlendinger har imidlertid også økt over tid, men andelen er fortsatt relativt lav. I 2013 var det i første rekke tilreisende fra Europa som sto for den største andelen utenlandske tilreisende, mens andelen fra verden for øvrig kun utgjør rundt 4 %, se figur 9. Siden 1995 hadde vi det høyeste antallet utenlandske gjestedøgn i 2008 med 32.000, sammenlignet med 2013 da tallet var på 24.000.

Utviklingen i reiselivet preges av svingninger, sesongvariasjonene er store, og bruken av deltidsstillinger og midlertidige engasjementer er høy. Selv om næringen har utviklet seg mye siden oppstarten, er ikke sysselsettingen vesentlig høyere enn for ti år siden. Antallet direkte årsverk økte med 3 % fra 2011 til 2012, det

vil si fra 202 årsverk i 2011 til 208 i 2012. I tillegg har reiselivet kjøpt varer og tjenester lokalt for 99 millioner kroner i løpet av 2012. Dette er en økning på 6 millioner fra 2011. Legges lønns-utbetalingene til, bidrar reiselivet med 95 årsverk i avledet virksomhet. Totalt bidro reiselivet dermed med 303 årsverk i 2012, se figur 3.

Administrasjonssjefen ser at reiselivsnæringen er en næring som er sårbar i forhold til endringer i verdensmarkedet, som finanskrisen og for høye priser. Likevel er administrasjonssjefen optimistisk da det er sterk samhandling innenfor sektoren lokalt, samtidig som det nå utvikles en ny reiselivsplan for Svalbard, Masterplan 2025. I tillegg ser administrasjonssjefen at det jobbes godt med å utvikle bærekraftig turisme relatert til de strenge miljøkravene i Arktis. Dette er viktig for næringens fremtid.

Fra våren 2013 satte flyselskapet Norwegian opp tre ukentlige direkteflygninger mellom Oslo og Longyearbyen. Etter administrasjonssjefens vurdering er det blant annet denne kapasitetsøkningen som bidrar til den gode økningen i antall gjestedøgn fra mars 2013, se figur 7.

Oversjøisk cruisetrafikk

Som det framgår av tabell 1 er antall oversjøiske cruiseanløp økt fra 40 anløp i 2006 til 48 anløp i 2013, en økning på 20 %. Samtidig er antall cruisepassasjerer økt med 15.000, fra 23.000 til 38.000, en økning på 65 %.

Fra 2007 er det innført begrenset forbud mot bruk av tungolje på Svalbard. Forbudet utvides fra 2015, til å gjelde størstedelen av Svalbards territorialfarvann. Oversjøiske cruisebåter anven-der hovedsakelig tungolje som drivstoff i dag. Det gjenstår å se hvordan et slikt utvidet forbud vil påvirke aktiviteten i og rundt Svalbard.

Tabell 1: Oversikt over antall anløp og antall passasjerer, relatert til reiselivet. Longyearbyen. 2009 – 2013.

	2009	2010	2011	2012	2013
Antall anløp (reiseliv)					
Cruisebåter (oversjøiske)	50	52	37	49	48
Turistbåter (ekspedisjonsreise)	146	126	118	190	153
Dagsturbåter (lokalbåter)	292	258	245	251	284
Lystbåter	86	130	118	68	87
Sum ant. anløp (reiseliv)	574	566	518	558	572
Passasjerer (reiseliv)					
Dagsturbåter	24 432	25 075	22 937	38 345	38 019
Turistbåter (ekspedisjonsreise)	7 559	6 470	7 272	8 622	7 726
Cruisebåter	9 407	8 578	8 837	8 124	11 132
Sum ant. passasjerer (reiseliv)	41 398	40 123	39 046	55 091	56 877

1) Egne tall for dagsturbåter først fra 2007/2008.

2) Fra 2008 er del 1 (21 meter) av ny flytekai (totalt 42 m) tatt i bruk.

Kilde: Longyearbyen lokalstyre.

I 2010 besøkte rundt 25.000 oversjøiske cruiseturister Svalbard. En spørreundersøkelse i 2010 blant 39 bedrifter i Longyearbyen, samt Kings Bay i Ny-Ålesund, viste at drøyt 21 millioner kroner (18,6 i Longyearbyen og 2,5 i Ny-Ålesund) av omsetningen var relatert til denne trafikken. Dette utgjør om lag 6 – 7 % av reiselivets totale omsetning og sysselsetting. I henhold til NIBRs beregninger skaper dette en omsetning på 26,4 millioner kroner i Longyearbyen og 28,9 millioner om Ny-Ålesund inkluderes.

Dette gir en omsetning på rundt 1000-1200 kroner per tilreisende. Dette inkluderer blant annet kaiavgifter og miljøavgift. Fra 2010 til 2013 har antallet cruisepassasjerer økt med 50 prosent selv om antall cruiseskipsanløp er rimelig likt i 2010 og 2013. I 2013 besøkt 38.000 oversjøiske cruisepassasjerer Svalbard.

Annen virksomhet

Når det gjelder annen virksomhet omfatter dette all avledet virksomhet, det vil si blant annet butikker, entreprenører, og håndverkere. Innen annen virksomhet ble det i 2012 utført totalt 551 årsverk. Dette er en økning på rundt 17 % fra 2011.

Pendling

I teorien eksisterer det ikke pendling til fastlandet fordi alle ansatte, blant annet i Svea, har boligadresse i Longyearbyen. Bolig inngår i arbeidsbetingelsene, og lokaladresse er dessuten en forutsetning for svalbardskatt og motorisert ferdsel i utmark. Det finnes ikke offisielle opplysninger om hvor stort omfang pendlingen har. Pendling til fastlandet omfatter i all hovedsak de som går i 14-dagers skiftordning, og mange av disse har Svea som arbeidssted. De jobber dermed i Store Norske eller hos selskaps underleverandører i Svea.

Store Norske oppgir i sin årsmelding for 2012 at 230 av selskaps 396 ansatte, dvs. 58 %, arbeider turnus etter en 14/14-rotasjon, mens 56 ansatte jobber i 7/7-rotasjon. Det antas at så å si alle i 14/14-turnus i realiteten pendler mellom Svalbard og fastlandet, mens flere i 7/7-ordningen faktisk oppholder seg i Longyearbyen mellom skiftene. Det er rimelig å anta at forholdet er noenlunde tilsvarende for underleverandørene.

De fleste virksomheter rapporterer om en betydelig utfordring ved ansettelser, nemlig mulighetene for jobb til samboer/ektefelle. Det må antas at denne problemstillingen gjelder også i forhold til beslutninger om pendling. Et godt utbygd og variert arbeidsmarked i Longyearbyen kan således bidra til å redusere pendlingen. Pendlingen til fastlandet kan dessuten påvirkes ved bruk av økonomiske virkemidler slik som skatte- og avgiftspolitik, ved styring av prisutviklingen og ved tilpassing av tjenestetilbudet rettet mot befolkningen.

For utregningen av avledet virksomhet legges det til grunn at flesteparten av pendlerne har sin familie på fastlandet, og dermed bruker en mindre andel av inntekten sin i Longyearbyen. Dette er naturligvis en sterk forutsetning og ikke nødvendigvis et uttrykk for at man tror det er slik. Et helt presist anslag over pendlingens betydning vil kreve egne undersøkelser.

Fastlandspendlingen har imidlertid ikke noen betydning for bedriftenes lokale kjøp, og den betyr heller ikke noe for sysselsettingen i bedriftene, enten man måler antall sysselsatte eller antall årsverk.

Boligsituasjonen i Longyearbyen

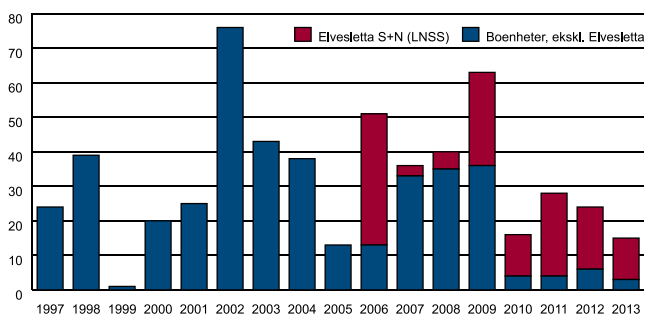
Boligsituasjonen i Longyearbyen har utviklet seg mye i løpet av 1990- og 2000-tallet og den mest betydningsfulle endringen er trolig framveksten av et kommersielt boligmarked. Ordningen med at bolig følger jobb kan imidlertid synes fornuftig i et samfunn der folk bare er innom noen år for å jobbe, og der gjennomsnittlig botid er om lag fem år. Longyearbyen skal dessuten ikke være et livsløpssamfunn.

Boligbyggingen tiltok i særlig grad med aktivitetsveksten og diversifiseringen av næringslivet på 2000-tallet. Gradvis har pri-

vate aktører overtatt både prosjektering og bygging, og dermed også profitt og risiko. Markedet for bolig er kommersialisert, og det er flere som eier egen bolig. Boligbyggingen er et uttrykk for at Longyearbyen fornyes og utvikler seg i retning av et «normal-samfunn».

Det kan også virke som satsingen innen boligbyggingen gir uttrykk for befolkningens optimisme eller pessimisme i forhold til framtiden, se figur 10. I 1999, da kun en bolig ble ferdigstilt, ventet lokalsamfunnet på ny Svalbardmelding og hva den ville si om satsingen på framtiden; kulldrift eller ikke. I 2001 besluttet Stortinget permanent drift i Svea Nord, og 2002 var det første året siden begynnelsen av 1970-tallet at kulldriften ble drevet med overskudd. I 2005 brant det i Svea Nord. I 2010 reduserte Store Norske antall årsverk med 30, samtidig som antall årsverk ved UNIS ble sterkt redusert.

Figur 10: Ferdigstilte boenheter i Longyearbyen. 1997 – 2013.

Kilde: Longyearbyen lokalstyre.

Framskrivning av næringsaktiviteten

Gode framskrivninger er viktige forutsetninger for rasjonell planlegging av blant annet offentlig tjenesteproduksjon, infrastrukturbygging og tilrettelegging av tomter. Slik sett er de nyttige for lokale offentlige myndigheter, men også for staten. Samtidig kan framskrivingene bidra til å gi næringsaktører og befolkning mer

kunnskap om framtida. Behovet for gode framskrivninger er trolig større i Longyearbyen enn på fastlandet, der lokalsamfunnetes fleksibilitet er vesentlig større. Samtidig blir slike framskrivninger kanskje mer usikre på Svalbard enn på fastlandet, på grunn av blant annet den store turnoveren i samfunnet her.

NIBR har utarbeidet flere alternative framskrivninger. En oversikt over alle finnes i hovedrapporten til NIBR. I dette sammenhaget omtales Hovedalternativet.

Sysselsettingen

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Vekst
Statlig virksomhet	110	111	111	112	112	113	2,50
Lokalstyret	175	176	178	181	185	188	7,40
FoU	153	156	159	162	165	169	10,40
Studenter	172	189	208	212	217	221	28,40
Bergverk	404	388	324	320	327	372	-7,80
Reiseliv	208	212	216	221	225	230	10,40
Sum basis	1 222	1 233	1 196	1 208	1 231	1 293	5,80
Avledet virksomhet	551	549	523	527	537	566	2,70
Total Lyb og Svea	1 773	1 782	1 719	1 735	1 768	1 859	4,80

Tabell 2: Antall årsverk i basisnæringene og avledet virksomhet i hovedalternativet. Observert 2012. Framskrivinger 2013-2017. Longyearbyen og Svea. Kilde: Beregninger av NIBR. Bedriftsundersøkelsen.

Sysselsettingsutviklingen på Svalbard er framskrevet med utgangspunkt i anslag fra hver basisnæring på veksten i disse næringene fram til 2017. Når anslagene for alle næringene legges sammen, forventes det at sysselsettingen i Longyearbyen og Svea, inklusive studentene, vil få en liten vekst i årene framover, fra 1773 årsverk i 2012 til et anslag på 1859 årsverk i 2017. For nærmere forklaring og utregning, se hovedanalysens kapittel 4. Til tross for at framveksten av supplerende næringer har gitt et mer variert næringsliv i Longyearbyen, er utviklingen fortsatt nært knyttet til aktiviteten i kulldriften. For kulldriften er aktiviteten framover basert på Store Norskes egne tall. Disse tallene viser en moderat nedgang i antall årsverk på 8 %, fra 404 årsverk i 2012 til 372 i 2017. I tillegg kommer forventet reduksjon i den avledede aktiviteten, blant annet ved at Store Norske selv overtar ansvaret for transporttjenesten når kontrakten med AF-gruppen fases ut i 2017. Samlet utgjør innleide tjenester rundt 123 årsverk i 2012. Dette forventes redusert til å utgjøre mindre enn 40 årsverk fra og med 2017.

Offentlig virksomhet deles i statlig virksomhet og Longyearbyen lokalstyre. Aktiviteten i offentlig virksomhet har i all hovedsak vokst relativt jevnt siden 1991. Bortsett fra i en kort periode på 1990-tallet, da det var nedgang i aktiviteten på grunn av konkurranseutsetting. Gjennomsnittlig, årlig vekst de siste fem årene har vært på 3,5 %. I årets analyse legges det opp til fortsatt svak vekst i statlig sysselsetting på 0,5 %. Sysselsettingen i Longyearbyen lokalstyre er mer direkte knyttet opp mot befolkningsutviklingen, og gis et korrektiv basert på utviklingen i barnetallene. Det innebærer en årlig vekst i offentlig virksomhet på om lag 2 %. Dette gir en vekst til 301 årsverk i 2017 mot 285 årsverk i 2012.

Offentlig virksomhet og romrelatert virksomhet, forskning og høyere undervisning er i stor grad styrt av befolkningsutvikling, skatteinngang og bevilgninger over statsbudsjettet. Mye av lo-

Sjøområdet. Foto: Svein Olav Ween.

kalstyrets aktivitet er brukerorientert, og behovet for «kommunale» tjenester er direkte koplet mot befolkningens størrelse.

Reiselivet er en næring som er svært følsom for svingninger i økonomien. I gode år øker reiselivsaktiviteten, mens den avtar i nedgangskonjunkturer. Hvorvidt Svalbard som reisemål er spesielt sårbart for disse svingningene, er uvisst. På den ene siden kan det argumenteres for at det prissjiktet en reise til Svalbard ligger i, vil redusere etterspørselen når inntekten i samfunnet går ned (vokser saktere). På den annen side er reiselivsproduktene som tilbys av en slik unik karakter at de som ønsker å reise til Svalbard, reiser uansett.

Det er fortsatt potensial for vekst innen reiselivet. I 2013 tok Norwegian igjen opp regulær ruteflygning til Svalbard med tre fly i uka. Dette har ført til økt aktivitet, ikke bare i høysesongen, men også i mørketiden. Kapasitetsutnyttelsen ved hoteller og pensjonater tilsier at Longyearbyen kan ta imot flere gjester gjennom hele året, men den største utfordringen ligger i å øke belegget utenom høysesonger.

De reiselivsaktørene vi har vært i kontakt med uttrykker i år større optimisme for framtiden, men oppgir samtidig at framtidsutsiktene avhenger av hvor tilgjengelig turistene oppfatter Svalbard. Flytilbudet anses derfor som den viktigste rammebetingelsen for næringen. I løpet av 2014 planlegger en av aktørene en hotellutvidelse i sentrumsfeltet på 31 rom. I tillegg har flere aktører meldt sin interesse for å bygge hotell på Elvesletta Nord., og våren 2014 har en av aktørene sendt søknad om oppføring av et hotell med 130 gjesterom. Aktører for næringen signaliserer tro på fortsatt vekst, men at marginene for drift er tøffere.

Virksomhetene i reiselivsnæringen lever ikke kun av turisme. Lokalbefolkningen og det lokale næringslivet utgjør et viktig kunded grunnlag gjennom store deler av året. Utviklingen i folketall og innen andre næringer har derfor stor betydning for reiselivsbedriftene. På grunnlag av signaler fra aktørene, endring i flytilbudet og forventet utvikling innen andre basisnæringer, er det lagt opp til moderat vekst for reiselivet på 2 % årlig. Det innebærer en vekst på i alt 22 årsverk til 232 fram mot 2017. Det gir en samlet vekst på 10 %.

Sektoren forskning, høyere undervisning og romrelatert virksomhet (FoU-sektoren) utgjør en noe sammensatt kategori, som har vært i sterk vekst de siste 20 årene, med unntak av 2010 da antall årsverk gikk ned med 22 %. De to siste årene har sysselsettingen ved UNIS økt betydelig og målet for 2013 var om lag 210 studentårsverk, mens måltallet for 2014 er om lag 220 studentårsverk. I 2013 produserte UNIS 175 studentårsverk, en økning på rundt 15 årsverk fra 2012. Det tar tid å utvikle nye emne-tilbud og rekruttere studenter til disse emnene, noe som medfører en tidsforsinkelse med hensyn til måloppnåelsen. Utviklingen viser imidlertid at UNIS er i rute i forhold til målsettingen. I løpet av 2013 var det 497 studenter som tok ett eller flere emner ved UNIS.

Beregningene for vekst innen FoU-sektoren viser at gjeldende forutsetninger gir en vekst på 16 årsverk til i alt 169, og 49 årsverk blant studentene til 221 studentårsverk i 2017.

Med utgangspunkt i de forutsetningene beregningene bygger på, vil sysselsettingen i basisnæringene øke med seks prosent fra 2012 til 2017. Det utgjør 71 årsverk, hvorav studentårsverkene alene bidrar med 49 årsverk. Utviklingen i bergverk bryter imidlertid med det generelle bildet, med en aktivitetsnedgang på 8 % totalt. Nedgangen i antall årsverk er imidlertid sterkere i

årene mot 2015 (21 %) siden sysselsettingen forventes å øke igjen fra 2016.

Utviklingen i antall årsverk i avledet virksomhet er beregnet med utgangspunkt i utviklingen i basisnæringene. Omfanget av avledet virksomhet avhenger med andre ord blant annet av basisvirksomhetens lokalkonsum og er av stor betydning for vare- og tjenestetilbudet som tilbys privatpersoner og virksomheter i Longyearbyen. Sysselsettingen i avledet virksomhet viser svakere vekst enn hva som er tilfelle for basisnæringene samlet. Det skyldes i første rekke redusert bruk av innleide tjenester i Store Norske. Ifølge beregningene vil avledet virksomhet få en vekst på 16 årsverk fram mot 2017.

Samlet sysselsettingsutvikling framover

Resultatene av framskrivningen av utviklingen i sysselsettingen viser at det i 2017 kan bli utført rundt 1850 årsverk i Longyearbyen og Svea. Det kan se ut som om vi i får en liten nedgang i 2014 og 2015, men at antall årsverk deretter øker igjen.

Familiesamfunnet i Longyearbyen

Norske myndigheter har klare målsettinger knyttet til utviklingen av de norske lokalsamfunnene på Svalbard. Man ønsker å befeste Longyearbyen som et robust lokalsamfunn, og Longyearbyen har de siste årene konsolidert seg som et moderne familiesamfunn med godt utbygd offentlig infrastruktur og et generelt godt tjenestetilbud, samtidig som man ikke legger opp til at Longyearbyen skal være et livsløpssamfunn. Dette innebærer blant annet at det offentlige tjenestetilbudet innenfor viktige felt som helse- og sosialområdet er begrenset. Ønsket er som nevnt å legge til rette for at Longyearbyen skal være et familiesamfunn og det innebærer at lokalstyret skal tilby tjenester rettet mot familier, og barn og unge spesielt. De tyngste tjenestene i denne sammenhengen er skole og barnehage, men tilbudet omfatter også SFO, kulturskole, bibliotek, ungdomsklubb og annet.

Befolkningsutviklingen

Befolkningsutviklingen på Svalbard har to særskilte kjennetegn. Det ene er at yrkesfrekvensen er svært høy. Blant den voksne befolkningen på Svalbard (personer over 19 år) utføres i snitt ett årsverk per person. Landsgjennomsnittet er snaut 0,80 årsverk per person i aldersgruppen 20-66 år. Det betyr at alle registrert bosatte voksne på Svalbard jobber (i gjennomsnitt) ett årsverk per år. Dette er ikke til hinder for at noen er hjemmeverende (og jobber lite eller ingenting), at andre jobber vesentlig mer enn ett årsverk per år eller at noen som jobber på Svalbard ikke er registrert bosatt her. Det andre kjennetegnet er at det er svært høy utskifting av befolkningen. Rundt 20 prosent av alle innbyggere skiftes ut hvert år, se tabell 4.

Utviklingen i folketallet er tett knyttet opp imot, og i realiteten begrenset av, veksten i antall arbeidsplasser. Svalbard er et sted man drar til for å jobbe, noe som reflekteres i et én til én-forhold mellom antall voksne innbyggere og gjennomførte årsverk.

Ved utgangen av 2013 var det rundt 2050 innbyggere i Longyearbyen. En nedgang på rundt 50 personer fra utgangen av 2012. Av denne endringen var det en reduksjon på 73 nordmenn, mens utenlandske statsborgere økte med 22 personer. I tillegg til Norge, hadde 43 nasjoner borgere i Longyearbyen per 31.12.2013.

Flernasjonalitet

Tabell 3: Befolkning i Longyearbyen, etter nasjonalitet. Per 31.12.2006-2013.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Norge	1708	1703	1661	1598	1626	1636	1563
Utlendinger totalt	305	329	356	368	430	458	480
Thailand	67	89	96	90	103	108	111
Sverige	50	50	66	70	90	91	112
Danmark	22	28	33	27	30	35	29
Tyskland	30	28	26	22	22	22	21
Russland/(Ukraina) 1)	37	35	43	48	45	43	44
Øvrige Europa	73	67	55	62	73	87	97
Øvrige utenom Europa	26	32	37	49	67	72	66
Totalt	2013	2032	2017	1966	2056	2094	2043

Kilde: Svalbard skattekontor.

Det er en høy og økende andel utlendinger som er bosatt i Longyearbyen. I 2002 (da Longyearbyen lokalstyre ble etablert) utgjorde de utenlandske innbyggerne omlag 10 % av befolkningen. I 2013 er denne andelen økt til 23,5 %. Sammenligner vi med fastlandet, så utgjør andelen utenlandske statsborgere der 9,5 % av befolkningen i hele landet. Ved utgangen av 2013 bodde det 480 utlendinger og 1563 nordmenn i Longyearbyen. De to største utenlandske gruppene utgjøres nå av svensker og thailendere.

Fra utgangen av 2007, da antall nordmenn var på det høyeste siden LL ble etablert, til utgangen av 2013, er antall nordmenn redusert med 145 personer. I samme periode er antallet utenlandske statsborgere økt med 175 personer.

Når det gjelder nasjonaliteter blant barnehage- og skolebarn, reflekteres befolknings-sammensetningen også her. Rundt 23 % av barn/unge er ikke-norske, og flere kommer til Longyearbyen uten å forstå eller snakke norsk.

Antallet minoritetsspråklige barn gjør at behovet for tolketjenester øker både i barnehage, skole og barnevern. Det må også gis tilbud om særskilt opplæring i norsk i grunnskolen for flere elevgrupper enn før.

Befolkningsstruktur

Figur 11: Befolkningen prosentvis fordelt på femårige aldersgrupper. Fastlandet og i de norske bosettingene på Svalbard. Per 31.12.2012.

Kilde: SSB, Svalbard skattekontor.

Befolkningsstrukturen på Svalbard er svært forskjellig fra strukturen på fastlandet, se figur 11. Ikke minst ligger kvinneandelen

betydelig lavere. Noe over 40 % av innbyggerne på Svalbard er kvinner, mot 50 % på fastlandet. Andelen barn og unge (0-19 år) av totalbefolkningen er nå omtrent lik på Svalbard sammenlignet med fastlandet. Per 2012 utgjør denne gruppen om lag 23 % av befolkningen på Svalbard, mot 25 % på fastlandet. Andelen voksne fra 20 år til 59 år utgjør 73 % på Svalbard mot 54 % på fastlandet, mens andelen eldre enn 60 år utgjør kun 5 % på Svalbard, mot 21 % på fastlandet. Dette henger sammen med at Longyearbyen ikke er ment å være et livsløpssamfunn, og er derfor ikke tilrettelagt med for eksempel sykehjemsplasser eller aldersboliger.

Disse momentene illustrerer en rekke viktige forhold knyttet til Svalbard som bosetting. Det er et sted folk kommer for å jobbe. Selv om utviklingen har gått i retning av flere kvinnearbeidsplasser, er det fortsatt en overvekt av menn som tar seg jobb på Svalbard.

Det bor en del familier på Svalbard, men den lavere andelen barn og unge kan tyde på at mange av dem som jobber på Svalbard er enslige og barnløse, eller har familie på fastlandet.

Stor turnover

Tabell 4: Turnover 1) i de norske bosettingene 2). Svalbard. 2005 – 2013.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Folketall pr. 31.12	1947	2001	2055	2071	2059	2006	2102	2138	2082
Utflytting	382	484	506	470	377	394	428	403	455
Turnover	20%	25%	25%	23%	18%	19%	21%	19%	21%

1) Turnoveren viser hvor stor prosent av folketallet ved årets begynnelse som flytter fra Svalbard i løpet av året.

2) Tallene inkluderer bosettingene Longyearbyen, Ny-Ålesund og Svea, samt fangstfolk.

Kilde: Svalbard skattekontor, Longyearbyen lokalstyre.

Det ligger i sakens natur at det er langt større gjennomtrekk i Longyearbyen enn i tilsvarende lokalsamfunn på fastlandet. Dette er reflektert blant annet i målene for svalbardpolitikken, der det heter at Longyearbyen ikke er, og ikke skal være, et livsløpssamfunn.

Et særtrekk ved Longyearbyen er derfor den høye turnoveren, både i befolkningen og i bedriftene, se tabell 4. I 2006 og 2007 var turnoveren på 20 % i bedriftene. De tre neste årene gikk den nedover, for så å øke igjen i 2011 til 18 %, og så gå litt ned igjen i 2012 til 16 %. Dette betyr at 16 % av de som hadde fast stilling i Longyearbyen ved inngangen til 2012 sluttet i løpet av året.

Når det gjelder turnoveren blant innbyggerne i de norske bosettingene, har den vært både høyere og lavere enn i arbeidssammenheng. Når den er høyere, betyr det at de som flytter ut i større grad har med seg familie enn de som flytter inn, og når den er lavere, flytter det flere med familie inn enn ut. I 2006 og 2007 var turnoveren i hele befolkningen på 25 %. I 2013 var den på 21 % (455 personer flyttet fra Svalbard).

Samtidig viser tallene at litt over 40 % av befolkningen har bodd her i 2 år eller mindre, mens i underkant av 6 % har bodd her i 20 år eller mer.

Tabell 5. Befolkning Longyearbyen. Barn – ungdom – voksne.
Per 31.12. 2004-2013.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Barn 0–5	160	216	177	162	180	173	156
Barn 6–18	212	200	244	281	276	298	287
Voksne	1641	1 616	1 596	1 523	1 602	1 623	1 605
SUM	2013	2 032	2 017	1 966	2 058	2 094	2 048

Kilde: Svalbard skattekontor.

Totalt antall barn/unge fra 0 – 18 år har økt fra 350 i 2004 til 443 i 2013. Fra 2008 til 2009 ser vi imidlertid en reduksjon på 39 barn i gruppen 0-5 år, men gruppen 6-18 år har en økning på 44 barn. Selv om Longyearbyen ikke er et livsløpssamfunn, er det en målsetting at det skal være et robust familiesamfunn. Men et robust familiesamfunn må ha en viss stabilitet. Blir det for stor gjennomtrekk, kan det være vanskelig å etablere sosiale bånd og trygge rammer for barn og unges oppvekst. Det er derfor viktig å følge utviklingen i turnoveren nøye.

Når det gjelder basisnæringene så har næringsgruppen «bergverk» vanligvis hatt svært lav turnover. Mens denne gruppen hadde en turnover på 7 % i 2011, var denne økt til 21 % i 2012. Både «offentlig forvaltning» og «FoU» hadde en mye lavere turnover i 2012 enn i 2011. I 2012 var turnoveren i disse gruppene på henholdsvis 10 % og 9 %, mot 15 % og 18 % i 2011. «Reiseliv» har vanligvis hatt en høyere, og til dels mye høyere, turnover enn de andre basisnæringene. I 2012 hadde imidlertid «reiseliv» en turnover på 17 %, mot 22 % i 2011. I gjennomsnitt gir dette en turnover på 15 % for basisnæringene i 2012, mens snitt for alle bedriftene var på 16 %.

I 2012 var 1578 av stillingene i Longyearbyen og Svea faste stillinger, mens 646 var sesongengasjement. Innen bergverk var 99 % av de faste stillingene heltidsstillinger, mens for reiselivet var denne andelen på 66 %. For næringslivet samlet var 85 % av de faste stillingene heltidsstillinger.

Framskrivning av befolkningstall

Tabell 6: Framskrivning av befolkningen i de norske bosettingene på Svalbard (inkl. Ny-Ålesund). Antall innbyggere fordelt på aldersgrupper.
Observert 2012. Framskrevet 2013–2017.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barn 0–5	173	173	166	167	170	178
Barn 6–18	298	297	286	288	293	306
Voksne	1687	1696	1637	1651	1683	1769
SUM	2158	2165	2088	2107	2146	2254

Kilde: Longyearbyen lokalstyre og NIBR

Hovedmålet for norsk svalbardpolitikk er å opprettholde norske samfunn på Svalbard, spesielt i Longyearbyen hvor målet er et robust familiesamfunn. Hvorvidt myndighetene lykkes, synliggjøres blant annet gjennom utviklingen i folketall og befolknings sammensetning. Dette er også de viktigste parameterne for lokal planlegging, blant annet for å finne riktig dimensjonering av det offentlige tjenestetilbudet. I denne planleggingen er utviklingen av barnetallet viktig, spesielt når det gjelder barnehage- og

skoletilbudet. Utfordringene dette gir viser blant annet siste års utvikling i barnetallet, se tabell 5, hvor det var en stor uforutsett økning i gruppen 0-5 år fra 2007 til 2008. I 2010 er vi så tilbake på antallet fra 2007. Antall barn/unge mellom 6-18 år, derimot, har forandret seg lite de siste årene. Fra 2008 til 2009 snudde imidlertid denne utviklingen, og vi fikk en økning på rundt 40 barn, både i 2009 og i 2010. Etter en liten nedgang i 2011, økte antall barn igjen i 2012 med rundt 20, for deretter å gi en liten nedgang på 11 i 2013.

Som følge av den store gjennomtrekken i befolkningen på Svalbard, kan ikke framskrivninger av befolkningen baseres på standard befolkningsmodeller, der aldring, fødsler og dødsfall (og flyttinger) er drivkreftene. Befolkningsutviklingen på Svalbard henger imidlertid nøye sammen med aktivitetsutviklingen, og flytting må sees som den viktigste faktoren bak befolkningens bevegelser på Svalbard. Derfor er det utviklet en egen befolkningsmodell for Svalbard, der befolkningen fremskrives med basis i næringsgruppenes årsverkstall, antall voksne innbyggere pr. årsverk og yrkestilknytningen til barnas foreldre. Det er Longyearbyen lokalstyre som teller antall barn og fordeler dem etter mor og fars yrkestilknytning.

Befolkningsutviklingen som følger av forutsetningene i hovedalternativet er moderat, se tabell 6. Beregningene legger opp til at vi vil være rundt 2.250 innbyggere i de norske bosettingene i 2017, en økning på 5 % i voksebefolkningen, mens antall barn vokser med knapt 3 %. Framskrivningene er imidlertid usikre, og det er derfor også foretatt en beregning der det legges inn en usikkerhetsmargin på +/- 10 % for alle aldersgrupper. Dette gir en befolkning i 2017 på fra minimum 2028 innbyggere til maksimum 2479 innbyggere. Uansett viser framskrivningene av befolkningstallene at Longyearbyen kan fortsette å vokse.

Dette vil Longyearbyen lokalstyre søke å tilrettelegge for, både når det gjelder barnehager, nye areal for bolig- og næringsbygging og annen infrastruktur.

Rammebetingelser

Lokalsamfunnet i Longyearbyen har de siste årene gradvis gjennomgått en «normalisering», det vil si blitt mer lik tilsvarende samfunn på fastlandet. Forandringene gjør seg gjeldende på flere områder. Av overordnede prinsipper som fortsatt ligger fast er at Longyearbyen skal være et robust lokalsamfunn, men ikke et livsløpssamfunn. Derimot er det ikke sagt noe om hvor stort samfunnet skal være.

Normalisering

Fram til slutten av 1980-tallet må Longyearbyen kunne sies å ha vært «Company Town» med Store Norske som eier og samfunnsutvikler. Da startet normaliseringen. Longyearbyen ble «åpnet» for andre næringer enn kull. Det ble satset på reiseliv, forskning, høyere undervisning og romrelatert aktivitet. Samtidig ble lokale offentlige tjenester overført fra Store Norske til Svalbard Samfunnsdrift, en av forløperne til Longyearbyen lokalstyre. Lokaldemokratiet ble innført i Longyearbyen i 2002, og dermed fikk innbyggerne medbestemmelsesrett på flere viktige områder som planlegging, utbygging av infrastruktur og oppvekstvilkår for barn og unge.

I dag består næringslivet i Longyearbyen av en rekke mindre og noen mellomstore private bedrifter, som leverer varer og tjenester til lokalbefolkningen, næringslivet og turistene.

Familiesamfunn – ikke livsløpssamfunn

Norske myndigheter har klare målsettinger knyttet til utviklingen av de norske lokalsamfunnene på Svalbard. Man ønsker å befeste Longyearbyen som et levekraftig lokalsamfunn, og det legges til rette for at Longyearbyen skal være et godt sted å bo for familier.

Samtidig legger man ikke opp til at Longyearbyen skal være et livsløpssamfunn. Helt sentralt står prinsippet om at alle som bor på Svalbard skal kunne forsørge seg selv, herunder skaffe seg bolig. Dette innebærer blant annet at en rekke offentlige omsorgstjenester ikke er tilgjengelige på Svalbard. Norske svalbardboere må derfor kontakte sin hjemkommune på fastlandet når omsorgsbehovet overstiger det tilbudet som gis i Longyearbyen, mens utenlandske statsborgere henvises til sine respektive hjemland.

Vi ser imidlertid tendenser til at en del personer nå blir boende lenge på Svalbard, også etter avsluttet arbeidsforhold. Framveksten av et marked for private boliger vil kunne forsterke denne utviklingen. Som tabell 7 viser, har antallet personer over 60 år økt betydelig de siste ti årene, fra 56 personer i 2004 til 122 personer i 2013. De siste årene har vi også fått flere innbyggere over 70 år. Sammenlignet med fastlandet er likevel andelen over 60 år fremdeles svært lav, og var i 2013 på 6 %.

Tabell 7: Befolkningen i Longyearbyen. Aldersgruppert. 2004. 2008-2013.

	0–19 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–69 år	70+ år
2004	363	374	454	343	233	56	
2008	449	351	478	379	279	96	
2009	447	319	478	368	287	93	10
2010	426	329	442	382	289	90	11
2011	481	318	446	412	288	99	14
2012	471	338	459	410	310	91	13
2013	464	308	458	388	307	106	16

Kilde: Svalbard skattekontor

Turister fotojakter reinsdyr. Foto: Stein Gramstad.

Normalisering av lover og regler

Regjeringen legger opp til at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt som på fastlandet. Norsk privatrett, straffe- og prosessrett gjelder i sin helhet, mens øvrig lovgivning gjelder der den eksplisitt er gjort gjeldende. Lovgivningen er myndighetenes klart sterkeste virkemiddel på Svalbard.

På en del områder skiller vi oss fra fastlandet. Blant annet er Svalbard unntatt EØS-avtalen. Svalbardtraktaten sikrer alle traktatpartneres borgere lik rett til adgang og opphold på Svalbard. Følgelig gjelder ikke Utlendingsloven, og Svalbard kan ikke innlemmes i Schengen-avtalen. Dette har medført kontroll av alle reisende ved inn- og utreise fra Svalbard. Utlendinger må vise pass, mens det er en enklere identifikasjonsplikt for norske statsborgere.

Et mangfoldig næringsliv er en forutsetning for at Longyearbyen skal kunne være et livskraftig lokalsamfunn og et eventuelt bortfall av kulldriften vil gi et behov for at det kommer alternativ næringsvirksomhet til Svalbard og Longyearbyen, der som lokalsamfunnet skal kunne opprettholdes både kvantitativt (innbyggere, arbeidsplasser) og kvalitativt (vare- og tjenestetilbud, familiesamfunnet).

En analyse utført av NIBR i 2008 viser at om kulldriften skulle falt helt bort, måtte vi samtidig doble aktiviteten både innen FoU (inkl. doubling av studentårsverk) og innen reiseliv (inkl. mer enn en doubling av antall turister) for å opprettholde størrelsen på dagens samfunn i Longyearbyen. Dette kan bidra til at et potensielt befolkningstap erstattes fullt ut, men med flere voksne og færre barn enn med fortsatt kulldrift.

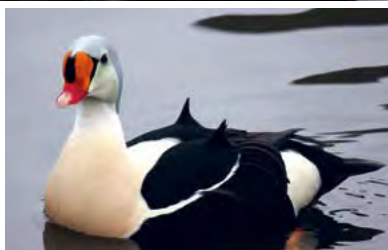
For å se på mulige framtidige satsingsområder innen næring, er det inngått et samarbeid mellom Svalbard Næringsforening, som prosjekteier, og Longyearbyen lokalstyre om å få på plass en ny strategisk næringsplan for Svalbard. Sist en slik plan ble utarbeidet var i 1989. Dette arbeidet har pågått i 2013 og forventes ferdigstilt før sommeren 2014. Et stabilt samfunn trenger flere næringsmessige bein å stå på enn de tre vi har fokusert på frem til i dag; i det minste er det nødvendig å utvide de tre beinene til å bli mer solide for samfunnet og fremtiden.

Parallelt med arbeidet med ny næringsplan, har Longyearbyen lokalstyre gjennomført en planprosess i forbindelse med havneutviklingen i Longyearbyen, mens Svalbard Reiseliv startet opp arbeidet med en ny reiselivsplan for Svalbard, Masterplan 2025. Vi har høy aktivitet i form av dyktige næringsaktører i dag, og vi ser også et markant fremtidig potensiale innenfor særlig infrastruktur og logistikk, havneaktivitet, og reiseliv. Vi har nærvær i form av usedvanlig god infrastruktur og svært gode samfunnsfunksjoner innenfor kultur og oppvekst, noe som er ganske unikt i Arktis. Og vi har kunnskap; praktisk, erfaringsmessig læring om samfunnsdrift og næringsaktivitet i Arktis, og utbredt forskning og utdanning i - og relatert til - relevante kunnskapsområder i og for nordområdene.

Kapasiteten til energiverket vil imidlertid sette en grense for mulig utvikling. En økning av kapasiteten eller en fornying av produksjonen av elektrisk kraft, krever planlegging som vil ta lang tid. Det er derfor viktig at staten så raskt som mulig sier noe om målsettinger for utviklingen av Svalbard, og Longyearbyen spesielt.

Longyearbyen, mars 2014

Lars Ole Saugnes, administrasjonssjef

Longyearbyen lokalstyes aktivitet er definert i Svalbardlovens kapittel 5, som slår fast følgende:

Forholdene skal legges til rette for et funksjonsdyktig lokalt folkestyre i Longyearbyen, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av fellesinteressene innenfor rammen av norsk svalbard-politikk, og med sikte på en miljøforsvarlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet.

Longyearbyen lokalstyre skal drive virksomhet av allmenn interesse som har tilknytning til Longyearbyen og som ikke ivaretas av staten. Longyearbyen lokalstyre har ansvar for infrastruktur i Longyearbyen som ikke er tillagt staten eller andre.

Longyearbyen lokalstyes myndighetsområde er arealplanområdet for Longyearbyen. I dag er dette på 241 km².